

Indkomster 2013

**DANMARKS
STATISTIK**

Indkomster 2013

Indkomster 2013

Udgivet af Danmarks Statistik

September 2015

Foto: Signelements

Pdf-udgave

Kan hentes gratis på

www.dst.dk/publ/Indkomster

ISBN 978-87-501-2186-2

ISSN 1902-7052

Adresser

Danmarks Statistik

Sejrøgade 11

2100 København Ø

Tlf. 39 17 39 17

Fax 39 17 39 99

e-mail: dst@dst.dk

www.dst.dk

Signaturforklaring

- Nul
- 0 } Mindre end en halv af den anvendte enhed
- 0,0 }
- Tal kan efter sagens natur ikke forekomme
- .. Oplysning for usikker til at angives
- ... Oplysning foreligger ikke

Som følge af afrundinger kan summen af tallene i tabellerne afvige fra totalen.

© Danmarks Statistik 2015

Du er velkommen til at citere fra denne publikation.

Angiv dog kilde i overensstemmelse med god skik.

Det er tilladt at kopiere publikationen til privat brug.

Enhver anden form for hel eller delvis gengivelse eller mangfoldiggørelse

af denne publikation er forbudt uden skriftligt samtykke fra Danmarks Statistik.

Kontakt os gerne, hvis du er i tvivl.

Når en institution har indgået en kopieringsaftale med COPY-DAN,

har den ret til – inden for aftalens rammer – at kopiere fra publikationen.

Forord

Indkomsten er en vigtig indikator for vores levevilkår. Penge giver i sig selv tryghed mod det uforudsete, og penge kan konverteres til god bolig, lækker mad, spændende fritidsforhold og meget andet, som forbedrer vores levevilkår.

Indkomstforskelle mellem grupper i samfundet afspejler ud over forskelle i markedsindkomster også den fordelingspolitik, som bliver ført i landet. Både markedsindkomster og påvirkningen fra offentlig fordelingspolitik afhænger af, hvor folk befinder sig i deres livsforløb.

Denne bog tegner et billede af indkomstforholdene i Danmark. Bogen belyser både indkomstniveau og indkomstforskelle mellem forskellige socioøkonomiske grupper i samfundet, samt hvorledes disse forskelle har udviklet sig siden årtusindskiftet.

Årets udgave af publikationen har et nyt kapitel om indkomstforhold i Europa. Her sammenlignes indkomsternes niveau og fordeling samt materielle afsavn og husstandenes evne til at få pengene til at slå til i de europæiske lande. Endelig beskrives usikkerheden ved de internationale sammenligninger.

Med publikationen følger et [interaktivt værktøj](#), som man kan anvende til at sammenligne egen husstands husstandens opsparings- og forbrugsmuligheder med resten af befolkningen i Danmark, samt befolkningen i egen kommune og aldersgruppe. Desuden offentliggøres en række nye [statistikbanktabeller](#) om indkomstfordeling.

De statistikker, der præsenteres i denne publikation, giver et omfattende, men ikke udtømmende billede af indkomstforhold og forskelle i Danmark.

Bogen er udarbejdet i Danmarks Statistik, kontoret for Privatøkonomi og Velfærd, af specialkonsulent Jarl Quitzau og afdelingsleder Judith Zukunft, med inddragelse af kommunikationsmedarbejder Mia Parsbæk Pedersen. En følgegruppe har været tilknyttet bogen under udarbejdelsen. Gruppen består af afdelingsdirektør Niels Ploug, kontorchef Steen Bielefeldt Pedersen samt Bo Møller og Preben Etwil, alle fra Danmarks Statistik, samt professor Jørgen Goul Andersen fra Aalborg Universitet.

Danmarks Statistik, september 2015

Jørgen Elmeskov, rigsstatistiker
Steen Bielefeldt Pedersen, kontorchef

Indholdsfortegnelse

	Sammenfatning	5
1.	Indledning	8
1.1	Personstatistik og familiestatistik	8
1.2	Hvad er indkomst?	9
1.3	Hvordan måles indkomst?	9
1.4	Flere data	10
2.	Indkomst før skat	11
2.1	Indkomst før skat for personer.....	13
2.2	Indkomst før skat for familier	18
2.3	Udvikling i Indkomst før skat fra 2000 - 2013	22
3.	Erhvervsindkomst	27
3.1	Erhvervsindkomst 2000-2013.....	38
4.	Formueindkomst	42
4.1	Formueindkomst 2000-2013.....	48
5.	Overførselsindkomst og pension	50
5.1	Offentlige overførsler til 18-64-årige	50
5.2	Folke- og private pensioner	55
5.3	Overførselsindkomster 2000-2013	58
6.	Indkomstskatter og disponibel indkomst.....	60
6.1	Indkomstskatter	60
6.2	Disponibel indkomst	62
6.3	Udvikling i disponibel indkomst 2000 - 2013.....	66
7.	Indkomstfordeling	70
7.1	Ækvivalensindkomst.....	71
7.2	Decilfordelinger	73
7.3	Lorenz-kurver	77
7.4	Risiko for fattigdom.....	79
7.5	Udvikling fra 2000-2013.....	83
8.	Indkomster i Europa.....	88
8.1	Hvad er SILC?.....	88
8.2	Internationale sammenligninger	90
8.3	Usikkerhed ved internationale sammenligninger	94
9.	Ordforklaringer og definitioner	99
10.	Bilag med indkomsttabeller. 2013.....	115

Sammenfatning

Denne bog bekræfter indkomster for indkomståret 2013. En række analyser viser, hvordan indkomsten er sammensat, og hvordan den er fordelt. Samtidig belyser bogen, hvordan indkomsten har ændret sig over tid.

Indkomststatistikken er blevet revideret i år. Resultaterne i dette års publikation kan derfor ikke direkte sammenlignes med resultaterne i sidste års udgave. Revisionen er ført tilbage i tid. Tidsserierne i denne publikation er derfor konsistente. Læs mere om [revisionen](#).

Indkomster før skat

Indkomst før skat er summen af erhvervsindkomsten, overførselsindkomster og formueindkomst (brutto). Publikationen gennemgår en lang række aspekter af indkomsterne. Her præsenteres nogle af de centrale resultater (tallene er fra 2013, hvor intet andet er nævnt):

- Den gennemsnitlige *indkomst før skat* for personer var 294.000 kr.. 69 pct. af indkomsten før skat stammede fra erhvervsindkomst, 21 pct. fra offentlige overførsler, 6 pct. fra private pensioner, mens resten var formueindkomst eller kom fra øvrige kilder (se figur 2.1).
- 64.300 personer og 202.100 familier havde en indkomst før skat på mere end en million kr. (se tabel 2.2).
- Kvinders indkomst før skat er steget mere end mænds siden 2000. I 2013 udgjorde kvindernes indkomst 79,4 pct. af mændenes indkomst mod 72,6 pct. i 2000 (se tabel 2.10).
- Af indvandrere og efterkommere har briterne den højeste indkomst før skat med 362.400 kr. Heraf var 88 pct. erhvervsindkomst. Bulgarene havde den laveste indkomst (se figur 2.2).

Erhvervsindkomst, overførsler og formueindkomst

Erhvervsindkomst består hovedsageligt af løn og overskud af egen virksomhed. Formueindkomsten består i af renteindtægter samt gevinster og tab på værdipapirer samt udbytter. Den opgøres både uden og med en estimeret lejeværdi af egen bolig samt renteudgifter. Overførsler dækker både over offentlige overførsler samt udbetalinger af arbejdsmarkeds- og private pensioner.

- Den gennemsnitlige *erhvervsindkomst* for personer, som har modtaget løn eller har egen virksomhed, var 299.800 kr. (se tabel 3.1).
- Den gennemsnitlige *erhvervsindkomst* for en selvstændig var 446.200 kr. 8,5 pct. tjente mere end en million kr., mens indkomsten var negativ for 1,0 pct. af de selvstændige (se figur 3.2).
- Den gennemsnitlige *formueindkomst* var 9.900 kr. De ældre har den højeste *formueindkomst* (se tabel 4.1 og figur 4.1).

- Kvinder modtager gennemsnitlig en halv gang mere i offentlige overførsler end mænd mellem 18 og 64 år. Størstedelen af forskellen kan forklares med børnerelaterede ydelser (se figur 5.3).

Disponibel indkomst

Til at måle indkomsten efter skat benyttes den disponible indkomst. Det er beløbet, en person har tilbage til forbrug og opsparing.

- Den gennemsnitlige *disponible indkomst* var 209.700 kr. for personer og 338.300 kr. for familier. I år 2000 var den 177.800 kr., omregnet til 2013-priser (se tabel 6.5).
- De unge under 30 år har på trods heraf oplevet et fald i den disponible indkomst. Hovedsageligt fordi flere unge studerer (se figur 6.6)
- Den disponible indkomst for familier var lavest i Københavns Kommune og højest i Rudersdal Kommune (se kort i figur 6.4).

Indkomstfordeling

Indkomstfordeling måles vha. begrebet *ækvivaleret disponible indkomst*; det er den disponible indkomst korrigeret for de stordriftsfordele, som opstår, når flere personer bor sammen. Efter indkomsten er ækvivaleret deles den ligeligt ud på alle familiemedlemmer. Det antages altså at alle familiemedlemmer har samme forbrugs- og opsparingsmuligheder uanset alder og hvem der har den højeste indkomst.

- De 10 pct. af befolkningen med højest indkomst havde alle over 380.000 kr. i ækvivaleret disponible indkomst. De havde 22,7 pct. af indkomstmassen (se tabel 7.1) og betalte 26,8 pct. af indkomstskatterne (se figur 6.2).
- De 10 pct. med lavest indkomst havde 3,1 pct. af den ækvivalerede disponible indkomst. Det skal hertil bemærkes, at denne gruppe indeholder mange studerende og selvstændige med negativ indkomst, som trækker gennemsnitsindkomsten i gruppen ned (se tabel 7.1 og figur 7.2).
- Ifølge det daværende Økonomi- og Indenrigsministeriet var der i 2013 39.200 fattige i Danmark. Heraf var 7.300 under 18 år (se boks på side 81).
- 7,3 pct. af befolkningen var i *risiko for fattigdom*. Det vil sige, at de havde en indkomst under 50 pct. af medianindkomsten (se tabel 7.2).
- Medianindkomsten er den indkomst, hvor halvdelen har mere og halvdelen mindre. Den er for Ækvivaleret disponible indkomst på 221.200 kr. Det betyder, at en enlig betragtes som værende i *risiko for fattigdom* med en indkomst under 9.200 kr. om måneden (se afsnit 7.4).
- Under den økonomiske krise fra 2008 til 2013 har indkomstuligheden været næsten konstant. Den er dog fortsat steget siden år-

tusindeskiftet. Årsagerne hertil skal blandt andet findes i flere studerende samt udviklingen på boligmarkedet og i skattepolitikken (se afsnit 7.5).

Indkomster i Europa

De europæiske opgørelser er baseret på data fra Eurostats *Statistics on Income and Living conditions* (SILC). Denne indkomst og levevilkårs undersøgelse præsenteres i afsnit 8.1. Internationale sammenligninger er forbundet med usikkerhed. Resultaterne bør tolkes derefter (læs mere i afsnit 8.3).

- Indbyggere i Danmark måles til at have den næsthøjeste ækvivalerede disponible indkomst i EU. Men justeres der for prisniveauerne i landene har blandt andet svenskerne en højere købekraft (se figur 8.1).
- Danmark er blandt de lande med færrest materielle afsavn, for husstandene. Andelen er højest i Bulgarien (se figur 8.3).
- Med omkring 40 pct. er Grækenland det land, hvor den største andel af befolkningen har svært ved at få pengene til at slå til. I Danmark lever omkring 5 pct. i husstande, hvor undersøgelsens deltagere angiver, at de har meget svært ved at få indkomsten til at dække betalingen af faste udgifter (se figur 8.4).

Population

Den gennemgående population i personopgørelserne i denne publikation er alle fuldt skattepligtige personer over 15 år bosat i Danmark. I familieopgørelser og opgørelser af indkomstfordeling er populationen alle familier, eller personer i familier, med mindst en skattepligtig person over 15 år.

Indkomstfordeling opgøres for personer i familier med mindst en fuldt skattepligtig person over 14 år.

1. Indledning

Der findes to vidt forskellige indkomstopgørelser, nemlig opgørelser over henholdsvis den *funktionelle* og den *personelle* indkomstfordeling.

Den *funktionelle* indkomstfordeling dækker over fordelingen af samfundets indkomster på produktionsfaktorerne jord, arbejdskraft og kapital. Denne fordeling af indkomsterne belyses i nationalregnskabet. Denne bog belyser den *personelle* indkomstfordeling, der har fokus på, hvorledes indkomsterne er fordelt mellem familier og personer.

Indkomstopgørelserne er hovedsageligt baseret på oplysninger fra SKAT. I det omfang det er muligt, er skatteoplysninger suppleret med oplysninger om skattefrie indkomster som fx børnetilskud og boligstøtte m.m. Målet med bogens indkomstopgørelser er at medregne alle indkomster, som personen eller familien har til rådighed i løbet af året. Læs mere om statistikkens kilder i [dokumentationen](#).

Ud over ovennævnte indkomstopgørelser i nationalregnskabet og opgørelserne i denne bog opgør Danmarks Statistik også en beslægtet lønstrukturstatistik.

Forskellen mellem denne bogs lønopgørelser og lønstrukturstatistikens er primært, at lønopgørelserne i denne publikation er årsopgørelser, hvor beregningerne er foretaget uden hensyn til personernes årlige arbejdstid. Lønstrukturstatistikken tager derimod hensyn til sammenhængen mellem løn og arbejdstid. Lønstrukturstatistikens opgørelser sigter mod at beskrive den gennemsnitlige timeløn for forskellige faggrupper i den private og offentlige sektor.

1.1 Personstatistik og familiestatistik

Indkomststatistikken indeholder både person- og familieopgørelser. I indkomstanalyser vil man i nogle situationer med fordel benytte personens indkomst, mens man i andre situationer får mere nyttig information ved at se på familiens indkomst.

Ønsker man fx at vurdere indtjeningssevnen for forskellige uddannelsesgrupper eller faggrupper, vil det være oplagt at se på forskelle i personindkomsten.

Ønsker man derimod at vurdere levevilkår og forbrugsmuligheder, vil det oftest være mere retvisende at se på familiens indkomst. Personindkomsten afspejler langt fra altid personens levevilkår – en person, som ikke selv tjener særligt meget, men som deler økonomi med en anden person, som tjener godt, vil tilhøre en familie med god levestandard.

1.2 Hvad er indkomst?

Ved årets indkomst forstår man de penge samt værdien af de goder, som er erhvervet i løbet af året, og som personen eller familien har betalt skat af og ellers haft mulighed for at forbruge eller opspare.

Der skelnes overordnet mellem tre indkomsttyper: *erhvervsindkomst*, *overførselsindkomst* og *formueindkomst*.

Erhvervsindkomst omfatter løn og overskud af selvstændig virksomhed. *Overførselsindkomst* omfatter offentlige og private pensionsudbetalinger (rate og livrentepensioner), dagpenge, kontanthjælp, SU og andre indkomster fra offentlige myndigheder som boligstøtte og børnefamilieydelse. *Formueindkomst* omfatter renter og andet afkast af kapital.

Der er i indkomstopgørelserne ikke taget hensyn til de indkomster, der unddrages skattevæsenet. I sagens natur ved vi ikke meget om disse skatteunddragelser, men undersøgelser viser, at visse faggrupper i større udstrækning end andre sikrer sig disse skjulte indkomster. Det er desuden tænkeligt, at holdningen til skatteunddragelse, og dermed også omfanget af sort arbejde, kan variere med andre baggrundsvARIABLE så som køn, alder, uddannelse, bopæl osv.

1.3 Hvordan måles indkomst?

Til at belyse indkomst og indkomstforskelle for et givent år er de *nominelle indkomstbegreber* gode. Ønsker man derimod at vurdere udviklingen i indkomsterne over en årrække, bør man tage hensyn til, at prisstigninger hen over årene har forringet indkomstens købekraft. Når der måles udvikling over tid opgøres indkomsten i 2013-priser.

Ud over det faktum, at prisstigninger forringer købekraften med tiden, er der også andre forhold, som skal overvejes, inden man konkluderer ud fra de nominelle indkomster.

Nogle personer bor alene, og nogle bor sammen med andre. Store familier behøver samlet en højere indkomst end en person, som bor alene, for at opnå samme velstand. Det koster mere at mætte en stor familie end en familie, som blot består af en enkelt person. Men den store familie har nogle stordriftsfordele, som betyder, at de ikke behøver en indkomst pr. person, som er lige så stor som den enliges.

Ved måling af indkomstulighed benyttes derfor ofte den *ækvivalerede familieindkomst* frem for de nominelle beløb. Ved at ækvivalere indkomsten tager man hensyn til de stordriftsfordele, der opnås ved at bo flere sammen.

1.4 Flere data

I tillæg til årets publikation følger et [interaktivt værktøj](#), som man kan anvende til at beregne sin egen ækvivalerede disponible indkomst og sammenligne den med hele befolkningen samt befolkningen i egen kommune og aldersgruppe. Desuden offentliggøres en række nye [statistikbanktabeller](#) om indkomstfordeling.

I [Statistikbanken](#) er der gratis adgang til en række tabeller vedrørende person- og familieindkomster.

Derudover indeholder de tværgående publikationer *Statistisk Tiårs-oversigt* og *Statistisk Årbog* en række tabeller om indkomster. *Statistisk Årbog* kan hentes gratis på www.dst.dk/aarbog.

Flere analysemuligheder

Med Danmarks Statistiks registre er det muligt at følge ikke bare indkomsten, men også andre væsentlige aspekter som bolig og familieforhold samt detaljerede arbejdsmarkeds- og sundhedsoplysninger på individniveau, i mange tilfælde helt tilbage til starten af 1980'erne.

Har man interesse i at få lavet specifikke forløbsanalyser eller øvrige udtræk på Danmarks Statistiks registre, kan man henvende sig til Danmarks Statistiks Kundecenter, som laver skræddersyede løsninger mod betaling.

www.dst.dk/tilsalg, tlf. 39 17 35 44

Danske organisationer og forskningsinstitutioner kan også henvende sig til Danmarks statistiks forskningsservice, som stiller anonymiserede mikrodata til rådighed for forskning.

Mere information:

www.dst.dk/forskning , tlf. 39 17 31 30

2. Indkomst før skat

For personer Den gennemsnitlige dansker over 14 år havde i 2013 en indkomst på 294.000 kr. før skat. Heraf stammede 69 pct. fra erhvervsindkomsten, som bestod af løn og overskud af selvstændig virksomhed, 21 pct. kom fra offentlige overførsler, 6 pct. fra udbetalinger af løbende pensionsopsparinger og 3 pct. kom fra afkast af formue i form af aktiegevinster og renteindtægter. Den sidste procent af indkomsten kan ikke henføres til én bestemt indkomsttype.

For familier Den gennemsnitlige familie havde en indkomst på 473.900 kr. før skat i 2013. Det var fordelt på 273.700 kr. for enlige med og uden børn, mens parfamilier havde en indkomst på 702.500 kr. før skat.

Tabel 2.1 Gennemsnitlig indkomst efter indkomsttype. 2013

	Personer i alt	Familier		
		Enlige	Par	Alle
		1.000 kr.		
Indkomst før skat	294,0	273,7	702,5	473,9
Erhvervsindkomst	202,6	149,3	527,4	325,8
Offentlige overførsler	61,0	92,4	105,0	98,3
Private pensioner	18,9	20,8	41,5	30,5
Formueindkomst, brutto ¹	9,9	8,1	25,0	16,0
Anden personlig indkomst	1,5	3,0	3,6	3,3
Lejeværdi af egen bolig	23,6	17,0	62,0	38,0
Renteudgifter	14,2	10,4	37,1	22,9
Skat mv.	93,1	80,3	228,9	149,7
Disponibel indkomst²	209,7	199,0	497,4	338,3

¹ Renteindtægter, kursgevinster, aktieindkomster, ejeindtægt mv.

² Disponibel indkomst er desuden inklusive betalte underholdsbidrag.

Flere tal findes i [Statistikbanken](#)

Indkomst efter skat I mange sammenhænge er det interessant at vide, hvor stor en del af indkomsten inkl. lejeværdi af egen bolig for boligejere, personer har tilbage efter skat og renteudgifter er betalt. Den gennemsnitlige disponible indkomst for personer over 14 år er beregnet til 209.700 kr. i 2013. Den disponible indkomst udgjorde således 71,3 pct. af indkomsten før skat. Læs mere om den disponible indkomst i kapitel 6.

Personafgrænsning:

I personopgørelserne er de gennemsnitlige indkomster beregnet for alle personer, der

- 31. december i indkomståret var fyldt 15 år
- hele året har haft bopæl i landet, opholdt sig på et dansk skib eller været udsendt i tjeneste uden for riget af den danske stat.

I familieopgørelserne indgår alle personer pr. 31. december, hvor mindst én voksen person opfylder ovenstående, og indkomster for alle familiemedlemmer medregnes i familiens samlede indkomst uanset personens alder.

Når man tolker på de gennemsnitlige familieindkomster, skal man være opmærksom på, at nogle familier kun består af én person, mens andre familier består af to voksne med eller uden børn. Ved gennemsnitsbetragtninger er det derfor hensigtsmæssigt at skelne mellem familietyperne enlige og par med og uden børn.

14,3 pct. af familierne med to voksne har over 1 mio. kr. i indkomst før skat

I alt havde 25.700 familier med to voksne en indkomst før skat under 200.000 kr., og 190.700 par en indkomst på over 1 mio. kr. I familier med én voksen person, havde 0,7 pct. en indkomst på over 1. mio. kr. Det svarer til 11.400 personer.

Lidt flere end 202.000 familier eller 7,1 pct. havde i 2013 en indkomst på over 1 mio. kr., mens 40,9 pct. af familierne havde en indkomst under 300.000 kr. I flertallet af disse familier er der dog kun én voksen.

156.900 "Enlige" har under 100.000 kr. i indkomst

I den øvre ende af skalaen var der 1,4 pct. af befolkningen over 15 år, som havde en personlig indkomst før skat på 1 mio. kr. eller mere, nemlig i alt 64.300 personer. Dette er en stigning i antallet af personer på 9,5 pct. i forhold til 2012.

Tabel 2.2

Antal personer og familier efter indkomst før skat. 2013

	Personer i alt	Familier		
		Enlige	Par	Alle
I alt	4 592 453	1 524 233	1 334 825	2 859 058
Under 100.000 kr.	628 423	156 871	7 197	164 068
100.000 - 199.999 kr.	1 074 944	386 203	18 464	404 667
200.000 - 299.000 kr.	1 054 700	485 757	116 255	602 012
300.000 - 399.999 kr.	889 807	255 712	166 224	421 936
400.000 - 499 999 kr.	469 896	127 958	152 735	280 693
500.000 - 749 999 kr.	334 062	84 351	410 823	495 174
750.000 - 999.999 kr.	76 333	16 029	272 403	288 432
1.000.000 - 1.999.999 kr.	50 719	9 081	170 577	179 658
2.000.000 - 2.999.999 kr.	7 313	1 201	12 921	14 122
3.000.000 - 3.999.999 kr.	2 663	431	3 395	3 826
4.000.000 - 4.999.999 kr.	1 227	209	1 411	1 620
5.000.000 - 9.999.999 kr.	1 761	316	1 866	2 182
10.000.000 kr. og derover	605	114	554	668

Flere tal og oplysninger findes i [Statistikbanken](#)

Familie:

En familie afgrænses som en eller flere personer, der bor på samme adresse, og som har visse indbyrdes relationer. Aldersgrænsen for de hjemmeboende børn, der regnes som børn i deres forældres familie, er 25 år.

En familie kan bestå af en enlig eller af et par.

(Boks fortsættes næste side).

Par-familie:

Par omfatter to, der bor på samme adresse, og enten

- er gift eller
- er registreret som partnere eller
- har fælles børn eller
- er af forskelligt køn og med aldersforskel mindre end 15 år.

Familien er defineret pr. 31/12 i året.

2.1 Indkomst før skat for personer

Forskellige person- og familietyper

Forskellige befolkningsgrupper har forskellig sammensætning af indkomst. Det er klart, at pensionistens og den arbejdsløses indkomst hovedsageligt består af overførselsindkomst, mens toplederens indkomst hovedsageligt består af erhvervsindkomst. Men hvilke faggrupper og uddannelsesgrupper får procentuelt mindst i overførsler eller har mest i formueindkomst? Disse og lignende spørgsmål om indkomstsammensætningen for forskellige person- og familiegrupper bliver belyst i dette afsnit.

Erhvervsindkomsten udgør 86 pct. for personer på 45-54 år

Indkomsten topper for personer mellem 45 og 54 år. De havde i 2013 en gennemsnitlig indkomst før skat på 407.400 kr. Til sammenligning havde personer, som var fyldt 65 år 240.400 kr. Unge mellem 15 og 24 år havde en indkomst før skat på 89.800 kr.

Tabel 2.3

Indkomsttype efter alder. 2013

	Antal	Indkomst før skat	Erhvervs indkomst	Offentlige overførsler	Private pensioner	Formueindkomst, brutto
	personer ————— 1.000 kr. —————					
I alt	4 592 453	294,0	202,6	61,0	18,9	9,9
15-24 år	702 552	89,8	59,5	26,1	0,5	0,8
25-34 år	629 520	278,2	225,0	49,9	0,2	2,3
35-44 år	743 440	389,6	335,2	44,9	1,2	7,3
45-54 år	801 333	407,4	351,0	40,2	3,6	11,5
55-64 år	690 011	361,1	266,5	61,9	16,3	14,4
65 år +	1 025 597	240,4	31,9	119,2	69,7	18,4

Flere tal og oplysninger findes i [Statistikbanken](#)

Indkomstkilde fordelt på alder

Indkomstsammensætningen varierede ganske betragteligt mellem aldersgrupperne. For personer, som var fyldt 65, år udgjorde erhvervsindkomsten 13 pct. af indkomsten før skat, mens den for begge aldersgrupper mellem 35-54 år udgjorde 86 pct.

Af personerne i den arbejdsdygtige alder er det de 15-24-årige, som modtager den største andel af indkomsten fra det offentlige primært grundet SU. Offentlige overførsler udgjorde 29 pct. af indkomsten for

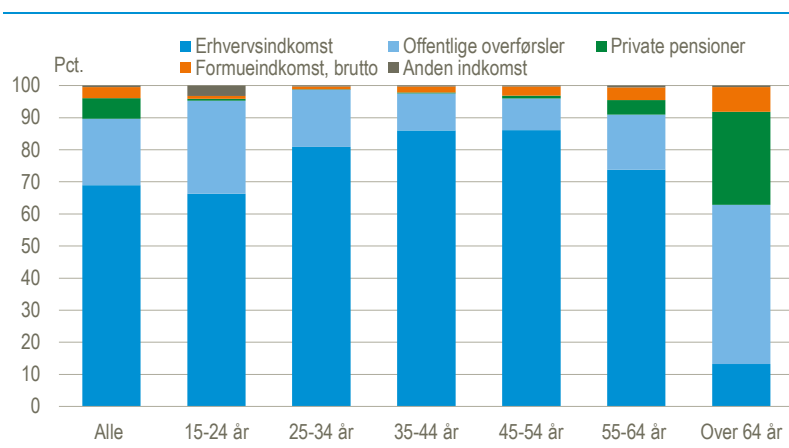
denne gruppe, mens to-tredjedele af indkomsten for gruppen var erhvervsindkomst.

Halvdelen af indkomsten for personer over 65 år er overførsler

Personerne på 65 år og derover modtog omkring halvdelen af indkomsten fra det offentlige, primært i form af folkepension. 29 pct. af indkomsten før skat kom fra løbende pensionsudbetalinger i form af rate- og livrente pensioner (privattegnede- såvel som arbejdsmarkedspensioner) inkl. ATP og tjenestemandspensioner. Læs mere om pensioner i kapitel 5.2.

Formueindkomsten, i form af afkast på værdipapirer og renteindtægter, var af størst betydning for personer over 64 år, hvor den udgjorde 8 pct. af indkomsten.

Figur 2.1 Indkomst før skat opdelt efter indkomsttype. 2013

Andet arbejde med dyreopdræt har landets højeste indkomst

Indkomst før skat kan også opdeles på faggrupper. Blandt faggrupper med mere end 1.000 fuldtidsbeskæftigede personer var gruppen af *Andet arbejde med dyreopdræt* i top med en indkomst på 1,7 mio. kr. årligt i gennemsnit blandt fuldtidsbeskæftigede. Denne gruppe omfatter fx vildtopdrættere samt hjorte- og minkavlere. Gruppen med den laveste gennemsnitsindkomst var personer beskæftiget med *servicearbejde* med 232.200 kr.

Nogle af de faggrupper, som havde den største andel af indkomsten fra erhvervsindkomst, var personer med militært arbejde. I disse faggrupper udgjorde erhvervsindkomsten over 99 pct. af deres indkomst før skat. Se alle faggrupper i [den fulde tabel](#).

Formueindkomst brutto kan være negativ

For enkelte grupper kan erhvervsindkomsten udgøre over 100 pct. af indkomst før skat. Når det forekommer, skyldes det en negativ formueindkomst. *Formueindkomsten brutto*, som primært består af rente- og lejeindtægter samt gevinster/tab på værdipapirer, bliver sjældent negativ for en hel gruppe, men det kan forekomme, såfremt

enkeltpersoner har haft ekstraordinært store tab på værdipapirer. Læs mere om formueindkomst i kapitel 4.

"Ledelse inden for finans- og forsikringsområdet" har høj erhvervsindkomst

Andet arbejde med dyreopdræt var den gruppe i top fem, fordelt efter indkomst før skat, hvor erhvervsindkomsten udgjorde den største andel. Her udgjorde erhvervsindkomsten 98,1 pct. Den gruppe i toppen, hvor erhvervsindkomsten udgjorde den laveste andel, var personer med *øverste virksomhedsledelse*. Her udgjorde erhvervsindkomsten kun 79,9 pct. af indkomst før skat, mens den resterende indkomst var afkast af formue.

Arbejde med *sport og fitness* var den faggruppe blandt de fem i bunden, fordelt efter indkomst før skat, hvor andelen af erhvervsindkomst var lavest. I denne faggruppe udgjorde erhvervsindkomsten 84,8 pct. mens overførselsindkomsten udgjorde 9,8 pct. af indkomst før skat.

Faggrupper med høj indkomst har formueindkomst

Den persongruppe, hvor formueindkomsten udgjorde den største andel, var i *øverste virksomhedsledelse*, som fremgår af nedenstående top fem. Udenfor top fem er andelen af formueindkomst højest hos personer indenfor *ejendomsmægler- og ejendomsadministratorarbejde*. Denne gruppe havde en andel på 11,7 pct. opgjort efter brutto-metoden

Faggrupper med lav indkomst får offentlige overførsler

I de faggrupper, hvor personerne havde de laveste indkomster, var billedet anderledes. Hos disse grupper udgjorde formueindkomsten under 4 pct., erhvervsindkomsten mellem 85-96 pct. og offentlige overførsler mellem 3-10 pct.

Der var i alt 222 faggrupper med mere end 1.000 fuldtidsbeskæftigede personer. Af disse 222 faggrupper var der to grupper, der havde næsten 10 pct. i offentlige overførsler. Se alle faggrupper i [den fulde tabel](#)

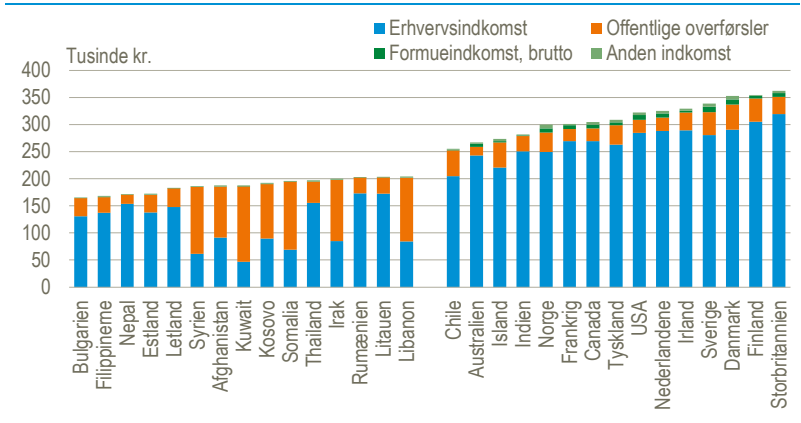
Tabel 2.4

Top-5 og bund-5 - sorteret efter indkomst før skat for alle faggrupper med over 1.000 fuldtidsbeskæftigede personer. 2013

Faggruppe (DISCO-08 kode)	Antal personer	Indkomst før skat 1.000 kr.	Erhvervs indkomst pct.	Offentlige over- førsler pct.	Formue- indkomst brutto
TOP-5					
Andet arbejde med dyreopdræt (6129) . . .	1 627	1 675,4	98,1	0,7	0,8
Speciallægearbejde (2212)	1 027	1 461,2	92,0	0,7	2,1
Øverste virksomhedsledelse (1120)	16 689	1 399,1	79,9	0,2	18,9
Ledelse af hovedaktiviteten inden for finans- og forsikringsområdet (1346)	2 101	1 006,1	95,8	0,3	3,5
Almindeligt lægearbejde (2211)	10 790	1 005,7	95,6	0,6	2,2
BUND-5 (på 3 eller 4 cifret niveau)					
Butiksejere (5221)	8 586	297,7	88,5	6,7	3,0
Kasseassistentarbejde og beslægtet kundebetjening (5230)	7 954	268,5	95,7	3,3	0,6
Frisørarbejde (5141)	6 445	253,0	88,1	9,8	1,2
Arbejde med sport og fitness (3420)	1 105	245,1	84,8	9,8	3,9
Servicearbejde (5100)	5 414	232,2	88,8	8,0	2,2

<i>Indkomst efter oprindelsesland</i>	Befolkningen kan også inddeles efter oprindelsesland. Er personen indvandrер, antages det, at oprindelseslandet er lig med fødelandet. For efterkommere fastsættes oprindelseslandet som udgangspunkt efter moderens fødeland. Hvis moderen er født i Danmark, fastsættes oprindelseslandet efter hendes statsborgerskab.
<i>Personer med vestlig baggrund</i>	Personer med dansk oprindelse i aldersgruppen 20-59 år havde i 2013 en gennemsnitlig indkomst på 352.800 kr. før skat. Heraf var 82,4 pct. erhvervsindkomst og 13,2 pct. offentlige overførsler. I Danmark havde indvandrere og efterkommere fra Storbritannien den højeste indkomst med 362.400 før skat efterfulgt af finner med en indkomst på 354.400 kr. før skat. Personer fra Østeuropa har generelt relativt lave indkomster. I 2013 var der 4.100 bulgarere mellem 20 og 59 år i Danmark. De havde den laveste gennemsnitlige indkomst på 165.300 kr. Personer fra de baltiske lande Estland (1.077 pers.), Letland (2.980 pers.) og Litauen (6.313 pers.) havde ligeledes relativt lave indkomster med henholdsvis 172.400 kr., 183.100 kr. og 203.700 kr. før skat.
<i>Personer med ikke-vestlig baggrund</i>	Af indvandrere og efterkommere med en ikke-vestlig baggrund var de 4.700 indere den folkegruppe, som klarede sig bedst økonomisk. De havde en gennemsnitlig indkomst før skat på 281.800 kr., hvoraf erhvervsindkomsten udgjorde 250.900 kr. De efterfølges af de 1.100 chilenerne med en indkomst på 255.600 kr. før skat. Indvandrere og efterkommere fra en række syd- og østasiatiske lande som Filippinerne (7.571 pers.), Nepal (1.389 pers.), og Thailand (8.472 pers.) havde ligeledes ganske lave indkomster før skat på henholdsvis 168.300, 171.500, 197.200 kr. Ligesom det var tilfældet for østeuropæerne stammede langt hovedparten af deres indkomst fra erhvervsindkomst. Overførselsindkomster fra det offentlige udgjorde kun mellem 5 og 17 pct. af den samlede indkomst før skat. Personer fra lande som Afghanistan (8.788 pers.), Syrien (3.416 pers.), Kuwait (1.028 pers.), Kosovo (1.005 pers.), Somalia (8.584 pers.), Irak (17.824 pers.) og Libanon (13.827 pers.) havde også en relativ lille indkomst i 2013 på mellem 187.000 kr. og 204.000 kr. før skat. En stor del af denne indkomst kom fra offentlige overførsler. Personer fra Kuwait modtog således 74 pct. af indkomsten i form af offentlige overførsler, mens andelen var 66,2 pct. for syrerne og 50,1 pct. for afghanerne.

Figur 2.2

Indkomst før skat efter oprindelsesland. 20-59-årige. 2013

Anm.: Se den fulde [tabel](#), hvor alle lande med mere end 1.000 personer indgår.

Indkomsten fordelt på opholdsgrundlag

Indkomsten før skat må antages at variere afhængig af længden af og årsagen til opholdet i Danmark. I følgende betragtes indkomsten for de ca. 86.100 personer mellem 20 og 59 år, som indvandrede til Danmark i perioden 2008-2012 og fortsat boede her i 2013 fordelt efter det oprindelige opholdsgrundlag.

Inddeling af opholdsgrundlag

I slutningen af 2007 blev udvidelsen af Schengenaf-talen realiseret, med tilgang af bl.a. de østeuropæiske lande (Bulgarien, Rumænien og Cypren undtaget). Det betød en kraftig tilgang af østeuropæisk arbejdskraft, som kom til Danmark.

Kategorien EU/EØS dækker over personer fra EU-lande, som har fået ophold via aftalerne indenfor det Europæiske Økonomiske Samarbejdsområde. De øvrige indvandrere i figur 2.3 er altså hovedsageligt personer, som er indvandret fra lande udenfor EØS i perioden 2008-2012.

Arbejdstagere fra udlandet

Opgørelsen viser, at personer mellem 20 og 59 år, som er kommet til Danmark for at arbejde, opnår næsten samme erhvervsindkomst som resten af befolkningen, uanset om de er fra et EØS-land eller ej. Desuden modtager de færre overførsler. I 2013 udgjorde erhvervsindkomsten således 92 pct. den samlede indkomst for indvandrere, der kom hertil for at arbejde mod 82 pct. af indkomsten for befolkningen som helhed. Den danske befolkning mellem 20 og 59 år havde en indkomst på i alt 344.000 kr. før skat, mens indkomsten for de udenlandske arbejdstagere var 290.000 kr.

Studerende

Studerendes indkomstniveau var meget ensartet, uanset om de er indvandret fra Schengen eller resten af verden. Deres indkomstniveau på omkring 100.000 kr. før skat matcher næsten indkomsten for deres danske medstuderende uden børn (jf. figur 5.2). I modsætning til de unge danskere, som modtager næsten halvdelen af indkomsten fra

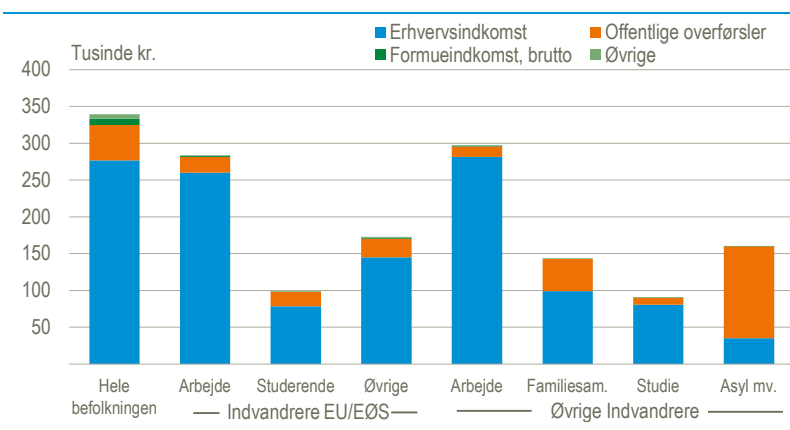
SU, så arbejdede personer, der var kommet til landet som studerende, sig til deres indkomst.

Familiesammenførte og asylansøgere

Familiesammenførte fra lande udenfor EØS havde en indkomst før skat på 143.800 kr. i 2013. Heraf udgjorde erhvervsindkomsten 99.100 kr. og de offentlige overførsler 43.500 kr. Sidstnævnte svarer til 30,3 pct. af den samlede indkomst før skat. Personer, der har opnået ophold på baggrund af en ansøgning om asyl i perioden 2008 til 2012, havde en gennemsnitlig indkomst på 160.300 kr. før skat. Heraf var 35.100 kr. erhvervsindkomst, mens 124.800 kr. eller 77,8 pct. stammede fra offentlige overførsler.

Figur 2.3

Indkomst før skat i 2013 for personer, som er indvandret i perioden 2008-2012 efter opholdsgrundlag. 20-59-årige.

2.2 Indkomst før skat for familier

For enlige uden børn er 43 pct. af indkomsten overførsler

I familier udgjorde erhvervsindkomsten den største andel for *par med to børn*, nemlig 88,7 pct. Dette hænger sammen med, at forældre til børn oftest er i den arbejdsdygtige alder.

Den familietype, hvor offentlig overførselsindkomst udgjorde den største andel, er *enlige uden børn*, hvor en stor del af gruppen er studerende eller pensionister. For denne familietype udgjorde overførslerne 35,6 pct. af deres familieindkomst før skat. *Enlige med to eller flere børn* får relativt ofte andre overførsler som boligstøtte og børneydelser og ligger derfor højere i *andre overførsler* end nogen anden familietype.

Tabel 2.5a Indkomsttyper på familietyper. Enlige. 2013

	Enlige					
	0 børn	1 barn	2 børn +	0 børn	1 barn	2 børn +
	1.000 kr.			pct.		
Indkomst før skat	256,3	387,4	427,0	100,0	100,0	100,0
Erhvervsindkomst	132,4	278,3	270,8	51,7	71,8	63,4
Løn mv. i alt	124,4	264,7	259,1	48,5	68,3	60,7
Virksomhedsoverskud	7,5	12,9	11,1	2,9	3,3	2,6
Offentlige overførsler i alt	91,4	88,1	119,0	35,6	22,7	27,9
Dagpenge, kontanthjælp o.l. i alt	14,7	37,7	45,0	5,7	9,7	10,5
Offentlige pensioner o.l. i alt	62,1	14,6	10,0	24,2	3,8	2,3
Andre offentlige overførsler	14,6	35,8	64,0	5,7	9,3	15,0
Private pensioner i alt	23,0	4,7	4,0	9,0	1,2	0,9
Formueindkomst brutto	8,2	6,7	8,5	3,2	1,7	2,0
Anden familieindkomst	1,3	9,6	24,6	0,5	2,5	5,8

Tabel 2.5b Indkomsttyper på familietyper. Par. 2013

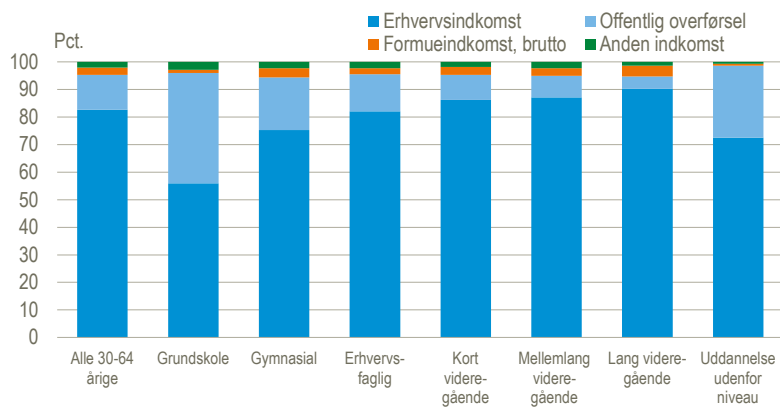
	Par							
	0 børn	1 barn	2 børn	3 børn +	0 børn	1 barn	2 børn	3 børn +
	1.000 kr.				pct.			
Indkomst før skat	583,4	795,0	884,6	894,8	100,0	100,0	100,0	100,0
Erhvervsindkomst	355,3	692,4	785,0	756,7	60,9	87,1	88,7	84,6
Løn mv. i alt	324,9	650,4	737,2	692,8	55,7	81,8	83,3	77,4
Virksomhedsoverskud	29,4	40,5	45,7	62,0	5,0	5,1	5,2	6,9
Offentlige overførsler i alt	127,4	73,0	69,6	100,7	21,8	9,2	7,9	11,3
Dagpenge, kontanthjælp o.l. i alt	15,0	39,6	32,9	44,6	2,6	5,0	3,7	5,0
Offentlige pensioner o.l. i alt	102,6	12,9	6,4	9,4	17,6	1,6	0,7	1,1
Andre offentlige overførsler	9,8	20,5	30,3	46,8	1,7	2,6	3,4	5,2
Private pensioner i alt	70,3	6,9	3,6	3,2	12,1	0,9	0,4	0,4
Formueindkomst brutto	27,6	18,8	22,0	27,3	4,7	2,4	2,5	3,1
Anden familieindkomst	2,8	3,9	4,2	6,8	0,5	0,5	0,5	0,8

Jo højere uddannelse, des mindre overførsler

Når familier grupperes efter deres uddannelsesniveau, viser det sig, at jo højere uddannelse, der er repræsenteret i familien, jo større andel udgør erhvervsindkomsten, og des lavere andel udgør overførselsindkomsten af familiens totale indkomst.

Figur 2.4

Indkomsternes andel af indkomst i alt før skat - efter højeste uddannelse i familien for 30-64-årige. 2013

Lav uddannelse giver lav indkomst

Familier, hvor højeste afsluttede uddannelse er grundskole, fik kun 55,9 pct. af deres indkomst fra erhvervsarbejde, mens 40,1 pct. af indkomsten var fra offentlige overførsler. I familier med lang videregående uddannelse var 90,2 pct. af indkomsten erhvervsindkomst.

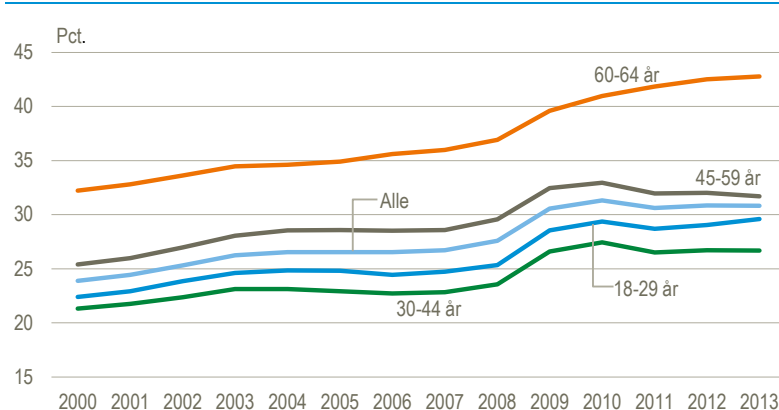
31 pct. af kvinder i parforhold har højest indkomst

I parforhold bestående af en mand og en kvinde er andelen af kvinder, som tjener mere end manden, stigende. I 2013 havde kvinden den højeste indkomst i 30,8 pct. af alle parforhold. I 2000 var samme andel 23,9 pct.

Stigningen var særlig markant under den økonomiske krise. Fra 2008 til 2009 steg andelen således fra 27,6 til 30,6 pct., blandt andet som følge af stigende arbejdsløshed og lav til negativ lønudvikling i den private sektor. Den private sektor beskæftiger relativt flere mænd, hvorfor mændenes indkomst blev hårdest ramt.

Figur 2.5

Andel af kvinder, som tjener mere end manden i parforhold. 20-64 år.

Anm.: Den angivne alder er parrets gennemsnitsalder. Indkomst før skat er i denne opgørelse fra trukket boligstøtte og børnefamilieydelse, som oftest gives direkte til den ene part i forholdet.

79 pct. af familier med indkomst under 300.000 kr. bor til leje

Opdeles familierne i leje- og ejerbolig efter størrelsen på deres indkomst, fremgår det, at den overvejende del af familier med en familieindkomst under 300.000 kr. var lejere, men også at der trods alt i de lavere indkomstintervaller var en del familier, som ejede deres bolig.

Tabel 2.6

Antal familier efter indkomst før skat, boligform og boligtype. 2013

Indkomst før skat	Ejere			Lejere
	Parcel- og rækkehus ¹	Ejer- lejlighed	Anden ejerbolig	
	antal familier			
I alt	1 184 472	117 664	20 680	1 536 242
Under 100.000 kr.	8 775	2 266	327	152 700
100.000 - 199.999 kr.	71 660	10 669	3 230	319 108
200.000 - 299.999 kr.	128 469	17 053	4 799	451 691
300.000 - 399.999 kr.	143 892	20 417	4 222	253 405
400.000 - 499 999 kr.	124 725	16 627	2 721	136 620
500.000 - 749 999 kr.	317 844	24 970	3 350	149 010
750.000 - 999.999 kr.	224 066	13 392	1 247	49 727
1.000.000 - 1.999.999 kr.	146 610	10 714	679	21 655
2.000.000 kr. +	18 431	1 556	105	2 326

¹ Inkl. stuehuse, kæde- og dobbelthuse.

Tabel 2.7

Antal familier i ejerbolig og gennemsnitlig indkomst før skat efter den type ejendom de bor i, og den offentlige vurdering af ejendommen. 2013

Offentlig ejendomsvurdering	Familier i ejerbolig	Parcel- og rækkehus ¹	Ejerlejlighed	Anden ejerbolig
	antal	1.000 kr.		
I alt	1 184 472	670,8	571,6	422,6
Under 500.000 kr.	56 106	396,3	382,6	364,5
500.000 - 999.999 kr.	314 709	491,7	399,1	365,3
1.000.000 - 1.499.999 kr.	322 083	597,9	483,3	423,2
1.500.000 - 1.999.999 kr.	227 649	706,8	602,5	481,9
2.000.000 - 2.499.999 kr.	122 237	821,8	739,2	560,9
2.500.000 - 2.999.999 kr.	61 788	935,8	871,7	628,2
3.000.000 - 3.999.999 kr.	49 603	1 081,5	1 046,1	687,2
4.000.000 - 4.999.999 kr.	15 193	1 337,2	1 283,9	718,3
5.000.000 - 7.499.999 kr.	11 957	1 724,6	1 841,8	953,6
7.500.000 kr. +	3 147	3 558,7	2 240,5	2 638,4

¹ Inkl. stuehuse, kæde- og dobbelthuse.

Des højere indkomst, des højere ejendomsvurdering.

Der er en positiv sammenhæng mellem familiernes indkomst og værdien af deres bolig. Familier i ejerlejligheder, der er vurderet til mellem 1,0-1,5 mio. kr., havde i gennemsnit en indkomst på 483.300 kr., mens familier i parcel- eller rækkehuse vurderet til over 7,5 mio. kr. i gennemsnit havde ca. 3,6 mio. kr. i indkomst.

Boligtype er klassificeret ud fra BBR-registrets kategorier.

Ejendomsvurderingen er den offentlige vurdering 1. oktober 2013. For boliger, der både anvendes til erhverv og privat brug, er vurderingen kun medregnet for den private del.

2.3 Udvikling i Indkomst før skat fra 2000 - 2013

39,0 pct. i indkomst-
stigning siden 2000

Den gennemsnitlige indkomst før skat på personniveau er steget med 39,0 pct. fra 2000 til 2013. For familier med én voksen har stigningen været 40,1 pct., mens indkomsten for familier med to voksne er steget med 43,1 pct.

Tabel 2.8 Indkomst før skat i årets priser

	Personer i alt	Familier		
		Enlige	Par	Alle
		1.000 kr.		
2000	211,5	195,4	490,8	341,6
2001	220,1	204,0	510,1	355,3
2002	225,3	211,2	521,3	364,3
2003	229,5	214,7	532,8	370,8
2004	236,7	220,5	551,1	382,1
2005	245,9	229,6	573,6	397,1
2006	257,6	240,5	603,3	416,5
2007	268,9	251,5	631,6	435,2
2008	271,4	255,8	637,3	439,1
2009	268,0	253,7	630,1	433,6
2010	279,1	260,9	661,8	451,8
2011	282,6	264,5	671,3	457,1
2012	288,7	269,6	688,1	466,1
2013	294,0	273,7	702,5	473,9

*Indkomster skal
korrigeres for
prisudvikling, hvis de
skal beskrive
forbrugsmuligheder*

For at vurdere udviklingen i forbrugsmulighederne bør man tage hensyn til, at købekraften både afhænger af indkomstens kronebeløb og af udviklingen i varepriserne. Da man for den samme indkomst kan købe mange forskellige kombinationer af varer og tjenester, er det ikke muligt entydigt at fastlægge realindkomsten. Boliger og en række andre ydelser er som hovedregel dyrere i de større byer end på landet. Det betyder, at værdien af en ekstra krone som hovedregel er større på landet end i byen.

*Realindkomsten
beregnes ved brug af
forbrugerprisindekset*

For at beregne realindkomsten er forbrugerprisindekset anvendt til justering (deflator), vel vidende at forbrugerprisindekset kun viser udviklingen i priserne for den gennemsnitlige forbrugssammensætning for den gennemsnitlige borger.

Tabel 2.9 Indkomst før skat for personer i årets priser og i 2013 priser

	Årets indkomst	Forbruger- prisindeks ¹	Omregnings- koefficient	Real indkomst
	1.000 kr.	1900=100		1.000 kr.
2000	211,5	5 253	1,298	274,6
2001	220,1	5 377	1,269	279,2
2002	225,3	5 507	1,239	279,0
2003	229,5	5 622	1,213	278,5
2004	236,7	5 687	1,199	283,9
2005	245,9	5 790	1,178	289,7
2006	257,6	5 900	1,156	297,8
2007	268,9	6 001	1,137	305,6
2008	271,4	6 205	1,099	298,3
2009	268,0	6 287	1,085	290,7
2010	279,1	6 432	1,060	296,0
2011	282,6	6 609	1,032	291,7
2012	288,7	6 768	1,008	290,9
2013	294,0	6 821	1,000	294,0

¹ se [Statistikbanken](#)

*Realindkomsten
steg 1,0 pct. fra
2012 til 2013*

Realindkomsten er steget med 1,1 pct. fra 2012 til 2013. Set over hele perioden 2000 til 2013 kan man konstatere en samlet realindkomststigning på 7,1 pct. I 2002 og 2003 var realindkomsten svagt faldende, mens den steg fra 2004 til 2007. Fra 2008 til 2009 faldt realindkomsten med hele 2,5 pct. og siden indkomsten toppede i 2007, er realindkomsten faldet med i alt 3,8 pct. til 2013.

Omregning til faste priser:

I [Statistikbankens tabel PRIS8](#) findes forbrugerprisindekset. Indekset beskriver prisudviklingen i Danmark og benyttes til at omregne indkomsten fra løbende til faste priser. Det gøres således:

$$Indkomst_{\text{år}0} \times \frac{\text{pris indeks}_{\text{år}1}}{\text{pris indeks}_{\text{år}0}} = \text{Real indkomst}_{\text{år}0 \text{ i år}1\text{-priser}}$$

Eksempel. Hvor meget ville 211.500 kr. i år 2000 svare til i 2013?

I statistikbanktabellen *pris8* fremgår det, at forbrugerprisindekset var 5.253 i 2000 og 6.821 i 2013.

$$211.500 \text{ kr.} \times \frac{6.821}{5.253} = 274.600 \text{ kr.}$$

Med andre ord repræsenterer 211.500 kr. i år 2000, en forbrugsværdi på 274.600 kr. i 2013-priser.

Årlig vækst

For at beregne den årlige vækst anvendes rentesregning. Den årlige vækst beregnes således:

$$\text{Årlig vækst} = \left(\frac{Indkomst_{\text{år}1}}{Indkomst_{\text{år}0}} \right)^{\frac{1}{\text{år}1 - \text{år}0}} - 1$$

(Boks fortsætter næste side).

Eksempel. I år 2000 var realindkomsten før skat på 274.600 kr., i 2013 er denne vokset til 294.000 kr.

$$\left(\frac{294.000}{274.600}\right)^{\frac{1}{2013-2000}} - 1 = 0,0052 = 0,52 \text{ pct.}$$

Således er indkomst før skat vokset med 0,52 pct. om året i perioden 2000-2013.

Der var i 2013 i alt 474.700 personer, som havde en indkomst over 500.000 kr. Det er en stigning på 220 pct. i forhold til 2000. Når vi taler om realindkomsten, er stigningen dog kun på 41,2 pct.

Tabel 2.10 **Antal personer med indkomst før skat over givne beløbsgrænser i årets og i 2013-priser**

		Over 500.000 kr.		Over 1 mio. kr.		Over 5 mio. kr.	
		Årets indkomst	Real indkomst	Årets indkomst	Real indkomst	Årets indkomst	Real indkomst
		antal personer					
2000		148 375	336 177	21 157	41 797	906	1 417
2001		170 679	361 628	23 460	44 479	734	1 181
2002		180 522	358 927	23 632	42 643	705	1 102
2003		190 713	359 007	24 949	42 563	673	1 033
2004		209 102	380 063	27 866	45 590	862	1 274
2005		235 942	390 793	33 314	49 754	1 382	1 810
2006		269 522	430 207	40 395	57 138	2 056	2 632
2007		309 301	468 477	45 552	62 192	2 557	3 146
2008		343 673	471 100	45 414	58 264	1 872	2 212
2009		342 506	454 888	39 803	50 089	1 138	1 314
2010		394 330	478 019	51 275	60 061	1 741	1 959
2011		414 015	458 529	53 976	58 701	1 957	2 078
2012		444 141	455 251	58 735	59 932	2 077	2 104
2013		474 677	474 677	64 288	64 288	2 366	2 366

Beregnings-
metoden

Der var i år 2000 i alt 336.200 personer, som havde en realindkomst over 500.000 kr. målt i 2013-priser. For at have haft en indkomst over 500.000 kr. i 2013-priser skal man i årets priser have haft over 385.100 kr. i år 2000.

Antallet af "millionærer"
er mere end fordoblet
fra 2000 -2012

Tabel 4.13 indeholder også antallet af personer med en årlig indkomst over 1 mio. kr. både i løbende og faste priser (2013-priser).

I 2000 skulle man dog i årets priser kun have 770.100 kr. for at opnå de samme "forbrugsmuligheder", som en person med en indkomst på en million havde i 2013. Antallet af personer, der havde en indkomst over dette beløb, var 41.800 i 2000. Den økonomiske krise betyder at gruppen bliver mindre i 2009. Gruppen vokser dog relativt hurtigt igen i årene efter og har de seneste år ligget jævnt på omkring de 60.000 personer, inden det i 2013 steg til 64.300 personer. Det vil sige, at der realt skete en stigning i antallet af personer med en indkomst over en mio. kr. på 54 pct. fra 2000 til 2013.

Realindkomsten er steget mest for kvinder med kort videregående uddannelse

Kvindens realindkomst er steget mere end mænds, og udgjorde i 2013 79,4 pct. af mændenes indkomst mod 72,6 pct. i 2000. Fordeles personer efter både køn og uddannelsesniveau, har både kvinder og mænd med kort videregående uddannelse oplevet den største indkomstfremgang, nemlig en stigning i realindkomsten på henholdsvis 8,3 pct. og 6,5 pct. Kvinder og mænd med grundskole som højst afsluttet uddannelse har derimod oplevet et fald i realindkomsten på henholdsvis -2,2 pct. og -10,6 pct. Også mænd i grupperne med gymnasial uddannelse, erhvervsfaglig uddannelse og mellemlang uddannelse har haft et fald i realindkomsten dog kun på henholdsvis -3,4 pct., -0,8 pct. og -2,3 pct.

Tabel 2.11

Udvikling i indkomst før skat i 2013 priser for personer efter uddannelse og køn

	Årets indkomst				Stigning i realindkomst	
	2000		2013		2000-2013	
	Mænd	Kvinder	Mænd	Kvinder	Mænd	Kvinder
	1.000 kr.				pct.	
Alle	319,0	231,7	328,3	260,7	2,9	12,5
Grundskole uddannelse	221,7	174,8	198,1	170,9	-10,6	-2,2
Gymnasial uddannelse	271,5	194,2	262,3	200,1	-3,4	3,0
Erhvervsfaglig uddannelse	344,1	261,6	341,4	277,9	-0,8	6,2
Kort videregående uddannelse	387,1	302,1	412,3	327,2	6,5	8,3
Mellemlang uddannelse	459,6	320,5	448,8	338,1	-2,3	5,5
Lang videregående uddannelse	637,3	450,5	654,4	483,5	2,7	7,3
Uddannelse udenfor niveau og Uoplyst	199,7	174,1	244,6	172,3	22,5	-1,0

Det kan måske undre, at stigningen for alle kvinder er større end i nogen af undergrupperne målt hver for sig. Dette skyldes, at kvindernes uddannelsesniveau er steget markant. Således er gruppen med en mellem- eller lang videregående uddannelse vokset med 224.000 kvinder, mens antallet af ufaglærte kvinder er faldet med 103.000 siden år 2000.

Størst realindkomststigning blandt boligejere

Opdeles befolkningen efter hvilken type bolig, de bor i, fremgår det, at boligejere har haft den største stigning i realindkomsten på 10,2 pct. fra 2000 til 2013, mens lejere kun har haft en stigning på 1,8 pct. Ejere af lejlighed har oplevet den største stigning med 14,5 pct., eller en årlig stigning i realindkomsten på 1,0 pct.

Tabel 2.12 Gennemsnitlig indkomst før skat for personer efter boligform

	Årets indkomst før skat		Realstigning i indkomst før skat	
	2000	2013	I alt	Pr. år
	1.000 kr.		pct.	
Ejerbolig i alt	238,1	340,6	10,2	0,8
Heraf:				
Parcel- og stuehus	235,7	337,9	10,5	0,8
Række- kæde- og dobbelthuse ..	249,6	344,2	6,2	0,5
Ejerlejlighed	258,0	383,5	14,5	1,0
Lejer i alt	178,5	235,8	1,8	0,1

Indkomst før skat er indkomsten, før der korrigeres med lejeværdi af egen bolig og renteudgifter. Læs mere om disse i bogens kapitel 4, og læs mere om indkomsten efter skat i kapitel 6 om disponibel indkomst.

3. Erhvervsindkomst

Erhvervsindkomsten omfatter både *løn* som ansat, overskud af selvstændig virksomhed og arbejdsmarkedsbidragspligtige honorarer. I *løn mv.* indgår ud over almindelige lønudbetalinger også vederlag og honorarer til medlemmer af bestyrelser og udvalg, diæter, samt såkaldte frynsegoder såsom værdien af fri bil, fri telefon mv. Lønnen er eksklusiv indbetalinger på obligatoriske arbejdsmarkedspensionsordninger herunder ATP.

De obligatoriske arbejdsmarkedspensioner, udbetalt i form af rate- eller livrente pensioner, indgår først i indkomstopgørelserne, når de udbetales.

Honorarer De arbejdsmarkedsbidragspligtige (AMB) honorarer er vederlag til personer, som hverken kan betragtes som selvstændige eller lønmodtagere. De omfatter fx honorarer for foredrag og konsulentarbejde.

Før skat Erhvervsindkomsten er opgjort før betaling af arbejdsmarkedsbidrag og skat.

Tabel 3.1 Gennemsnitlig erhvervsindkomst. 2013

	Personer i alt	Familier		
		Enlige	Par	Alle
		1.000 kr.		
Erhvervsindkomst	202,6	149,3	527,4	325,8
Løn mv. i alt	188,6	140,8	489,0	303,3
Virksomhedsoverskud i alt	13,5	8,1	37,1	21,6
arbejdsmarkedsbidragspligtige honorarer	0,6	0,5	1,4	0,9
For dem med erhvervsindkomst ...	299,8	262,3	631,6	469,9

Flere tal og oplysninger findes i [Statistikbanken](#)

Så mange arbejder Af de mere end 4,5 mio. skattepligtige personer over 14 år havde 3,1 mio. en erhvervsindkomst i 2013. Af erhvervsindkomsten udgjorde løn 93 pct., svarende til 188.600 kr. pr. person.

Stor spredning i erhvervsindkomst I 2013 havde den gennemsnitlige skattepligtige person en erhvervsindkomst på 202.600 kr. Betragtes kun personer, som havde erhvervsindkomst, var gennemsnittet 299.800 kr. 393.900 personer havde over en halv million kr. i erhvervsindkomst.

Der er stor spredning i den årlige erhvervsindkomst. Spredningen er ikke udelukkende et resultat af store lønforskelte, men er også påvirket af varierende arbejdstid, perioder med ledighed mv. Derfor viser nedenstående figur spredningen i erhvervsindkomsten for fuldtidsbeskæftigede lønmodtagere.

Fuldtidsbeskæftiget lønmodtager:

Ved fuldtidsbeskæftiget lønmodtager medregnes alle, som har haft mindst 1.900 arbejdstimer i indkomståret.

*Lav erhvervsindkomst
til de yngste*

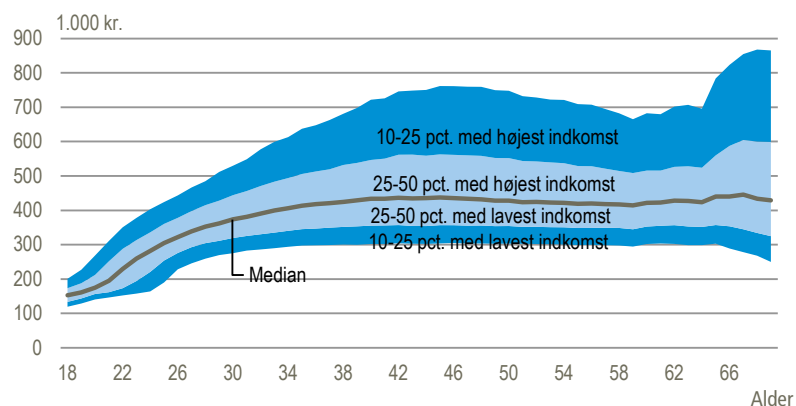
Medianen, som er den indkomst, hvor halvdelen af de fuldtidsbeskæftigede lønmodtagere i 2013 tjente mere og halvdelen mindre, er klart lavest i ungdomsårene. Således var medianindkomsten for de 18-årige fuldtidsbeskæftigede 152.700 kr., mens den for de 30-årige var 373.500 kr. Når erhvervsindkomsten blandt de yngste på arbejdsmarkedet er så lav skyldes det, at størstedelen af gruppen er lærlinge/elever eller ufaglærte, som generelt har lavere løn.

*Mange lærlinge
og elever
blandt de yngste*

De yngste fuldtidsbeskæftigede har et relativt ensartet lønniveau. Således tjente de 10 pct. af de 20-årige med laveste erhvervsindkomst under 140.700 kr. på et år, mens de 10 pct. med højest erhvervsindkomst alle tjente over 268.600 kr. Det er en forskel fra øverste til nederste decilgrænse på 127.900 kr. Læs mere om decilgrænser i kapitel 7.2.

Figur 3.1

Spredning i erhvervsindkomst for fuldtidsbeskæftigede lønmodtagere. 2013

*Størst lønspredning
blandt de 45-årige*

Afstanden fra nederste til øverste decilgrænse vokser med alderen og toppe midlertidigt for personer i midten af 40'erne. For de 45-årige var afstanden her 457.900 kr. Herefter mindskes spredningen lidt, for igen at stige voldsomt i takt med tilbagetrækningen fra arbejdsmarkedet.

*De højest lønnede
bliver hængende*

Erhvervsindkomsten var over 800.000 kr. for de ti pct. bedst lønnede over 65 år. Det skyldes ikke meget store lønstigninger mod arbejdslivets slutning. Årsagen er derimod, at dem som tjener mest også oftest er dem, som bliver længst på arbejdsmarkedet.

*Erhvervsindkomst for
selvstændige ...*

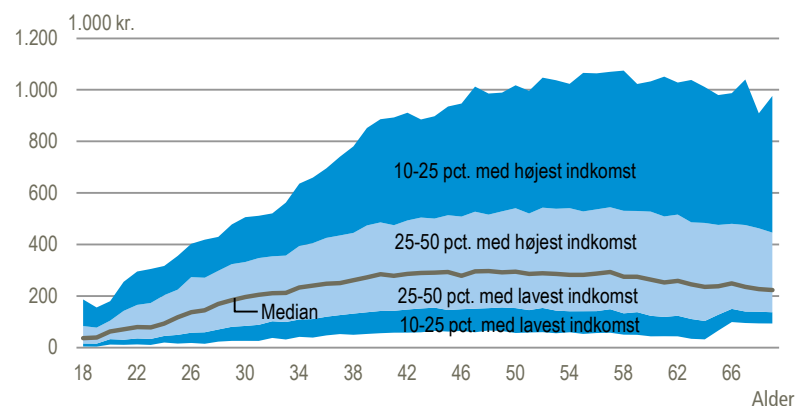
For de selvstændigt erhvervsdrivende erstattes lønudbetalingerne af begrebet overskud af egen virksomhed, som er det beløb, som den selvstændige har tilbage til sig selv, når udgifter og henlæggelser i

virksomheden er fratrasket. For alle over 14 år var det gennemsnitlige overskud af selvstændig virksomhed før renter på 13.500 kr. om året. Dette tal giver dog ikke en retvisende beskrivelse af de selvstændiges indkomstforhold.

... afhænger af
definition

Et mere nuanceret billede af de selvstændiges indkomstforhold får man, når man benytter den socioøkonomiske klassifikation. For at blive klassificeret som selvstændig i denne klassifikation, skal man opfylde en hel række kriterier, heriblandt at overskud/underskud af selvstændig virksomhed udgør den største del af personens indkomst i det pågældende år. Her var det gennemsnitlige virksomhedsoverskud på 419.500 kr. i 2013 for selvstændige og medarbejdende ægtefæller.

Figur 3.2 **Spredning i erhvervsindkomst for selvstændige. 2013**

Der er 153.400
selvstændige

Benytter man den socioøkonomiske klassifikation, er der i alt 153.400 selvstændige erhvervsdrivende inkl. medarbejdende ægtefæller.

Hver tiende
selvstændig tjener
over en million

Der er langt mere spredning på indkomsten for de 153.000 selvstændige og medarbejdende ægtefæller, end det er tilfældet for de fuldtids-beskæftigede lønmodtagere. Omkring 1 pct. af de selvstændige havde negativ erhvervsindkomst, mens 8,5 pct. havde en erhvervsindkomst på over en million kr. i 2013. Kun 2,8 pct. af lønmodtagere, som arbejdede fuldtid, havde en erhvervsindkomst over en million kr.

Det er også værd at bemærke, at medianindkomsten var højere for en fuldtidslønmodtager end for de selvstændige. Medianindkomsten for en lønmodtager på fuldtid i slutningen af 40'erne lå lige over 430.000 kr., mens den for selvstændige var omkring 290.000 kr. Hertil skal det dog også bemærkes, at de selvstændiges arbejdstid ikke kendes, ligesom at indkomsten for den enkelte selvstændige ofte svinger markant fra år til år.

Mens lønmodtagernes erhvervsindkomst topper aldersmæssigt, når de er i midten af 40'erne, så topper indkomsten for de selvstændige først for personer i løbet af 50'erne.

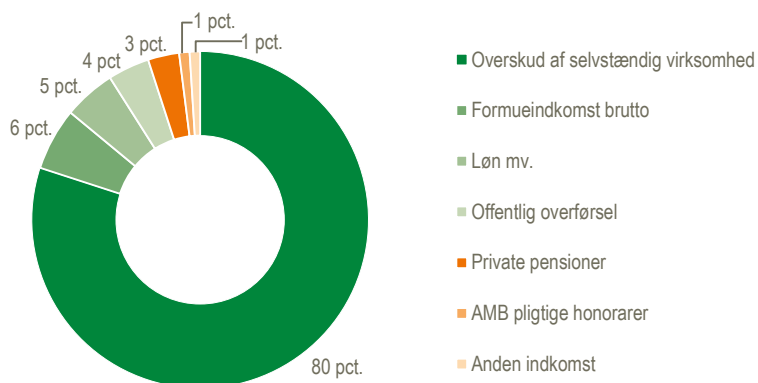
Selvstændige har i snit 446.200 kr. i erhvervsindkomst

Ses der på indkomsten før skat, havde de selvstændige inkl. medarbejdende ægtefæller i gennemsnit 519.500 kr. i indkomst. Af de 519.500 kr. udgør erhvervsindkomsten 85,9 pct. eller 446.200 kr., som er sammensat af 413.900 kr. i *overskud af selvstændig virksomhed*, 26.400 kr. i *lønindkomst* og 5.900 kr. i *arbejdsmarkedsbidragspligtige honorarer*.

Mange selvstændige har både lønindkomst og overskud af selvstændig virksomhed. Dette dækker blandt andet over, at en del selvstændige i etableringsfasen beholder deres lønjob, indtil de er sikre på, at deres virksomhed kan give et tilstrækkeligt afkast. Andre personer har ved siden af deres lønnede job en selvstændig virksomhed, hvor de ad hoc holder foredrag, kurser og lign.

Figur 3.3

Selvstændige erhvervsdrivendes indkomst efter indkomsttype. 2013

Erhvervsindkomst kan opdeles i løn og overskud

Den gennemsnitlige erhvervsindkomst består af løn, honorarer og overskud af selvstændig virksomhed. Den gennemsnitlige *løn mv.*, er for de forskellige socioøkonomiske grupper, både beregnet som et gennemsnit for alle i gruppen og - som noget særligt i tabel 3.2 - også kun for personer der har haft lønindkomst.

Tabel 3.2 Erhvervsindkomst efter personens socioøkonomiske gruppe. 2013

	Personer	Erhvervs- indkomst i alt ¹	Løn mv.	Overskud af selvst. virk- somhed	Løn mv. kun for personer med løn- indkomst
	antal	1.000 kr.			
Selvstændige i alt	155 442	446,2	26,4	413,9	82,6
Selvstændige med 10 eller flere ansatte ..	1 984	2 242,8	32,8	2 205,1	84,0
Selvstændige med 5-9 ansatte	4 173	992,3	19,3	971,8	57,5
Selvstændige med 1-4 ansatte	27 605	617,2	13,4	602,7	51,5
Selvstændige uden ansatte	116 189	369,0	30,3	331,2	90,4
Medarbejdende ægtefæller	5 491	154,8	10,9	143,7	45,7
Lønmodtagere i alt	2 206 844	379,6	378,7	0,3	378,7
Topledere	97 701	733,1	733,9	- 2,0	733,9
Lønmodtagere på højeste niveau	387 085	495,4	492,9	0,9	492,9
Lønmodtagere på mellemniveau	473 825	391,6	391,2	0,0	391,2
Lønmodtagere på grundniveau	833 065	310,3	309,8	0,3	309,8
Andre lønmodtagere	185 570	274,9	274,7	0,1	274,7
Lønmodtagere, stilling uoplyst	229 598	344,9	343,0	1,3	343,0
Pensionister i alt	1 261 557	0,4	3,0	- 2,8	30,8
Førtidspensionister	230 611	3,1	3,0	0,0	21,6
Folkepensionister	912 951	2,7	2,0	0,5	29,0
Efterlønsmodtager mv.	117 995	- 22,4	11,1	- 33,5	44,7
Arbejdsløs mindst halvdelen af året	74 041	43,1	41,6	0,9	66,8
Modtagere af sygedagpenge m.m.	52 900	11,7	11,3	0,0	22,3
Kontanthjælpsmodtagere	145 313	6,7	6,3	0,4	29,5
Uddannelsessøgende	572 301	30,3	30,0	0,0	43,6
Andre	124 055	7,3	6,3	0,5	23,2

¹ Inkl. arbejdsmarkedsbidragspligtige honorarer.

Lønbegreb i Indkomststatistik

Indkomststatistikens lønbegreb *løn mv.* omfatter al udbetalt løn både fra Danmark og udlandet, inkl. frynsegoder. Herudover indgår vederlag til medlemmer af bestyrelser og udvalg. Opgørelsen af *løn mv.* er ekskl. arbejdsgiveradministreret pensionsbidrag og ATP-pensionsbidrag.

Lønbegreb i Lønstatistik

Danmarks Statistik anvender også andre lønbegreber, nemlig de som offentliggøres i Lønstrukturstatistikken. Lønstrukturstatistikens standardberegnet månedsfortjeneste beregnes på basis af lønbegrebet *standardberegnet timefortjeneste*. Den standardberegnete timefortjeneste er det lønbegreb, som kommer tættest på den løn, som er "aftalt" mellem arbejdsgiver og lønmodtager. I den standardberegnete timefortjeneste indgår alle lønelementer med undtagelse af overtidstillæg samt eventuelle jubilæumsgratialer og fratrædelsesgodtgørelser.

Den standardberegnete månedsfortjeneste er baseret på en ugentlig arbejdstid på 37 timer, således at den standardberegnete timefortjeneste ganges med 160,33 for at få den standardberegnete månedsfortjeneste.

Sammenligning af lønbegreberne

Forskellen på de to opgørelser er illustreret i tabel 3.3, hvor lønstrukturens og indkomststatistikens beregnede månedsløn er fordelt efter arbejdsfunktion.

I opgørelsen er personer med *løn mv.* fra indkomststatistikken først opdelt efter, om de primært er ansat i den private eller i den offentlige sektor. Derefter er den enkelte persons *løn mv.* delt med 12, for at beregne månedslønnen.

Tabel 3.3 Lønbegreber for lønmodtagere efter sektor og arbejdsfunktion. 2013

	Lønstatistikken, månedsløn for fuldtidsansatte efter ansættelse			Indkomststatistikken, månedsløn efter ansættelse		
	Privat	Komm.	Stat	Privat	Komm.	Stat
	kr.					
Ledelsesarbejde på højt niveau i alt.	69 004	65 300	54 461	63 589	45 328	55 820
Højt kvalifikationsniveau	50 752	45 683	37 209	42 377	28 977	37 551
Mellemhøjt kvalifikationsniveau	42 550	39 624	37 664	35 915	30 208	32 008
Kontorarbejde	33 961	33 144	29 535	25 219	20 958	25 993
Salgs- og servicearbejde	29 526	34 528	30 623	14 052	20 869	28 957
Arbejde i landbrug, gartneri mv.	28 384	30 636	31 175	21 711	26 758	25 343
Håndværkspræget arbejde	32 716	35 150	33 979	27 048	28 866	31 113
Proces- og maskinoperatørarbejde....	31 489	40 729	37 758	26 572	31 865	36 266
Andet arbejde	27 891	28 295	27 927	16 078	20 989	21 530

Generelt er lønopgørelser fra indkomststatistikken lavere end lønstatistikens opgørelser. Dette skyldes, dels at de arbejdsgiverindbetalte pensionsbidrag ikke er med i indkomststatistikken og dels at alle ansatte, uanset om de er fuldtidsansatte eller på deltid, medtages i indkomststatistikens gennemsnitsberegninger. Lønstatistikens tal viser lønnen for en fuldtidsansat, idet tallene er beregnet som time-lønnen ganget med antal timer for en fuldtidsansat.

Markante forskelle

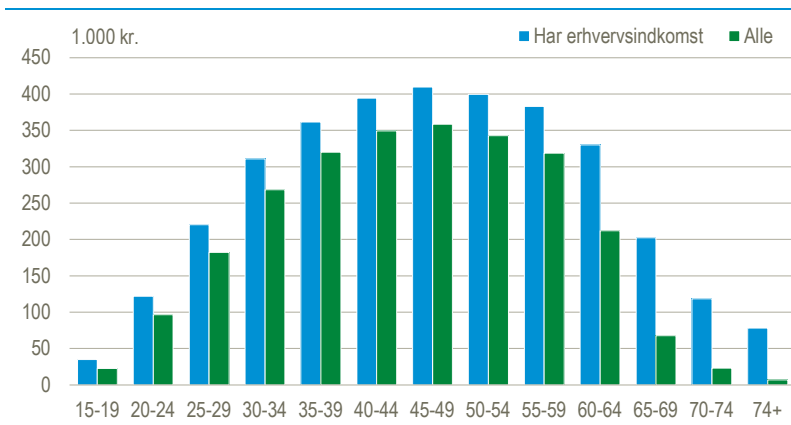
Det, at alle ansatte tæller med i indkomststatistikken, altså at en person ansat 10 timer om ugen tæller på lige fod med en person ansat 37 timer, fremgår især tydeligt ved forskellen i månedsløn for personer beskæftiget med salgs- og servicearbejde i den private sektor. Her viser indkomststatistikken, at personer med hovedjob i denne branche i gennemsnit har lidt over 14.100 kr. om måneden, mens lønstatistikken viser, at fuldtidsarbejde i disse erhverv giver ca. 29.500 kr. om måneden.

Definitions-afgrænsning er vigtig

Ovenstående betragtninger skulle gerne tjene til at illustrere de mange definitionsproblemer, som det er nødvendigt at tage stilling til ved afgrænsning og gruppering af mange af de variable, der anvendes i denne publikation.

Betragter man den gennemsnitlige erhvervsindkomst for de personer, som har erhvervsindkomst, er der stor forskel, når man opdeler indkomstmodtagerne efter alder.

Figur 3.4 Gennemsnitlig erhvervsindkomst for alle og for dem, som har erhvervsindkomst efter personens alder. 2013

Personer på 45-49 år har 358.400 kr. i erhvervsindkomst

Personer i aldersgruppen mellem 45 og 49 år har de højeste erhvervsindkomster med 358.400 kr. om året i gennemsnit. Nøjes man med kun at betragte gruppen af personer, der har erhvervsindkomst, og ser bort fra dem, der ikke har en erhvervsindkomst, er det også aldersgruppen mellem 45 og 49 år, der har den højeste gennemsnitlige erhvervsindkomst med 409.500 kr.

Der er både lønmodtagere og selvstændige med i disse gennemsnitsbetragtninger. Vælger man udelukkende de personer, der klassificeres som selvstændige erhvervsdrivende i henhold til Danmarks Statistiks socioøkonomiske klassifikation, har de selvstændige erhvervsdrivende i aldersgruppen 45-49 år i gennemsnit en erhvervsindkomst på 500.800 kr.

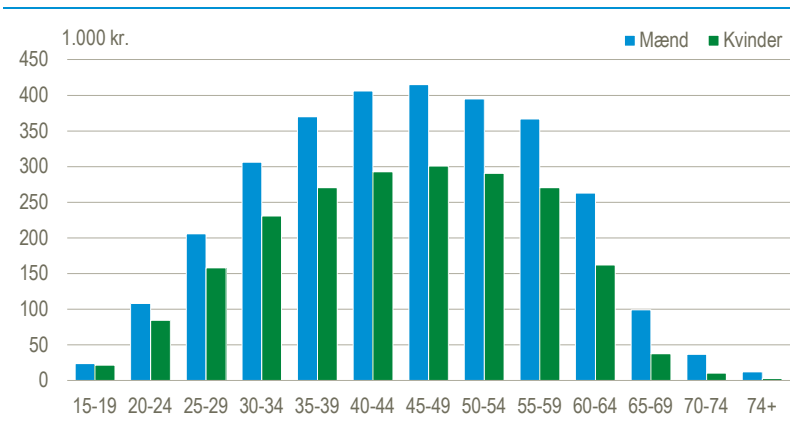
Kvinders erhvervsindkomst er lavere end mænds for alle aldersgrupper

I alle aldersgrupper har kvinder en lavere erhvervsindkomst end mænd. Fx har kvinder i aldersgruppen 35-39 år i gennemsnit 270.500 kr. i erhvervsindkomst, mens mænd i samme aldersgruppe har 369.800 kr. Den største absolutte forskel mellem kønnene optræder i aldersgruppen 45-49 år, hvor mænd årligt har 114.100 kr. mere i erhvervsindkomst end kvinder. De største procentuelle forskelle optræder i aldersgrupperne fra 70 år og op, hvor mænd har mere end dobbelt så høj en erhvervsindkomst end kvinder.

I gennemsnit har mænd en erhvervsindkomst, som er 45,7 pct. højere end kvinders, nemlig 241.000 mod kvindernes 165.400 kr. Betragter man kun personer med erhvervsindkomst, reduceres forskellen til 29,2 pct., idet mænd i gennemsnit har 336.100 kr. og kvinder 260.200 kr.

Man skal dog være meget forsigtig med at tolke ovenstående udelukkende, som et udtryk for lønforskelle mellem mænd og kvinder, idet opgørelsen ikke er korrigeret for bagvedliggende faktorer som fx arbejdstid, uddannelsesniveau og typen af stilling.

Figur 3.5 Gennemsnitlig erhvervsindkomst efter køn og alder. 2013

**Løn for fuldtids-
beskæftigede**

For at opnå en højere grad af ensartethed er personkredsen i tabel 3.4 reduceret til kun at bestå af fuldtidsbeskæftigede lønmodtagere mellem 30 og 60 år. Lønindkomsten for denne gruppe er i gennemsnit 483.000 kr.

**Få faggrupper
med højest løn
til kvinder**

Sammenligner man lønindkomsten for de faggrupper(DISCO-koder), hvor der både er mere end 100 mænd og 100 kvinder, er den gennemsnitlige lønindkomst for kvinder større end lønindkomst for mænd i 6 ud af de 210 faggrupper. Kvinder har større lønindkomst end mænd, hvis de har *ingeniørarbejde inden for elektronik, arbejde med tilknytning til religion, arbejde inden for arbejdsmiljø og hygiejne, teknikerarbejde inden for telekommunikation, øverste ledelse i offentlige virksomheder og omsorgsarbejde på institutioner og hospitalet (ekskl. plejehjem)* som deres hovedbeskæftigelse. I disse grupper har kvinderne årligt i gennemsnit henholdsvis 26.300 kr., 12.600 kr., 11.800 kr., 2.000 kr., 2.000 kr. og 300 kr. mere end mændene.

**Størst lønforskel
indenfor Arbejde med
omsætning af
værdipapirer og valuta**

Den største forskel på lønindkomsten for mænd og kvinder findes i faggruppen *arbejde med omsætning af værdipapirer og valuta*. For personer med mindst 1.900 timer om året i alderen 30-60 år har mænd i gruppen i gennemsnit dobbelt så meget i lønindkomst som kvinder i samme gruppe. Det skal hertil bemærkes, at der også indenfor den enkelte DISCO-kode kan være store forskelle på typen af arbejde den enkelte udfører. Læs mere om DISCO-koder på [Danmarks Statistiks hjemmeside](#).

Fuldtidsbeskæftiget lønmodtager.

Ved fuldtidsbeskæftiget lønmodtager medregnes alle, som har haft mindst 1.900 arbejdstimer i indkomståret

Tabel 3.4 TOP-10 - Forskel i gennemsnitlig lønindkomst for fuldtidsbeskæftigede lønmodtagere på 30-60 år for faggrupper med over 100 af hvert køn. 2013

		Løn forskel	Gnsntl. løn	
DISCO- Kode ¹	Faggrupper		Mænd	Kvinder
			1.000 kr.	
3311	Arbejde med omsætning af værdipapirer og valuta.	602,7	1 202,7	600,0
1346	Ledelse af hovedaktiviteten indenfor finans- og forsikringsområdet	355,9	1 082,1	726,2
2114	Arbejde inden for geologi og geofysik	338,5	968,2	629,6
1211	Ledelse inden for økonomifunktioner	295,5	972,6	677,2
1120	Øverste virksomhedsledelse	288,2	1 186,1	897,9
3324	Mæglere	275,1	792,0	516,9
3321	Forsikringsarbejde	224,8	732,5	507,8
2434	Arbejde inden for salg af informations- og kommunikationsteknologi	210,6	793,6	583,0
1111	Øverste ledelse i lovgivende myndigheder	206,0	834,7	628,7
2413	Arbejde med analyse, produktudvikling- og vedligeholdelse for finans- og forsikring	189,0	785,4	596,4

DISCO-koden er bestemt ud fra hovedjobbet.

*Erhvervsindkomst
og familietype*

Par med to børn tjente mest i gennemsnit, nemlig 785.000 kr. i 2013. Det er forventeligt, at familier med to voksne, altså parfamilier, har højere erhvervsindkomst end familier med kun en voksen. Læs mere om hvordan man kan korrigere for dette i afsnit 7.1 (Ækvivalensindkomst).

Tabel 3.5 Gennemsnitlig erhvervsindkomst for familietyper. 2013

	Enlige			Par			
	0 børn	1 barn	2 børn +	0 børn	1 barn	2 børn	3 børn +
Antal familier	1 343 883	108 289	72 061	747 503	212 701	269 094	105 527
Erhvervsindkomst i 1.000 kr.	132,4	278,3	270,8	355,3	692,4	785,0	756,7

Flere tal og oplysninger findes på [Statistikbanken](#)

Mindre indlysende er det måske, at det lige netop er familier med to børn, der har den højeste erhvervsindkomst. Man kunne tro, at par uden børn havde mere tid til at tjene penge. Ved denne sammenligning skal man dog være opmærksom på, at man her sammenligner en ensartet gruppe i den arbejdsdygtige alder (par med to børn) med en gruppe, som aldersmæssigt er meget mere spredt (par uden børn).

I gruppen af *par uden børn* er der både en del unge familier, hvor én eller begge er studerende eller har elevløn, og gruppen indeholder også en del ægtepar, hvor én eller begge er pensionister.

For at få et mere sammenligneligt billede af familietyperne kan man sammenligne erhvervsindkomsten for forskellige familietyper, hvor man både tager hensyn til familiens socioøkonomiske gruppe og alder.

*Selvstændiges familier
har de højeste
erhvervsindkomster*

Kigger man kun på familier, hvor alle voksne er mellem 30-60 år, samtidigt med at familierne opdeles efter, om de tilhører den socioøkonomiske gruppe af selvstændige eller lønmodtagere ses, at parfamilier med to børn, hvor hovedindkomst modtageren er selvstændig, har 1.116.200 kr. i gennemsnitlig erhvervsindkomst, og lønmodtagerparfamilier med to børn har 822.600 kr.

*Stor indkomst
spredning*

Selvstændige med 10 eller flere ansatte har de højeste erhvervsindkomster. Mest har gruppen af par med tre eller flere børn, hvor personen med den højeste indkomst er selvstændig. Denne gruppe har i gennemsnit en erhvervsindkomst på 3.180.600 kr., hvilket er mere end 10 gange erhvervsindkomsten for enlige med to eller flere børn fra gruppen af andre lønmodtagere. Denne gruppe af enlige ufaglærte er den gruppe, som har den laveste gennemsnitlige erhvervsindkomst, nemlig 293.500 kr.

Tabel 3.6

Gennemsnitlig erhvervsindkomst for familier hvor alle voksne er mellem 30 og 60 år. 2013

	Enlige 30-60 år			Par 30-60 år			
	0 børn	1 barn	2 børn +	0 børn	1 barn	2 børn	3 børn +
	1.000 kr.						
Selvstændige i alt	375,4	412,2	427,4	968,1	1 059,4	1 116,2	1 164,1
Selvstændige med 10 eller flere ansatte	1 863,5	1 721,7	2 937,1	2 401,6	2 794,6	3 011,2	3 180,6
Selvstændige med 5-9 ansatte	976,7	855,3	917,1	1 555,4	1 590,2	1 613,4	1 625,2
Selvstændige med 1-4 ansatte	526,0	620,6	613,9	1 070,6	1 159,3	1 171,8	1 198,2
Selvstændige, uden ansatte	323,3	344,2	349,3	821,6	901,0	961,0	962,1
Lønmodtagere i alt	378,9	402,0	388,7	705,0	776,9	822,6	805,3
Topledere	687,3	702,9	707,8	1 119,2	1 201,4	1 232,4	1 264,4
Lønmodtagere på højeste niveau	491,7	499,8	491,6	881,4	905,2	938,7	945,9
Lønmodtagere på mellemniveau	410,2	409,5	393,1	730,4	778,7	805,7	792,8
Lønmodtagere på grundniveau	332,1	348,7	330,1	583,2	643,0	662,7	624,2
Andre lønmodtagere	282,5	309,0	293,5	498,0	550,3	575,3	532,8
Lønmodtagere, stilling uoplyst	333,9	375,9	363,0	654,4	733,5	778,0	736,1

Ud over de mange baggrundsfaktorer, som allerede er nævnt, er der også geografiske forskelle på erhvervsindkomsten.

Lønmodtagere i Rudersdal har i snit mest i erhvervsindkomst, 924.800 kr.

Fordeles familierne efter både socioøkonomisk gruppe og efter kommune, fremgår det af Tabel 10.2 i bilaget, at Lønmodtagere har de højeste gennemsnitlige erhvervsindkomster i Rudersdal fulgt af Gentofte, Hørsholm og Allerød. De højeste gennemsnitlige erhvervsindkomster for Topledere opnås af familier i Gentofte, mens Rudersdal og Gentofte har de højeste erhvervsindkomster for selvstændige familier uden ansatte.

Uddannelse har også stor betydning for erhvervsindkomstens størrelse. I tabellen nedenfor er de forskellige uddannelseskategorier blevet opdelt i deciler efter deres indkomst, dvs. med de 10 pct. i gruppen som har den laveste indkomst i første decil, og de 10 pct. med højest indkomst i tiende decil. Læs mere om decilfordelinger i afsnit 7.2.

Højere uddannelse betyder højere indkomst

Fordeles personerne efter højest fuldførte uddannelse tegner der sig et billede af, at erhvervsindkomsten stiger med uddannelsesniveaue. Af de fuldtidsbeskæftigede (mindst 1.900 timer om året eller selvstændige) med grundskole som højest fuldførte uddannelse, har de 10 pct. med lavest indkomst i gruppen (første decil) en gennemsnitlig erhvervsindkomst på 104.300 kr. om året. Samme tal for personer med en lang videregående uddannelse er 247.700 kr.

Tabel 3.7

Gennemsnitlig erhvervsindkomst i deciler - for fuldtidsbeskæftigede personer efter højeste fuldførte uddannelse. 2013

	Grundskole	Gymnasial	Erhvervsfaglig	Kort videregående	Mellem-lang videregående	Lang videregående	Uddannelse udenfor niveau
	1.000 kr.						
1. decilgruppe ..	104,3	103,6	158,5	193,8	213,7	247,7	67,0
2. decilgruppe ..	197,1	224,1	274,8	313,1	339,4	394,8	198,3
3. decilgruppe ..	259,0	288,9	308,5	347,2	368,1	444,8	263,2
4. decilgruppe ..	291,9	326,8	334,8	375,7	391,9	483,4	298,6
5. decilgruppe ..	317,0	361,6	359,9	404,6	417,3	522,1	329,8
6. decilgruppe ..	343,9	399,4	386,9	435,6	444,2	569,6	365,7
7. decilgruppe ..	374,3	444,8	419,6	472,0	479,4	633,1	410,3
8. decilgruppe ..	413,3	507,2	462,3	522,1	534,6	729,4	468,6
9. decilgruppe ..	472,9	617,0	533,8	603,9	628,9	897,2	570,3
10. decilgruppe ..	846,8	1 133,9	914,4	934,8	1 096,2	1 796,6	1 379,4

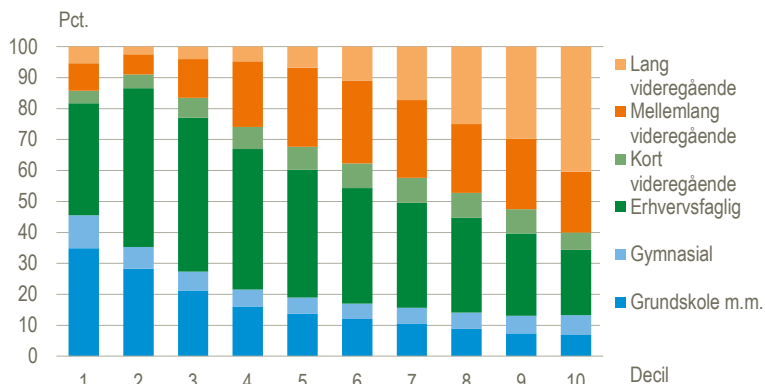
Sorteres alle de fuldtidsbeskæftigede efter erhvervsindkomsten, så udgør personer med grundskoleuddannelser 34,9 pct. af personerne i første decil (de 10 pct. med lavest erhvervsindkomst), mens gruppen kun udgør 6,9 pct. af de 10 pct. med højest indkomst.

Omvendt udgør personer med videregående uddannelser tilsammen kun 18,2 pct. af personerne i den første decilgruppe, mens hele 40,4

pct. af gruppen med den højeste erhvervsindkomst har en lang videregående uddannelse.

Personer med erhvervsfaglige uddannelser er bedst repræsenteret anden og tredje decil, hvor de udgør omkring 50 pct. af gruppen. I det øverste decil udgør de erhvervsfaglige 21,0 pct. af gruppen.

Figur 3.6 Antal fuldtidsbeskæftigede personer i deciler af erhvervsindkomsten efter højeste fuldførte uddannelse. 2013

3.1 Erhvervsindkomst 2000-2013

Hvad enten vi ser på erhvervsindkomsten for alle eller kun for dem, der havde erhvervsindkomst i året, så toppede erhvervsindkomsten i 2008, når der korrigeres for prisstigninger. I 2008 var den gennemsnitlige erhvervsindkomst for alle over 14 år på 215.000 kr. Den er siden faldet til 202.600 kr. i 2013. Hovedparten af faldet skete fra 2008-2009.

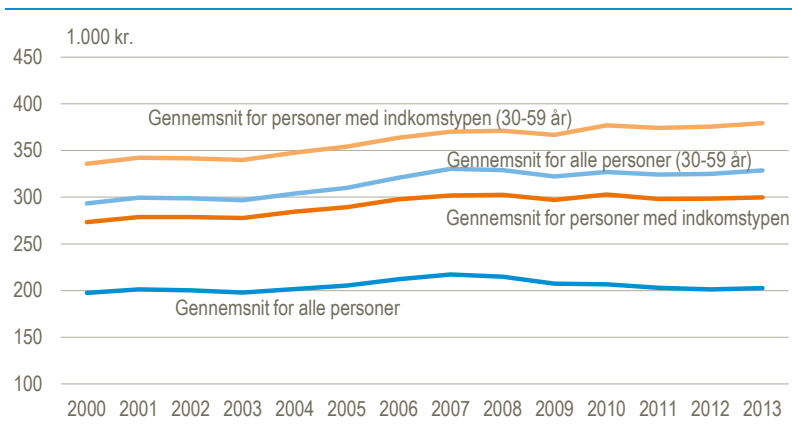
Betragtes i stedet kun gruppen af personer, som har haft erhvervsindkomst, har faldet siden 2008 været knap så drastisk fra 302.400 kr. til 299.800 kr. Når den falder knap så meget, hænger det sammen med et fald i antallet af erhvervsaktive i perioden.

Korrigeret for prisstigninger er erhvervsindkomsten for personer over 14 år vokset med 2,4 pct. siden år 2000. Det svarer til en stigning på 0,20 pct. om året. Betragtes kun dem, som har erhvervsindkomst, har den samlede stigning været på i alt 9,8 pct. svarende til 0,72 pct. om året.

En større andel af befolkningen var pensionerede i 2013 i forhold til 2000, og antallet af personer i den arbejdsdygtige alder er faldet. Den forsigtige udvikling i erhvervsindkomsten skal ses i lyset af denne demografiske udvikling. Det illustreres af udviklingen i erhvervsindkomsten for de 30-59-årige, som i samme periode er vokset med 12,1

pct. Betragtes kun de 30-59-årige, som har haft erhvervsindkomst i løbet af et år, var stigningen på 12,9 pct. fra 2000 til 2013.

Figur 3.7 Udvikling for erhvervsindkomsten. 2013-priser

*Forskelle for
selvstændige med
forskellig antal ansatte*

Opdeles befolkningen i socioøkonomiske grupper fremgår det, at gruppen af *selvstændige med 5 eller flere ansatte* har oplevet den største procentvise realstigning i deres erhvervsindkomst på i gennemsnit 54,9 pct. Det svarer til en årlig stigning på 3,4 pct. Derimod har *selvstændige med 1-4 ansatte* kun haft en stigning på 32,8 pct. i samme periode.

*Lønmodtagere på
grundniveau har haft
mindst stigning i
realindkomst*

Blandt lønmodtagerne har *topledere* haft størst realstigning i erhvervsindkomsten, nemlig 16,3 pct. eller 1,2 pct. i gennemsnit pr. år. *Lønmodtagere på højeste niveau* har haft gennemsnitlige realstigninger i erhvervsindkomsten på 6,9 pct. Stigningen for *lønmodtagere på grundniveau* er på 5,2 pct.

Tabel 3.8 **Udvikling i gennemsnitlig erhvervsindkomst for personer efter socioøkonomisk gruppe**

	Årets erhvervsindkomst		Realstigning i erhvervsindkomst	
	2000	2013	I alt	Pr. år
	1.000 kr.		pct.	
Selvstændige i alt	287,4	446,2	19,6	1,4
Selvstændige med 5 eller flere ansatte ...	694,0	1 395,2	54,9	3,4
Selvstændige med 1-4 ansatte	357,9	617,2	32,8	2,2
Selvstændige uden ansatte	244,3	369,0	16,4	1,2
Medarbejdende ægtefæller	136,8	154,8	-12,8	-1,0
Lønmodtagere i alt	264,7	383,6	11,6	0,8
Heraf ¹				
Topledere	485,7	733,1	16,3	1,2
Lønmodtagere på højeste niveau	357,0	495,4	6,9	0,5
Lønmodtagere på mellemniveau	288,0	391,6	4,7	0,4
Lønmodtagere på grundniveau	227,2	310,3	5,2	0,4
Andre lønmodtagere	213,6	274,9	-0,9	-0,1

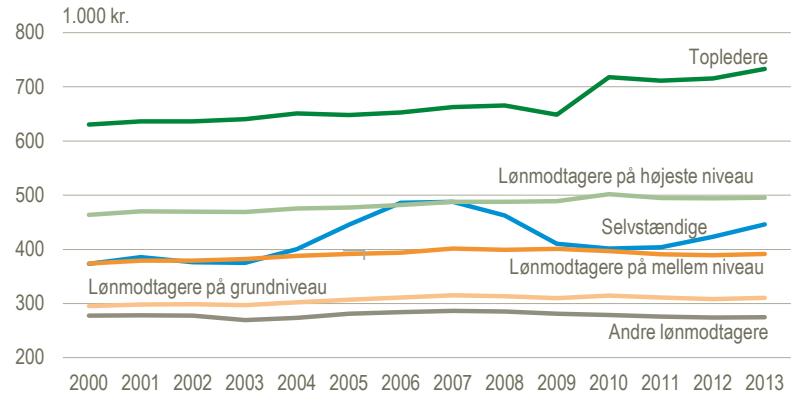
¹ Gruppen "Lønmodtagere uden stillingsangivelse" er ikke sammenlignelig i 2000 og 2013. Gruppen er derfor ikke medtaget i denne tabel.

De selvstændiges overskud af egen virksomhed er meget følsomt overfor konjunkturerne. Fra 2004 til 2007, hvor der var høj vækst, steg den gennemsnitlige erhvervsindkomst for de selvstændige fra 375.000 kr. til 487.800 kr. om året. I kølvandet på den økonomiske krise faldt indkomsten for de selvstændige til omkring 400.000 kr. i 2009, inden den igen begyndte at stige.

Lønmodtagere og topledere havde de første år i 00'erne en relativ jævn lønudvikling. Da krisen ramte, mistede en del lønmodtagere jobbet, men indkomsten for de lønmodtagere, som var tilbage på arbejdsmarkedet, var overvejende uændret. Det skyldes, at lønnen for flertallet af lønmodtagere er overenskomstbestemt og bestemmes for to til tre år ad gangen. For de mange offentlige ansatte følger lønnen ovenikøbet lønudviklingen på det private arbejdsmarked, med den yderligere forsinkelse, det giver i løndannelsen. Derfor er lønudviklingen træg, og det største fald i lønnen efter krisen kom først i 2011, hvor den for alle lønmodtagere faldt med 1-2 pct.

For toplederne har indkomstudviklingen været ganske anderledes. Her medførte krisen et omgående fald i erhvervsindkomsten på 2,6 pct. i 2009. Men allerede i 2010 voksede den med 10,7 pct., hvorefter den gik i stå på et niveau på omkring 715.000 kr. om året frem til 2012. Den var i 2013 vokset til 733.100 kr.

Figur 3.8 Udvikling i gennemsnitlig erhvervsindkomst for personer efter socioøkonomisk gruppe. 2000-2013

4. Formueindkomst

Dette afsnit beskriver formueindkomsten. Formueindkomsten er defineret som afkast og tab på formue og gæld. Selve formuen behandles ikke i dette års publikation.

*Ny formuestatistik
undervejs*

I 2013 har Danmarks Statistik i samarbejde med Danmarks Nationalbank et projekt, der skal udvikle en næsten komplet individbaseret formuestatistik. Indtil videre er der offentliggjort statistik på pensionsformuer og boliger, biler og en række øvrige formue- og gælds-komponenter for 2014. De tabeller kan findes i statistikbanken.

Den fulde formuestatistik, forventes klar til offentliggørelse i løbet af vinteren 2015/2016.

Definition af formueindkomst:

Formueindkomst, brutto omfatter renteindtægter samt *anden formueindkomst*, som hovedsageligt består af realiserede fortjenester/tab på værdipapirer, aktieudbytter, udlodning fra investeringsforeninger, udbytte af udenlandske selskaber, lejeindtægter og i enkelte tilfælde fortjeneste ved salg af formuegoder. I de fleste tilfælde indgår fortjeneste ved salg af formuegoder (fx boliger) dog ikke i opgørelsen af formueindkomsten, idet fortjenesten ikke er skattepligtig, og oplysningerne dermed ikke er tilgængelige. Formueindkomsten indeholder heller ikke afkast af pensionsformue.

I nogle af kapitlets opgørelser indgår renteudgifter. Renteindtægter fratrullet renteudgifter betegnes som *nettorenteindtægt* og er ofte negativ, da renteudgifterne oftest er højere end renteindtægterne for husholdningerne.

Beregnet lejeværdi af ejerbolig repræsenterer den værdi, en ejer af en bolig ville skulle betale for at leje en tilsvarende bolig. Den tillægges ejerens indkomst ved beregning af disponibel indkomst for at sikre bedre sammenlignelighed mellem den disponible indkomst for boligejere og lejere.

I 2013 havde en person over 14 år i gennemsnit 2.700 kr. i renteindtægter og 7.300 kr. fra øvrig afkast af formue i form af realiserede aktiegevinster mv. Det gav en *formueindkomst, brutto* på 9.900 kr. Familierne havde en gennemsnitlig *formueindkomst, brutto* på 16.000 kr.

Familier, som ejer deres egen bolig, har den økonomiske fordel i forhold til lejere, at de ikke skal betale husleje. For at kunne sammenligne indkomstniveauet for en boligejer og en lejer anbefales derfor til-læg af en lejeværdi af egen bolig, som repræsenterer den udgift, en lejer antages at skulle have betalt for at leje en tilsvarende bolig.

Nationalregnskabet opgør det samlede niveau for lejeværdien af boligerne for ejere. Denne opgørelse foretages på baggrund af udviklingen i huslejeniveauet fra ansøgninger om boligstøtte korrigeret for boligernes karakteristika. I indkomststatistikken deles denne lejeværdi ud på den enkelte boligejer ud fra den offentlige ejendomsvurdering. Her

var lejeværdien i 2013 således fastsat til at udgøre 5,1 pct. af den offentlige vurdering.

Boligejere og andre, som har optaget gæld, skal betale renter af gælden. Renteudgifterne bør derfor ligeledes trækkes fra ved sammenligning af indkomstforhold for boligejere og lejere. Afdrag på bolig- og anden gæld betragtes derimod som opsparing og indregnes ikke i indkomsten.

Opgjort på personniveau var den gennemsnitlige lejeværdi 23.600 kr., og renteudgifterne var 14.200 kr. Når dette tillægges *formueindkomst*, *brutto* gav det en samlet *formueindkomst inkl. lejeværdi og nettorenter* på 19.300 kr. i 2013.

*Lejeværdien er
usikker*

I de formuebegreber, hvor den beregnede lejeværdi er medtaget i opgørelsen, har ejendomsværdien en stor betydning for formueindkomstens størrelse. Usikkerheden, som er forbundet med de offentlige ejendomsvurderinger, giver således også anledning til lidt usikkerhed omkring formueindkomstens præcise størrelse og fordeling.

Ved sammenligning af boligejere og lejere burde man teoretisk set justere for den ekstra købekraft, som lejere opnår, hvis de bor i den regulerede boligmasse. Den ekstra købekraft opnås ved, at huslejereguleringen sørger for, at huslejen ikke svarer til markedspriserne. Den højere købekraft for disse lejere, sammenholdt med huslejen for lejere på det uregulerede boligmarked, er ikke estimeret, og er derfor heller ikke medtaget i disse opgørelser. Det samme gælder det faktum, at boligejere ofte har højere vedligeholdelsesudgifter end lejerne, hvor mange af disse opkræves via huslejen.

Tabel 4.1 Gennemsnitlige formueindkomst. 2013

	Personer i alt	Familier		
		Enlige	Par	Alle
	1.000 kr.			
(1) Formueindkomst, brutto (2+3) ..	9,9	8,1	25,0	16,0
(2) Renteindtægt	2,7	3,1	5,6	4,3
(3) Anden formueindkomst	7,3	5,0	19,4	11,7
(4) Lejeværdi af ejerbolig	23,6	17,0	62,0	38,0
(5) Renteudgifter	14,2	10,4	37,1	22,9
(6) Formueindkomst inkl. lejeværdi og nettorenter (1+4-5)	19,3	14,7	49,9	31,1
Formueindkomst (6) for dem med formueindkomst	46,4	54,5	70,1	66,9

Flere tal og oplysninger findes i [Statistikbanken](#)

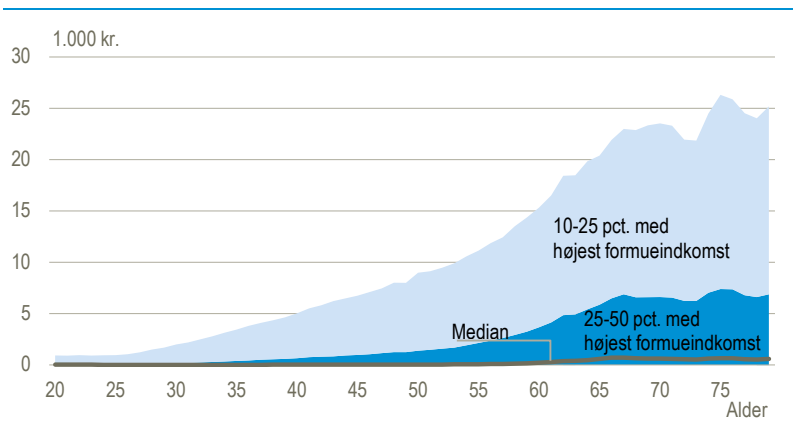
*Formueindkomst
kommer med alderen*

De færreste unge har overskud i økonomien til at investere i andet end evt. en bolig. Således har mere end halvdelen af befolkningen i alle aldersgrupper op til 60 år stort set ingen renteindtægter eller aktieindkomst. For de 60-årige var medianen for *formueindkomst, brutto* således på 260 kr., mens den var over 3.700 kr. for de 25 pct. af de 60-årige med højest formueindkomst og over 15.300 kr. for de 10 pct. med højest indkomst i 2013.

*Få personer med
meget høj
formueindkomst*

Betrakter man i stedet de 10 pct. af 65-årige med højest formueindkomst, så havde de alle mere end 20.400 kr. i *formueindkomst, brutto*. Gennemsnitsformueindkomsten for de 10 pct. af de 65-årige med mere end 20.400 kr. var på 177.700 kr. Det fortæller, at en forholdsvis lille gruppe af personer sidder på en meget stor andel af formueindkomsten.

Figur 4.1 Spredning i formueindkomst, brutto efter alder. 2013

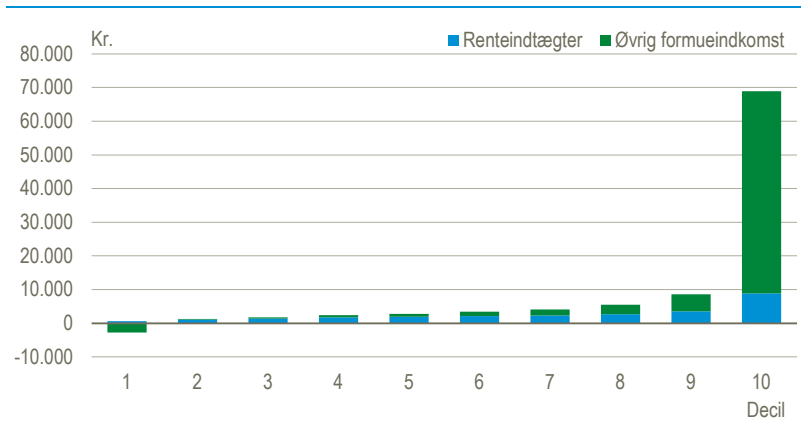
Som beskrevet ovenfor forudsætter investeringer og finansiel opsparring, at der er overskud i økonomien. I figur 4.2 er formueindkomsten

fordelt på deciler målt på ækvivaleret disponibel indkomst (læs mere herom i afsnit 7.1).

Det 10. decil er således gruppen med den højeste disponible familieindkomst, når der er justeret for familiens størrelse. Personer over 14 år i denne gruppe havde en gennemsnitlig *formueindkomst, brutto* på 68.900 kr. i 2013. For alle personer over 14 år var formueindkomst, brutto på 9.900 kr.

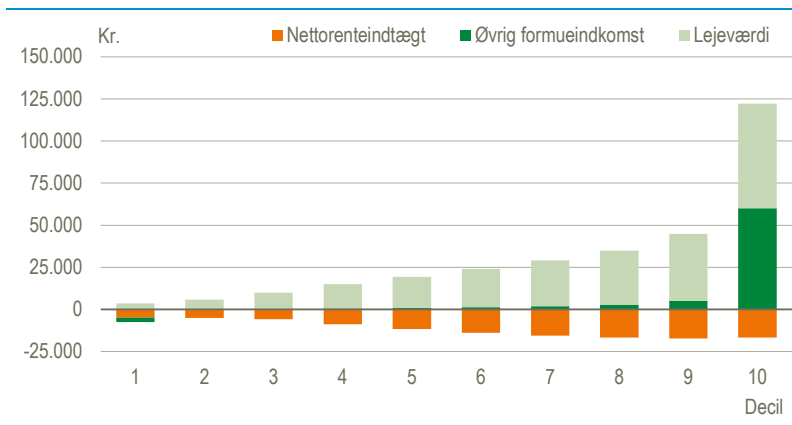
Selvom formueindkomsten ikke fylder meget i den samlede indkomst, har den relativ stor betydning for indkomstfordelingen, fordi den er så skævt fordelt.

Figur 4.2 Formueindkomst, brutto fordelt på deciler efter ækvivaleret disponibel indkomst. 2013

Betragtes *formueindkomsten inkl. lejeværdi og nettorenter* ligeledes fordelt på deciler efter ækvivaleret disponibel indkomst, ses det, at personer i første decil har en samlet negativ formueindkomst på 4.100 kr. Første decil er de 10 pct. med lavest rådighedsbeløb efter justering for familiens størrelse. De 10 pct. med højest ækvivaleret indkomst har fået opgjort lejeværdien til 62.200 kr., den øvrige formueindkomst i form af fx aktiegevinster til 60.000 kr. og den negative nettorenteindtægt til 16.800 kr., hvilket giver denne gruppe en samlet formueindkomst inkl. lejeværdi og nettorenter på 105.500 kr.

**Figur 4.3 Formueindkomst inkl. lejeværdi og nettorenter fordelt på deciler efter ækvivale-
ret disponibel indkomst. 2013**

Opdeles familierne i boligejere og lejere fremgår det, at familier i ejerboliger havde en gennemsnitlig *formueindkomst, brutto* på 28.600 kr., mens familier i lejebolig havde 5.200 kr. i 2013.

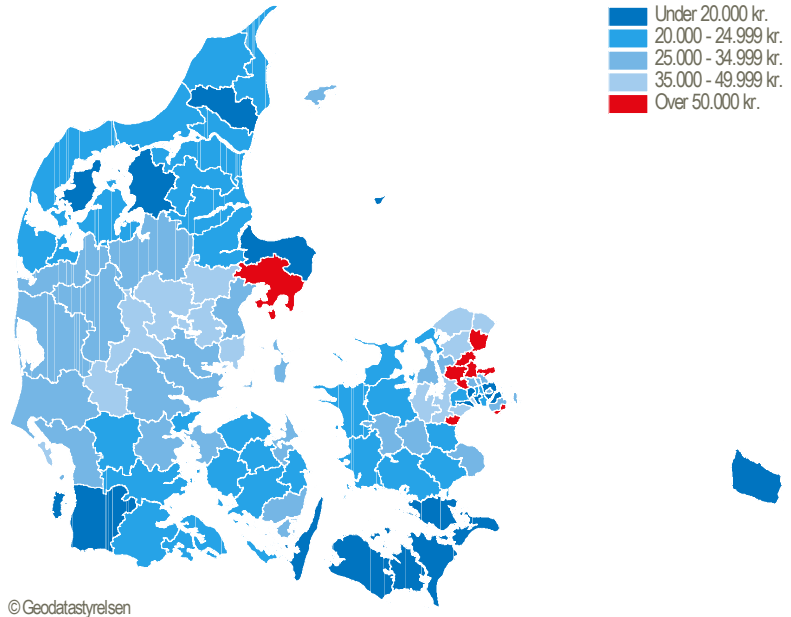
En gennemsnitlig familie, som ejede den bolig, de bor i, havde en lejeværdi på 78.900 kr. og renteudgifter for 40.600 kr. Det gav en gennemsnitlig formueindkomst inkl. lejeværdi og nettorenter på 66.800 kr., mens den samme var på 400 kr. for familier, som boede til leje. Når personer, som boede til leje, også havde lidt lejeværdi i opgørelsen skyldes det primært ejerskab af sommerhus.

Tabel 4.2 Familiernes gennemsnitlige formueindkomst efter boligform. 2013

	Ejere	Lejere	Alle
	1.000 kr.		
(1) Formueindkomst, brutto (2+3) ...	28,6	5,2	16,0
(2) Renteindtægt	6,9	2,1	4,3
(3) Anden formueindkomst	21,7	3,2	11,7
(4) Lejeværdi af ejerbolig	78,9	2,7	38,0
(5) Renteudgifter	40,6	7,5	22,9
(6) Formueindkomst inklusive, lejeværdi og nettorenter (1+4-5)	66,8	0,4	31,1
Formueindkomst (6) for dem med formueindkomst	65,7	29,3	66,9

Flere tal og oplysninger findes i [Statistikbanken](#)

Figur 4.4 Gennemsnitlig formueindkomst, med nettorenter og lejeværdi, i familierne. 2013

I modsætning til foregående års udgaver af publikationen er det med [revisionen](#) af indkomsterne kun den private del formueindkomst som indgår i formueindkomsten. Renteudgifter og øvrigt afkast af formue knyttet til privat virksomhed indgår nu i statistikken som overskud af selvstændig virksomhed.

Blandt lønmodtagere har "topledere" størst formueindkomst

I forhold til de foregående år ser man derfor ikke længere så stor forskel på formueindkomsten brutto og formueindkomsten inkl. lejeværdi og nettorenter. *Selvstændige med 10 eller flere ansatte* havde efter bruttometoden i gennemsnit en formueindkomst på 58.700 kr., hvorimod de efter nettorentemetoden i gennemsnit havde 119.400 kr. Blandt lønmodtagere havde *topledere* de største gennemsnitlige formueindkomster efter både brutto- og nettorentemetoden på 91.300 kr. og 130.300 kr.

Tabel 4.3 Formueindkomst efter socioøkonomisk status. 2013.

	Indkomst i alt	Formueindkomst			
		Brutto	Leje- værdi	Rente- udgift	Med lejeværdi og netto- renter
1.000 kr.					
Selvstændige i alt	876,0	47,8	73,0	38,9	81,9
Selvstændige med 10 eller flere ansatte	2 928,0	58,7	155,7	95,0	119,4
Selvstændige med 5-9 ansatte	1 737,8	233,9	98,0	59,6	272,4
Selvstændige med 1-4 ansatte	1 077,8	31,7	80,9	45,1	67,5
Selvstændige uden ansatte	742,0	44,1	67,9	35,2	76,8
Medarbejdende ægtefæller	321,3	13,5	62,1	22,7	52,9
Lønmodtagere i alt	640,9	18,1	47,9	34,1	32,0
Topleder	1 195,8	91,3	97,1	58,1	130,3
Lønmodtagere på højeste niveau	807,2	18,5	67,1	42,1	43,6
Lønmodtagere på mellemniveau	650,9	10,4	51,1	35,6	25,9
Lønmodtagere på grundniveau	512,8	6,1	33,8	28,2	11,8
Andre lønmodtagere	455,3	3,3	25,0	22,8	5,5
Lønmodtagere, stilling uoplyst	622,0	46,6	48,4	33,8	61,2
Pensionister i alt	290,3	14,7	32,7	9,8	37,6
Førtidspensionister	281,2	3,2	10,4	8,5	5,2
Folkepensionister	289,5	16,9	37,3	9,5	44,7
Efterlønsmodtager mv.	325,0	24,3	45,9	17,1	53,1
Arbejdsløs mindst halvdelen af året	258,5	2,8	12,3	12,9	2,2
Modtagere af sygedagpenge m.m.	247,7	2,1	11,5	12,9	0,7
Kontanthjælpsmodtagere	205,2	0,6	3,3	5,9	-2,0
Studerende	123,3	2,0	1,3	2,2	1,0
Andre	73,4	14,5	10,6	7,0	18,1

4.1 Formueindkomst 2000-2013

Formueindkomsten steg kraftigt i årene op til krisen i 2008. Betragtes fx den samlede formueindkomst med nettorente og lejeværdi, så steg denne fra 9.500 kr. i gennemsnit i år 2000 til 13.800 kr. i 2007 i faste priser. Herefter nåede den bunden i årene efter krisens start på 5.300 kr., før den igen frem mod 2013 steg til 19.325 kr.

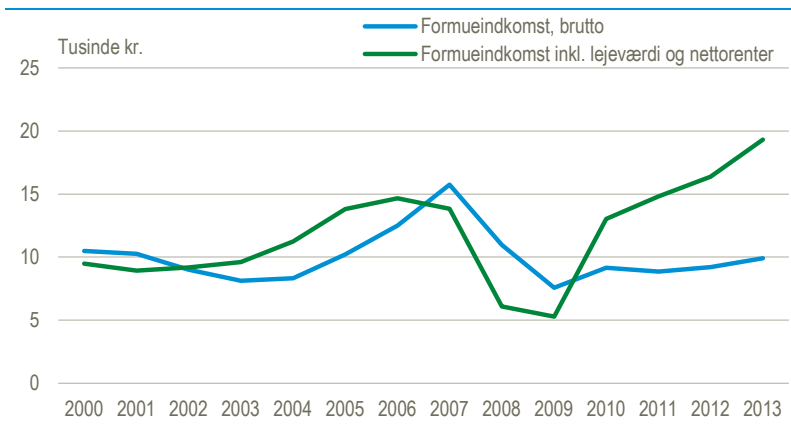
Stigningen frem til 2008 skyldtes primært forøgede gevinster på værdipapirer. *Øvrig formueindkomst* nåede således et rekordniveau i 2007 med et gennemsnit på 9.800 kr. Beløbet var reduceret til en tredjedel i 2009, efter krisen ramte året før. I 2013 udgjorde denne øvrige formueindkomst 7.300 kr.

Faldende renter og stigende boligpriser

I årene frem mod 2013 faldt renteudgifterne, primært på grund af faldende rentesatser. Samtidig betød stigende priser på lejeboligmarkedet en stigning i den beregnede lejeværdi af egen bolig. Disse to elementer har således ændret sig med hhv. -9.500 kr. og 4.400 kr. i

perioden 2008-2013. Det er de primære årsager til, at afstanden mellem *formueindkomst brutto* og *formueindkomsten inkl. lejeværdi og renteudgifter* er vokset de seneste år.

Figur 4.5 **Udvikling for gennemsnitlig formueindkomst. Personer. 2000-2013. 2013-priser.**

5. Overførselsindkomst og pension

Definition Overførselsindkomster er indkomster, der ikke er resultat af erhvervs-mæssig indsats eller af kapitalbesiddelse i indeværende år. Dette kapitel omhandler således både overførsler fra det offentlige og udbetalinger fra private arbejdsmarkedspensioner og tjenestemandspensioner. I denne bog indeholder begrebet overførselsindkomst kun pengeydelse og ikke værdien af naturallydelser som fx brug af lægehjælp og lignende.

Tabel 5.1 Gennemsnitlig offentlig overførselsindkomst. 2013

	Personer i alt	Familie		
		Enlige	Par	Alle
		1.000 kr.		
Offentlige overførsler i alt	61,0	92,4	105,0	98,3
Offentlige pensioner i alt	36,6	56,3	163,0	58,7
Folke- og førtidspensioner	32,7	53,7	51,1	52,5
Efterløn, fleksydelse	3,9	2,6	10,4	6,2
Dagpenge og kontanthjælp i alt	13,0	17,7	24,9	21,1
Arbejdsløshedsdagpenge mv	4,0	4,7	8,4	6,4
Øvrige dagpenge fra A-kasser	0,5	0,5	1,1	0,8
Kontanthjælp	2,9	5,8	3,9	4,9
Aktiverings-, ledigheds- og revaliderings- ydelse mv	3,0	4,5	5,0	4,8
Syge- og barselsdagpenge, ekskl. refusion til arbejdsgiver	2,6	2,2	6,5	4,2
Øvrige overførsler	11,5	18,4	18,6	18,5
Statens uddannelsesstøtte (SU)	3,9	6,7	5,8	6,3
Boligstøtte	2,9	7,4	1,4	4,6
Børnefamilieydelse	3,6	2,9	8,9	5,7
Grøn check	1,2	1,4	2,5	1,9
Offentlig overførselsindkomst i alt for dem med offentlig overførselsindkomst	73,0	100,2	107,3	103,6

Flere tal og oplysninger findes i [Statistikbanken](#)

5.1 Offentlige overførsler til 18-64-årige

**84 pct. får
overførselsindkomst**

Der var 3,4 mio. personer mellem 18 og 64 år i 2013. I denne gruppe modtog 2,8 mio. en form for offentlig overførsel. Mange af disse modtog dog udelukkende den grønne check. Holdes grøn check udenfor var det 1,9 mio., eller hvad der svarede til 57 pct. af de 18-64-årige, som modtog en form for overførsel fra det offentlige i løbet af året.

Grøn check

Flertallet af voksne danskere modtager grøn check. Den grønne check er en overførsel på op til 2.180 kr. pr. modtager om året i 2013, givet som kompensation for stigende energiafgifter indført i 2010.

Børnefamilieydelse

Når andelen af personer, som modtager overførsler er så højt, selv når den grønne check er fraregnet, skyldes det blandt andet, at visse overførselsindkomster gives til alle uanset indkomstforhold. Der udbetales til og med 2013 fx børnefamilieydelse til alle, der har børn under 18 år. Fra 2014 aftrappes børnefamilieydelsen i takt med at indkomsten vokser.

Børnefamilieydelse udbetales som udgangspunkt til den person, som har forældremyndighed over barnet. Er der tale om et par, udbetales beløbet som udgangspunkt til kvinden i familien. Det udbetalte beløb er skattefrit.

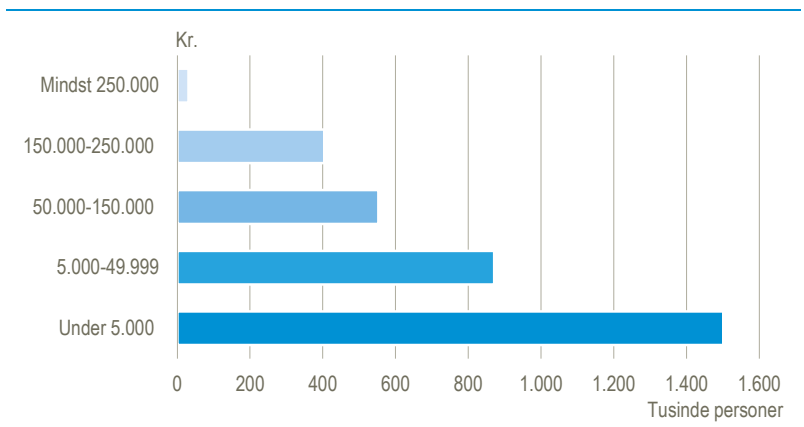
Boligstøtte

Boligstøtte er en anden overførselstype, som er meget udbredt. Denne type overførsler kommer i form af boligydelse til pensionister og boligsikring til børnefamilier, førtidspensionister og andre lavindkomstgrupper, som bor til leje. Boligstøtte udbetales som udgangspunkt til den person, der står som lejer af boligen. Pensionister i ejerbolig kan også modtage boligydelse. Beløbet er ikke skattepligtigt.

Hver familie modtager i gennemsnit 98.300 kr. i offentlig overførsel

I gennemsnit modtog hver af de 4,6 mio. skattepligtige personer 61.000 kr. i offentlig overførsel og hver familie 98.300 kr. Disse gennemsnitsbeløb dækker over meget store forskelle. Af de næsten 4,6 mio. fuldt skattepligtige modtog 37,6 pct. under 5.000 kr., mens 0,7 pct. (33.000 personer) modtog mere end 250.000 kr. årligt i offentlig overførselsindkomst.

Figur 5.1

Personer efter størrelsen af deres offentlige overførsler. 18-64-årige. 2013**Enlig eller par**

Særlig to forhold er afgørende for størrelsen af de samlede offentlige overførsler. Det ene er, om personen er enlig eller i parforhold, da ydelserne som fx førtidspension er højere for enlige. Det andet er, om personen har børn eller ej, da børn giver familien ret til børnefamilieydelse. Derfor er det væsentligt at skelne på familietyper, når man vil se nærmere på overførslernes størrelse for udvalgte grupper.

De studerende De studerende er den socioøkonomiske gruppe af overførselsindkomstmodtagere, som modtog de laveste overførsler. Enlige studerende uden børn modtog i gennemsnit 50.200 kr. i Statens Uddannelsesstøtte (SU) om året. SU'en blev ofte suppleret af øvrig indkomst, som primært var erhvervsindkomst på 49.400 kr. i gennemsnit i 2013. Alt i alt havde studerende uden børn i gennemsnit 105.900 kr. at leve for om året.

For enlige studerende med børn var SU'en gennemsnitligt på 64.700 kr. De modtog børnefamilieydelse og boligstøtte på i alt 20.700 kr., men havde til gengæld en erhvervsindkomst som var 12.000 kr. lavere end deres medstuderende uden børn. Studielån er ikke inkluderet i opgørelserne, da låntagning ikke er en indkomst.

Modtagere af dagpenge og kontanthjælp

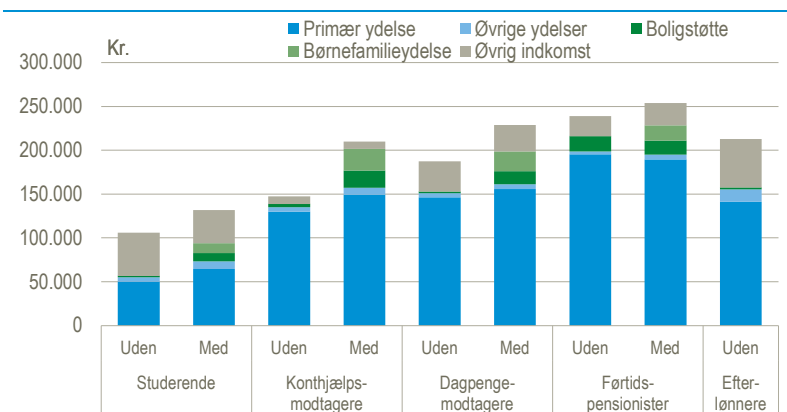
Der er ikke stor forskel på mængden af overførsler, som den gennemsnitlige modtager af kontanthjælp og dagpenge får. Det skyldes, at der ikke er tale om helårsmodtagere af ydelserne, men om personernes primære status i året. Dagpengesatserne er generelt højere end kontanthjælpen, men personer på dagpenge er i gennemsnit offentligt forsørgede en mindre del af året end kontanthjælpsmodtageren.

Dette er dels på grund af dagpengemodtagernes tættere tilknytning til arbejdsmarkedet, men skyldes også, at nogle dagpengemodtagere, når dagpengeperioden er udløbet, ikke har været berettiget til andre ydelser på grund af fx formue eller partnerens indkomst.

At arbejdsløse dagpengemodtagere har en tættere tilknytning til arbejdsmarkedet end kontanthjælpsmodtagere, kan bl.a. ses ved, at de havde øvrige indkomster, primært løn, for over 30.000 kr. årligt i snit. Enlige modtagere af kontanthjælp kun havde omkring 8.500 kr.

Figur 5.2A

Gennemsnitlig indkomst før skat - for enlige med og uden børn efter socioøkonomisk status. 18-64-årige. 2013

Anm: Denne opgørelse er uden hjemmeboende unge mellem 18 og 24 år. Gruppen af studerende (og de øvrige) er altså afgrænset til kun at omfatte udeboende under 25 år. Hjemmegående unge studerende modtager en lavere SU-sats.

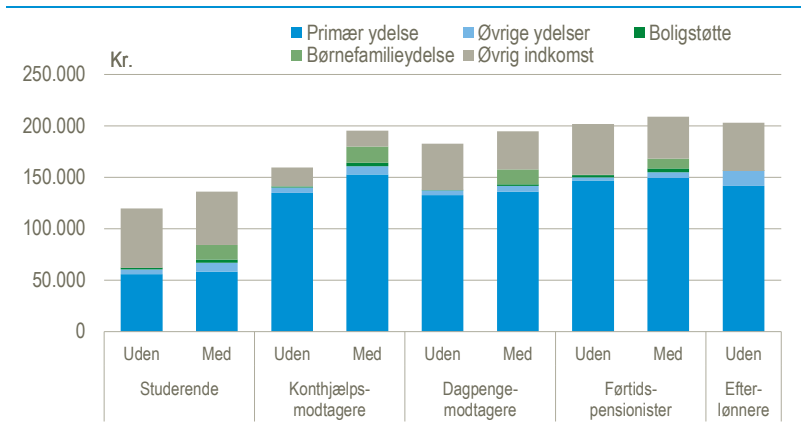
*Forklaring
primærydelse*

I figur 5.2A og 5.2B er den primære ydelse SU for studerende, førtidspensionister osv. For dagpengemodtagere er alle udbetalinger fra a-kasser samt syge- og barseldagpenge inkluderet i den primære ydelse. Øvrige ydelser er fx kontanthjælp eller SU, som dagpengemodtagere har modtaget en mindre del af året.

Enlige førtidspensionister havde det højeste niveau af overførsler. Førtidspensionister med børn modtog 216.100 kr., og dem uden børn modtog 228.400 kr. i overførsler. Førtidspensionister havde også mere end 20.000 kr. i supplerende indkomst. Private pensionsudbetalinger er hovedkilden til disse supplerende indkomster.

Figur 5.2B

Gennemsnitlig indkomst før skat - for personer i parfamilier med og uden børn efter socioøkonomisk status. 18-64-årige. 2013

Anm: Denne opgørelse er uden hjemmeboende unge mellem 18 og 24 år. Gruppen af studerende (og de øvrige) er altså afgrænset til kun at omfatte udeboende under 25 år. Hjemmegående unge studerende modtager en lavere SU-sats.

Forskel på kønnene

Kvinder mellem 18 og 64 år modtog mere i offentlige overførsler end mænd. Kvinder modtog i 2013 58.600 kr., mens mænd modtog 39.100 kr. fra det offentlige i gennemsnit. En betragtelig del af forskellen på overførsler til mænd og kvinder kan dog direkte henføres til børnerelaterede ydelser, som barseldagpenge og børnefamilieydelse. Sidstnævnte udbetales i parfamilier oftest til kvinden i familien.

SU

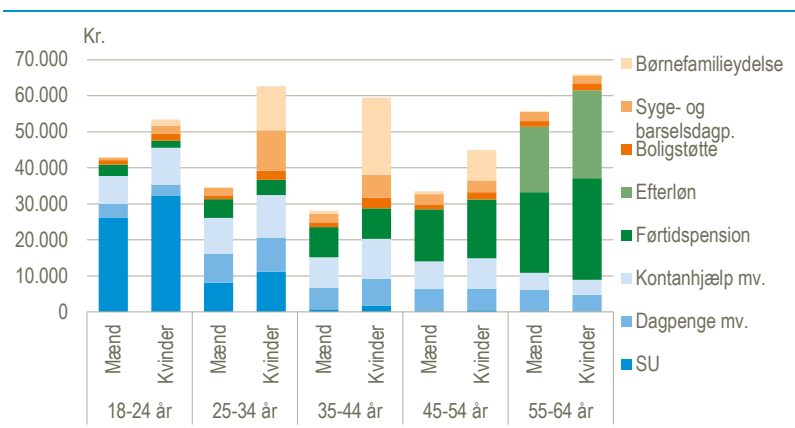
Kvinder i 20'erne hæver mere i SU end mændene. Det kan både være en konsekvens af, at kvinderne uddanner sig mere end mændene, men også at flere mænd tager uddannelser med praktik- og lærlingeophold, hvor man i perioder modtager løn og ikke SU under uddannelsen.

*Kontanthjælp og
dagpenge*

Kvinder modtager mere i kontanthjælp end mænd med undtagelse af de 55-64-årige. Fx modtog de 35-44-årige kvinder årligt 11.100 kr. i kontanthjælp, mens det var 8.500 kr. pr. mand i 2013. Det er de yngste og ældste mænd, som hæver flest dagpenge ekskl. syge- og barseldagpenge, mens det er de 25-44-årige blandt kvinderne.

En del af forklaringen på, at de ældste mænd på arbejdsmarkedet modtager mere i dagpenge, kan være, at de kommer senere på pension end kvinder. For mens mændene er kraftigt overrepræsenteret på førtidspension i de yngste aldersgrupper, er de underrepræsenteret blandt førtidspensionisterne over 45 år. Tilsvarende er der også flere kvinder end mænd på efterløn.

Figur 5.3 Gennemsnitlige overførsler efter type alder og køn. 18-64-årige. 2013

Variationer over livsforløbet

Der er stor forskel på, hvilke overførsler man modtager i forskellige aldersgrupper. Det er især de ældre, som modtager pensioner, mens de unge modtager overførsler som SU. Overførselsindkomster for personer fordelt efter både typen af overførselsindkomst og efter køn og alder fremgår af tabel 10.1.

Uddannelse spiller en rolle

Hvor meget man modtager i overførselsindkomst varierer også efter uddannelsesniveau. I gennemsnit modtager personer med grundskole som den højeste afsluttede uddannelse næsten 10 gange mere i kontanthjælp, end gruppen af personer, som har afsluttet en lang videregående uddannelse. Til gengæld modtager personer med lange videregående uddannelser i gennemsnit mere i arbejdsløshedsdagpenge end personer, der alene har en grundskole uddannelse.

Når personer med en gymnasial uddannelse som højest fuldførte uddannelse modtog 22.700 kr. i SU, viser det, at mange i denne gruppe fortsat er under uddannelse. Flertallet af disse SU-modtagerne vil skifte uddannelsesgruppe efter afsluttet uddannelse.

Tabel 5.2 Gennemsnitlig offentlig overførselsindkomst efter beløbstype og personens uddannelse. 18-64-årige. 2013

	Dagpenge, og øvrige A-kasse- ydelser	Kontant- hjælp og aktivering mv.	Statens Uddannel- sesstøtte	Førtids- pension	Offentlige overførsler i alt ¹
	1.000 kr.				
Grundskole uddannelse	5,2	16,7	5,1	28,1	71,4
Gymnasial uddannelse	2,7	5,6	22,7	5,3	44,6
Erhvervsfaglig uddannelse	7,7	6,2	1,5	9,0	42,9
Kort videregående uddannelse	7,2	3,8	3,6	5,1	33,4
Mellemlang uddannelse	5,3	2,8	5,8	4,7	35,8
Lang videregående uddannelse	7,4	1,7	0,9	1,9	24,0
Udenfor niveau og uoplyst	4,9	16,5	3,0	16,9	54,0

¹ Offentlige overførsler i alt i er inklusive børnefamilieydelse og boligstøtte

5.2 Folke- og private pensioner

De to primære indtægtskilder for personer over 65 år er folkepensionen samt udbetaling af løbende private pensioner. De løbende pensionsudbetalinger omfatter tjenestemandspension, ATP samt arbejdsmarkeds- og private pensioner udbetalt i form af rate- og livrente pensioner.

Tabel 5.3 Gennemsnitlig offentlig overførselsindkomst. 65 år og derover. 2013

	Personer i alt	Familie		
		Enlige	Par	Alle
	1.000 kr.			
Indkomst i alt før skat¹	240,4	247,9	447,8	321,7
Offentlige overførsler i alt	119,2	150,1	198,9	168,1
Folkepension mv.	110,3	133,3	192,3	155,0
Øvrige overførsler	8,9	16,8	6,7	13,0
Private pensioner	69,7	62,4	148,8	94,2
Tjenestemandspension	22,5	22,6	44,4	30,6
ATP pension	11,2	9,2	24,8	15,0
Arbejdsmarkeds- og private pensioner (Rate og livrente)	36,0	30,6	79,6	48,6
Erhvervsindkomst	31,9	18,7	59,2	33,6
Formueindkomst, brutto	18,4	15,5	38,6	24,0

Anm.: For par indgår kun familier, hvor begge er 65 år og derover.

¹ Inklusive anden personlig indkomst

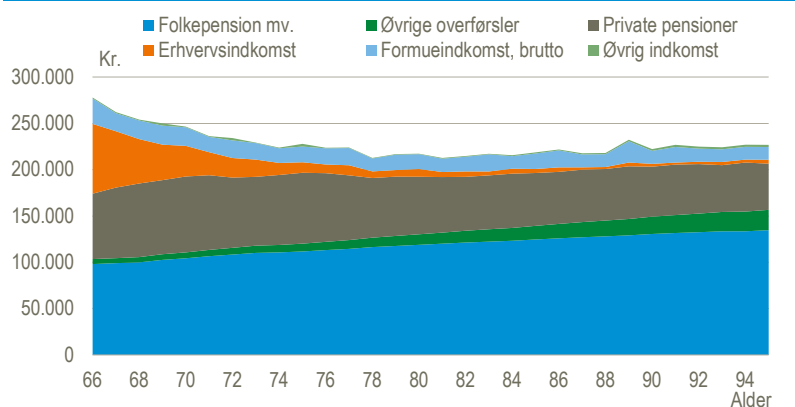
Det er langt fra alle, som går på pension som 65-årige. For personer, der ved udgangen af 2013 var 66 år gamle, var den gennemsnitlige erhvervsindkomst på 75.400 kr. Det dækker dog over stor variation,

idet 64 pct. af gruppen slet ikke arbejdede, mens de resterende 66-årige havde en erhvervsindkomst på 209.000 kr. i gennemsnit.

Erhvervsindkomsten aftager kraftigt med alderen. For de 75-årige udgjorde den således 11.300 kr. pr. person for alle, mens de 90-årige i gennemsnit havde en erhvervsindkomst på 3.000 kr. i 2013.

De yngste over 65 år har større private pensionsudbetalinger end de ældste. Det skyldes primært to forhold. Dels har de yngste sparret mere op, da indbetalinger til pensioner har været i kraftig vækst de seneste årtier, og dels er en stor del af de løbende pensioner såkaldte ratepensioner, som ofte udbetales over 10-15 år efter pensioneringen og herefter ophører. De løbende udbetalinger af private pensioner toppede for de 70-årige med 82.000 kr. udbetalt i gennemsnit. Herfra falder udbetalingerne lidt, og en gennemsnitlig 90-årig fik således udbetalt omkring 54.000 kr. i private pensioner.

Figur 5.4 Folkepension mv. efter størrelsen af løbende pensionsudbetalinger og erhvervsindkomsten. Personer på 66 år og derover. 2013

Folkepensionen stiger med alderen. Således modtog de 66-årige i gennemsnit 98.100 kr. i folkepension, mens de 90-årige modtog 130.602 kr. Det skyldes dog ikke, at satserne stiger med alderen, men derimod, at den øvrige indkomst i form af private pensioner og særlig erhvervsindkomst bliver mindre, hvormed man kan få udbetalt mere i pension. Derudover får enlige med lav indkomst et større pensionstillæg end personer, som er samlevende eller gifte. Andelen af enlige stiger med alderen.

Folkepensionen består af to hoveddele: grundbeløbet og et pensionstillæg. Grundbeløbet var i 2013 på 69.648 kr. om året. Alle folkepensionister med en erhvervsindkomst under 295.900 kr. fik fuldt grundbeløb i 2013. Er erhvervsindkomsten over denne grænse, reduceres grundbeløbet med 30 pct. af indkomsten over grænsen. Kommer erhvervsindkomsten helt op på 522.200 kr. bortfalder pensionen helt.

Pensionstillægget var på 72.300 kr. for enlige og 35.000 kr. for par ganget med tillægsprocenten i 2013. Tillægsprocenten regnes på grundlag af den fulde personlige indkomst inkl. pensionsudbetalinger og formueindkomst. For enlige med en indkomst under 65.300 og par med en indkomst under 131.000 var tillægsprocenten 100. For enlige eller par med indkomst herover reduceres tillægsprocenten gradvist.

Dertil kommer ældrechecken, som tildeles personer med lav formue og indkomst. Ældrechecken var i 2013 på op til 15.900 kr. Den udbetales en gang om året og reguleres ligeledes med tillægsprocenten.

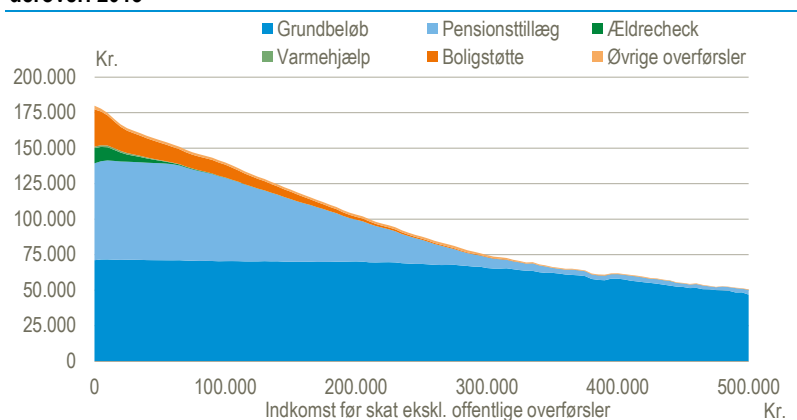
Endelig modtager mange ældre boligydelse. Det udbetalte beløb er ligeledes afhængigt af indkomsten og formuens størrelse, men også boligens størrelse, antallet af medlemmer i husstanden og huslejens størrelse.

Figur 5.5A og 5.5B viser, hvor meget personer som er henholdsvis enlige og i parforhold gennemsnitligt har fået udbetalt i overførsler, som funktion af indkomsten før skat ekskl. offentlige overførsler.

Det fremgår fx, at enlige uden øvrig indkomst gennemsnitligt modtog 180.000 kr. i overførsler før skat i 2013. Er den øvrige indkomst derimod på 100.000 kr., modtog en enig i snit 139.700 kr. Man blev altså modregnet samlet med godt 40 pct. af de første 100.000 kr. i indkomst ved siden af den offentlige pension. En enig med 500.000 kr. ved siden af overførslerne modtog kun delvist folkepensionens grundbeløb, som for denne gruppe i gennemsnit var reduceret til 51.200 kr. Personen fik altså 128.800 kr. mindre i offentlige overførsler end en ældre uden anden indkomst. Det var en gennemsnitlig modregning på 25,8 pct. oveni den skat, som skulle betales af de 500.000 kr.

Figur 5.5A

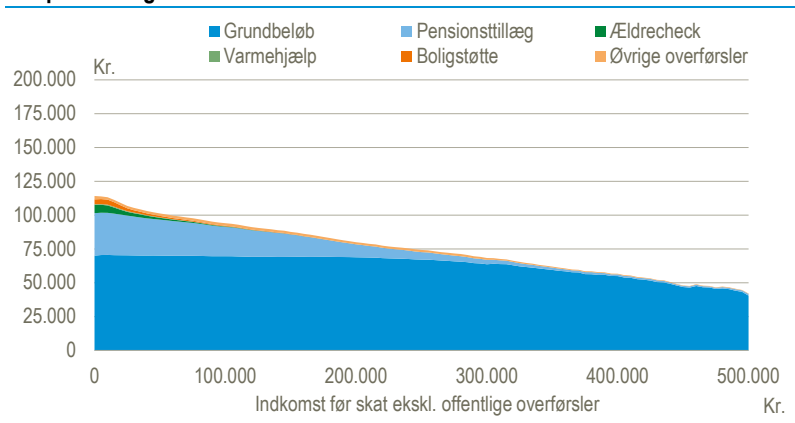
Folkepension mv. efter indkomst før skat ekskl. overførsler. Enlige på 65 år og derover. 2013

For personer i parforhold var grundbeløbet det samme som for enlige, men de fleste øvrige ydelser var, som nævnt ovenfor, lavere for perso-

ner i parfamilier. I gennemsnit modregnes en person i parforhold med en indkomst før overførsler på 100.000 kr. med godt 20.200 kr. hvilket svarer til 20,2 pct. Der blev på samme vis modregnet i gennemsnit 14,4 pct. af de første 500.000 kr. i indkomst ved siden af overførslerne.

Figur 5.5B Folkepension mv. efter indkomst før skat ekskl. overførsler. Personer i parfamilier på 65 år og derover. 2013

5.3 Overførselsindkomster 2000-2013

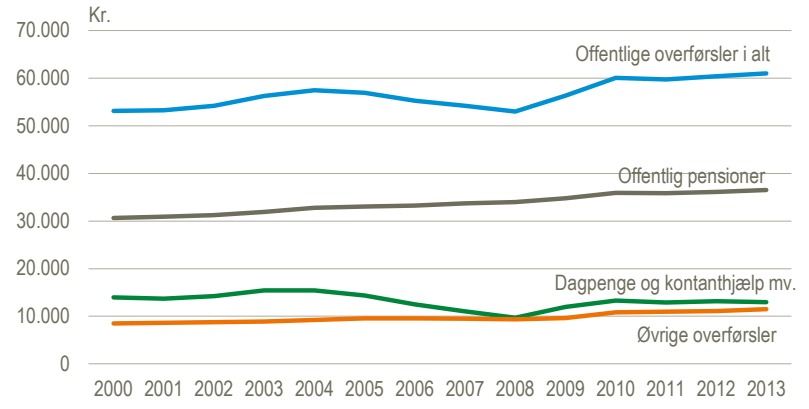
Udvikling siden årtusindskiftet

Efter korrektion for prisudviklingen er overførslerne siden år 2000 steget fra 53.100 kr. til 61.000 kr. pr. skattepligtig dansker over 14 år i 2013. Det er en stigning på 12,9 pct. i perioden, svarende til 1,1 pct. om året.

I samme periode har der været en rimelig jævn stigning i de samlede udbetalinger til efterløn, førtids- og folkepension på i alt 16,1 pct. De øvrige overførsler, som primært omfatter SU, boligstøtte, børnefamilieydelse og grøn check (fra 2010), er steget med 26,1 pct. i perioden. Det skyldes blandt andet et stigende antal studerende, som følge af større ungdomsårgange, men også en kraftig stigning i omfanget af boligstøtte.

Til gengæld modtager familierne gennemsnitligt mindre i dagpenge og kontanthjælp i 2013 sammenlignet med 2000, når der er korrigeret for prisudviklingen. I år 2000 modtog personer gennemsnitligt 14.000 kr. i dagpenge og kontanthjælp. Det faldt helt ned til 9.700 kr. i 2008. I kølvandet på den økonomiske krise steg arbejdsløsheden og som følge heraf også udbetalingerne af dagpenge og kontanthjælp, som toppede på 13.300 kr. i 2010. I 2013 var den på 13.000 kr. pr. person. Bemærk, at dagpenge her er inkl. syge- og barselsdagpenge.

Figur 5.6 Udvikling i overførselsindkomst og andel af indkomst før skat. 2013-priser

6. Indkomstskatter og disponibel indkomst

<i>Definition</i>	Den disponible indkomst er det beløb, som en person har tilbage til forbrug og opsparing efter at have betalt renteudgifter og indkomstskatter.
<i>Beregning af disponibel indkomst</i>	For at kunne foretage en rimelig sammenligning af den disponible indkomst for boligejere og lejere beregnes den disponible indkomst ud fra familiernes <i>Indkomst efter skat</i> tillagt <i>lejeværdi af egen bolig</i> og fratrasket renteudgifterne. Lejeværdien repræsenterer det beløb, husejerne sparer i husleje.

Herudover fratrækkes betalt underholdsbidrag også i beregningen af den disponible indkomst. Personer, der er pålagt at betale underholdsbidrag, kan ikke undgå at betale disse. De vil således aldrig selv kunne disponere over dette beløb. Derimod reduceres indkomsten ikke med udgifter vedrørende a-kasse, fagforening, transport, private pensionsindbetalinger og andre ligningsmæssige fradrag, da personerne i en vis udstrækning selv kan vælge, om de vil afholde disse udgifter.

6.1 Indkomstskatter

I 2013 betalte personer over 14 år 93.100 kr. i indkomstskatter. Indkomstskatterne består af arbejdsmarkedsbidrag, kommuneskat, sundhedsbidrag, statsskatter (bund- og topskat), aktieskatter og ejendomsværdiskat. Kirkeskatten betragtes som værende frivillig og indgår derfor ikke i de direkte skatter.

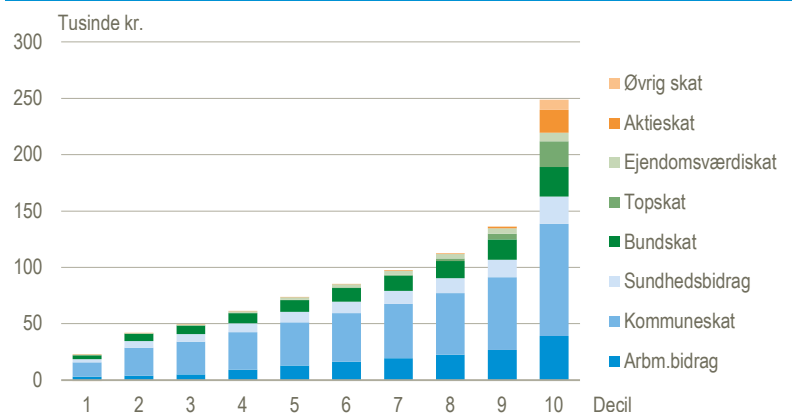
Ejendomsværdiskatten medtages som en indkomstskat, fordi den i 2000 afløste den tidligere skat på lejeværdi af egen bolig. Ejendomsværdiskatten blev netop indført med den begrundelse, at det er en skat på den husleje, boligejerne sparer.

Grundskyld/ejendomsskat er kategoriseret som en formueskat og er derfor ikke en del af opgørelsen her i bogen. I Statistikbankens indkomsttabeller (fx tabellen INDKP101) kan brugere med interesse herfor dog finde den gennemsnitlige grundskyld for hhv. ejere og lejere. Ligeledes kan forskere finde den i Danmarks Statistiks registre. Grundskylden betalt af lejere er imputeret, idet den ikke betales direkte af lejeren, men i stedet opkræves indirekte, som en del af huslejen.

I figur 6.1 er de samlede skattebetalinger fordelt på deciler målt på ækvivaleret disponibel indkomst (læs mere om deciler i kapitel 7.2). Det første decil er således gruppen med den laveste disponible familieindkomst, efter der er justeret for familiens størrelse. Personer over 14 år i denne gruppe betalte i 2013 gennemsnitligt 21.800 kr. i skat.

De 10 pct. familier med den højeste ækvivalensindkomst betalte 248.800 kr. i indkomstskatter pr. person over 14 år. Det svarer til omkring 26,8 pct. af den samlede betaling af indkomstskatter.

Figur 6.1 **Skattebetalinger fordelt på deciler efter ækvivaleret disponibel indkomst. 2013**

Figur 6.2 viser, at der er progression i det danske skattesystem. De 10 pct. af befolkningen med den laveste ækvivalerede disponible indkomst betalte 23,3 pct. af indkomsten før skat i indkomstskatter. For de 10 pct. med højest indkomst var skatten gennemsnitligt på 35,4 pct. af indkomsten i 2013.

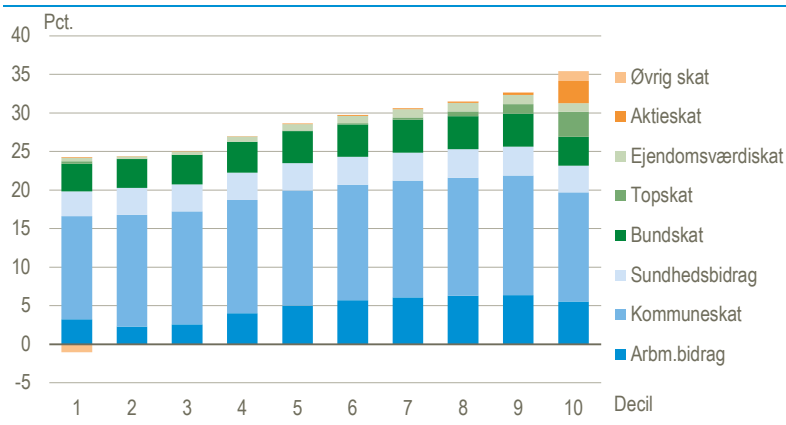
I den gennemsnitlige kommune var satsen for kommuneskat på 24,9 pct. i 2013. Når kommuneskatten i figuren kun udgør 13 – 15 pct. af indkomsten, skyldes det bund- og beskæftigelsesfradrag, at arbejdsmarkedsbidrag betales før der skal betales kommuneskat og endelig, at en del af indkomsten udgøres af imputeret lejeværdi og aktieindkomst, som der ikke skal betales kommuneskat af.

Hovedårsagen til at første decil betaler lidt mindre i kommuneskat i procent af indkomsten er, at bundfradragene betyder mere i denne gruppe. Personerne i øverste decil har en del indkomst for lejeværdi og aktieskatter, som de i stedet betaler ejendomsværdiskat og aktieskatter af.

Ejendomsværdiskatten udgjorde i 2013 den største andel af indkomsten før skat i niende decil, hvor man gennemsnitligt betalte 1,18 pct. af indkomsten i ejendomsværdiskat, mens den var 1,08 pct. i snit for de 10 pct. med højest indkomst. Ligeledes var det i andet decil, at ejendomsværdiskatten udgjorde den laveste del af indkomsten med 0,31 pct.

Topskatten var ikke overaskende højest i øverste decil, som betalte 3,25 pct. af deres samlede indkomst i topskat i 2013. I næstøverste decil udgjorde topskatten 1,23 pct. af indkomsten.

Figur 6.2 Skattens andel af indkomst før skat¹ fordelt på deciler efter ækvivaleret disponibel indkomst. 2013

¹ Indkomst før skat er her tillagt lejeværdi af egen bolig og fratrullet renteudgifter.

Alle indkomstgrupper betaler en mindre andel i indkomstskat i år 2013 i forhold til 2000. Progressionen i skattesystemet er dog blevet lidt mindre siden årtusindskiftet, hvor de 10 pct. rigeste betalte 40,7 pct. af indkomsten i skat, mens første decil betalte 26,5 pct.

Denne udvikling er primært et resultat af skattelettelser, som er givet i form af ejendomsværdiskattestoppet, som betyder at ejendomsværdiskatten ikke følger prisudviklingen på boliger, indførsel af beskæftigelsesfradraget, afskaffelse af mellemskatten og forhøjelser af grænsen for betaling af topskat.

Læs mere om emnet i publikationen [Skatter og afgifter](#).

6.2 Disponibel indkomst

Den disponible indkomst er defineret som indkomsten før skat inkl. lejeværdi fratrullet renteudgifter, indkomstskatter og betalte underholdsbidrag. For fuldt skattepligtige personer over 14 år var den gennemsnitlige disponible indkomst på 209.700 kr.

Den disponible indkomst for en gennemsnitlig familie var på 338.300 kr. Der er dog stor forskel på familietyperne. En parfamilie havde i gennemsnit 497.400 kr., og enlige havde 199.900 kr. i 2013.

Tabel 6.1 Gennemsnitlig disponibel indkomst. 2013

	Personer i alt	Familier		
		Enlige	Par	Alle
		1.000 kr.		
Indkomst før skat	294,0	273,7	702,5	473,9
Erhvervsindkomst	202,6	149,3	527,4	325,8
Offentlige overførsler	61,0	92,4	105,0	98,3
Private pensioner	18,9	20,8	41,5	30,5
Formueindkomst, brutto	9,9	8,1	25,0	16,0
Anden personlig indkomst	1,5	3,0	3,6	3,3
Lejeværdi af egen bolig	23,6	17,0	62,0	38,0
Renteudgifter	14,2	10,4	37,1	22,9
Indkomstskatter	93,1	80,3	228,9	149,7
Disponibel indkomst	209,7	199,0	497,4	338,3

Flere tal og oplysninger findes i [Statistikbanken](#)

Behandling af pensionerne:

Nogle pensionsindbetalinger er obligatoriske, mens andre er frivillige. Private pensionsindbetalinger indbetales frivilligt. I stedet for at blive sparet op kunne de have været brugt til forbrug. De betragtes derfor som disponible og indgår derfor i erhvervsindkomsten og dermed i den disponible indkomst. De oftest obligatoriske indbetalinger på arbejdsmarkedspensioner og ATP er derimod ikke disponible. Derfor indgår de heller ikke i hverken erhvervsindkomst eller den disponible indkomst.

Optimalt set skulle man derfor ved udbetalingen lade arbejdsmarkedspensionerne indgå i den disponible indkomst og ikke indregne de privat opsparerede pensioner, som allerede er indregnet på indbetalingstidspunktet. Det er dog ikke muligt at skelne mellem arbejdsmarkeds og private pensioner, når pensionerne udbetales.

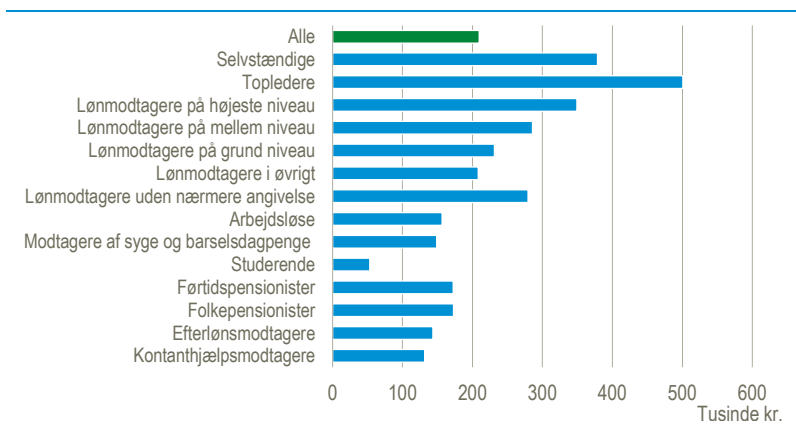
Den overvejende del af arbejdsmarkedspensionerne indbetales på løbende ordninger, mens mange privat har opsparret på kapitalpension. Blandt andet derfor er det valgt at lade de løbende pensionsudbetalinger indgå i den disponible indkomst, mens de hævede pensioner ikke medtages som en del af den disponible indkomst.

Personlig disponibel indkomst på socio-økonomiske grupper

Landets 97.700 topledere var med 500.900 kr. den socioøkonomiske gruppe med den højeste personlige disponible indkomst. Lønmodtagere i de job, som har de laveste krav til kvalifikationer, havde en disponibel indkomst på 208.300, mens indkomsten for lønmodtagere på højeste niveau var på 349.300 kr.

Den gennemsnitlige disponible indkomst for kontanthjælpsmodtagere og personer, som var arbejdsløse mere end halvdelen af året, var på hhv. 131.800 og 156.400 kr., mens førtids- og folkepensionister havde omkring 172.000 kr. til forbrug og opsparing i 2013.

Figur 6.3 **Gennemsnitlig disponibel indkomst for personer efter socioøkonomisk gruppe. 2013**

Tallene i figur 6.3 er beregnet på personniveau. Det bliver blandt andet tydeligt, når man betragter de studerende over 14 år, som havde en gennemsnitsindkomst på 53.200 kr. Den relativt lave indkomst dækker over, at en del af de studerende fortsat er hjemmeboende. Derfor er det ofte relevant se på familieindkomster i stedet for personindkomster og justere indkomsten efter familiens størrelse. Læs mere om *ækvivaleret disponibel indkomst* i kapitel 7.1.

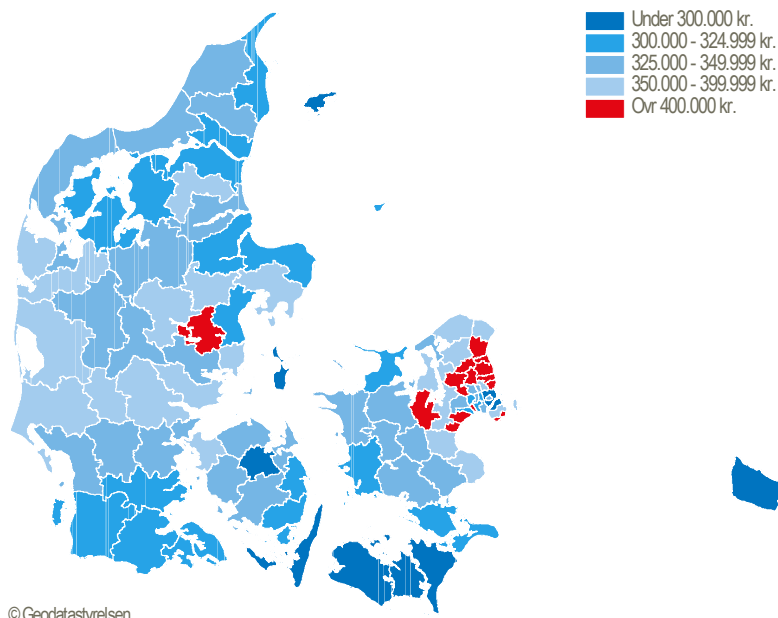
*Familier i Rudersdal
har mest
til rådighed*

I Rudersdal, Gentofte og Hørsholm kommune, som alle ligger nord for København, havde indbyggerne de højeste disponible familieindkomster, nemlig henholdsvis 599.200 kr., 588.800 kr. og 562.600 kr. Vest for Storebælt var indkomsten højest i Skanderborg med 413.500 kr.

I København, på Ærø og Langeland havde familierne de laveste rådighedsbeløb, nemlig henholdsvis 273.800 kr., 275.100 kr. og 277.800 kr. Når indkomsten er lavest i København skyldes det bl.a. den relativt store andel af enlige i byen.

Den gennemsnitlige disponible indkomst var højest i Region Hovedstaden på 349.900 kr. I Region Sjælland og Region Midtjylland var den disponible indkomst stort set ens på hhv. 340.500 kr. og 338.400 kr., mens den i Region Syddanmark og Region Nordjylland er hhv. 327.300 kr. og 320.500 kr.

Figur 6.4 Gennemsnitlig disponibel familieindkomst efter kommune. 2013

54 pct. af familierne
bor i lejebolig

I alt boede 53,7 pct. af familierne i lejebolig og 46,3 pct. i ejerbolig. 40,0 pct. af de familier, som boede i parcel- eller stuehus, havde en disponibel indkomst over 500.000 kr., mens kun 4,4 pct. af familierne i lejebolig havde en disponibel indkomst over 500.000 kr.

Ejerbolig/lejebolig:

Familien bliver klassificeret som boligejere, når familien bor i en bolig, som ifølge kommunens BBR oplysning er beboet af ejer selv, og når familien samtidigt betaler ejendomsværdiskat. Oplysningerne i BBR er fra 1. januar 2014

Boligtype:

Familiens boligtype bestemmes ud fra kommunernes registrering i BBR-registret 1. januar 2014.

Ejerlejligheder er defineret som én bolig, der både er registreret som etageboliger i BBR-registret og klassificeret som ejerbolig.

Andre boligtyper er lig BBR-registrets øvrige kategorier så som kollegieboliger, sommerhuse m.m.

Familiernes
indkomster og
boligform

Ser man på familiernes disponible indkomst og boligform, så kan man konstatere, at 64,0 pct. af familierne med en disponibel indkomst på under 500.000 kr. boede i lejebolig. Hvis familiens disponible indkomst derimod var over 1,5 mio. kr. boede kun 9,6 pct. af disse familier i en lejebolig.

Tabel 6.2 Antal familier efter disponibel indkomst, boligform og boligtype. 2013

	Ejer				Lejere i alt
	Parcel og stuehus	Række- kæde- og dobbeltthus	Ejer- lejlighed	Andre boligtyper	
	antal familier				
I alt	1 053 209	131 263	117 664	20 680	1 536 242
Under 150.000 kr.	29 443	3 649	6 792	1 657	479 288
150.000 - 499.999 kr. ..	602 901	82 392	81 136	16 400	989 072
500.000 - 999.999 kr. ..	381 599	41 998	26 216	2 372	63 862
1.000.000 - 1.499.999 kr. ..	27 343	2 482	2 436	170	2 546
1.500.000 kr. og derover ...	11 923	742	1 084	81	1 474

I de ovenstående tabeller og figurer er familieindkomsten summen af alle medlemmernes indkomst. Det er dog vigtigt at være opmærksom på, at familier både dækker over enlige og par med og uden børn, hvis indkomst ikke umiddelbart er sammenlignelig. I afsnit 7.1 kan det læses, hvorledes indkomsten gøres sammenlignelig på tværs af familietyper.

6.3 Udvikling i disponibel indkomst 2000 - 2013

*Andelen af
overførselsindkomst
er steget*

Der er i perioden sket visse forskydninger i indkomstsammensætningen. Særligt de private pensioner har været i voldsom vækst. Efter der er korrigeret for prisudviklingen, er de private pensionsudbetalinger steget fra 11.600 kr. til 18.900 kr. og udgjorde i 2013 6,4 pct. af den disponible indkomst. Lige modsat er det gået med renteudgifterne, som er faldet fra 19.700 kr. til 14.200 kr. i perioden.

Erhvervsindkomsten er kun steget lidt i perioden og udgjorde i 2013 en mindre andel af disponibel indkomst med 68,9 pct. mod 71,9 pct. i år 2000. Modsat er de offentlige overførsels andel af disponibel indkomst steget fra 19,4 pct. i 2000 til 20,8 pct. i 2013. Sidstnævnte, samt de stigende udbetalinger af private pensioner, er i høj grad et resultat af, at der kommer flere ældre.

Tabel 6.5 Gennemsnitlig indkomst for personer i 2013 priser efter indkomsttype og i pct. af indkomst før skat

	2000		2013	
	Gnsn.	Pct. af Indkomst i alt	Gnsn.	Pct. af Indkomst i alt
	1.000 kr.	pct.	1.000 kr.	pct.
Indkomst før skat	274,6	100,0	294,0	100,0
Erhvervsindkomst	197,4	71,9	202,6	68,9
Offentlige overførsler	53,1	19,4	61,0	20,8
Private pensioner	11,6	4,2	18,9	6,4
Formueindkomst, brutto	10,5	3,8	9,9	3,4
Anden indkomst	1,9	0,7	1,5	0,5
Lejeværdi af egen bolig	18,7	6,8	23,6	8,0
Renteudgifter	19,7	7,2	14,2	4,8
Skat mv.	95,0	34,6	93,1	31,7
Disponibel indkomst¹	177,8	64,8	209,7	71,3

¹ Fratrullet betalt underholdsbidrag.

Flere tal og oplysninger findes i [Statistikbanken](#)

Siden årtusindskiftet er den disponible indkomst for lønmodtagere steget ganske markant, efter der er korrigeret for prisudviklingen. Den var således på 222.400 kr. i 2000 og var på 278.600 kr. i 2013. Det svarer til en stigning 1,8 pct. om året.

*Højere indkomst til
lønmodtagere efter
krise*

Det er særligt bemærkelsesværdigt, at den disponible indkomst for lønmodtagere steg i årene 2008 til 2010, hvor den økonomiske krise var på sit højeste. Dette antages primært at skyldes følgende tre fænomener:

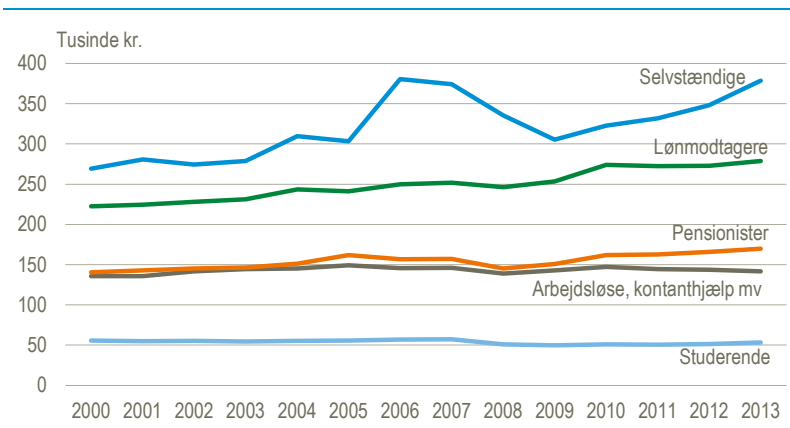
Dels skyldes det, at relativt flere lavtlønnede blev ramt af arbejdsløshed, og hermed gik fra at være lønmodtager til at være arbejdsløs. Hermed var de tilbageværende på arbejdsmarkedet gennemsnitligt lidt højere lønnet. Derudover er løndannelse træg, da lønnen ofte er overenskomstbestemt. Dette gælder særligt for de offentligt ansatte, som med op til et par års forsinkelse følger lønudviklingen på det private arbejdsmarked. Endelig steg erhvervsindkomsten ganske markant for topledere fra 2009 til 2010, jf. figur 3.8

Personer, der havde dagpenge og kontanthjælp som deres hovedindkomstkilde, havde med 141.800 kr. i 2013 tæt ved samme indkomstniveau som i 2000, hvor indkomsten var 135.700 kr. Det er en årlig stigning på blot 0,34 pct.

Den disponible indkomst for pensionister, som her også inkluderer efterlønnere og førtidspensionister, er vokset med lidt mere end 1,5 pct. om året til 169.800 kr. i 2013 fra 140.700 kr. i år 2000. Pensionisternes indkomst vokser altså hurtigere end indkomsten for øvrige modtagere af overførselsindkomst. Hovedårsagerne hertil er det vok-

sende omfang af private pensionsudbetalinger samt indførslen og forhøjelser af ældrechecken.

Figur 6.5 **Udvikling i disponibel indkomst efter socioøkonomiske grupper. 2013-priser**

De unges disponible indkomst falder

Betragtes udviklingen i den disponible indkomst fordelt på alder bemærkes det, at mens indkomsten for hele befolkningen er steget med knap 18 pct., så er den faldet blandt de unge. Mest markant er faldet hos de 18-årige. I år 2000 var den gennemsnitlige disponible indkomst for en 18-årig på 47.300 kr., mens den i 2013 var på 40.600 kr.

Flere studerer ...

Alle aldersgrupper op til 26 år har således et fald i den disponible indkomst. Den primære årsag hertil er, at en større andel af de unge studerer og dermed også kommer senere ud på arbejdsmarkedet. Derudover har de unge, som er på overførselsindkomster, i gennemsnit oplevet en let indkomstilbagegang i perioden.

... og flere lever uden nævneværdig indkomst

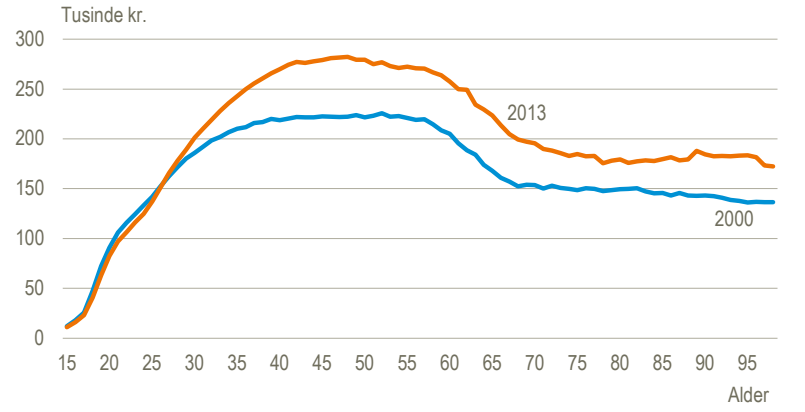
Endelig er andelen af 18-26-årige, der hverken er registreret som arbejdsløse eller studerende og samtidig ikke har indkomst nok til at blive indplaceret i de socioøkonomiske grupper, vokset fra 4,4 pct. i år 2000 til 7,4 pct. i 2013. Gruppen formodes hovedsageligt at være en blanding af unge på sabbatår, hvoraf nogle måske har været ude og rejse uden at skifte folkeregister- adresse, samt unge, som forsørges af forældre eller en samlever.

Bidrag til stigende indkomstulighed

Den lavere indkomst til de unge bidrager til en stigning i den generelle indkomstulighed i perioden, idet det i forvejen er en gruppe med meget lav indkomst.

For 62-70-årige er den disponible indkomst steget med over 30 pct., når der korrigeres for prisudvikling. Der er således de aldersklasser, der har oplevet den største indkomstfremgang. Det kan tilskrives en højere erhvervsindkomst som følge af senere pensionsalder og større pensionsudbetalinger fra arbejdsmarkedet, såvel som private ordninger.

Figur 6.6 **Udvikling i disponibel indkomst fordelt på alder. 2013-priser**

7. Indkomstfordeling

*Indkomstfordeling
har stor
informationsværdi*

Indkomstfordelingen er ikke kun et udtryk for, hvor lige eller ulige et samfund er. Indkomstfordelingen afspejler også, at folk befinder sig på forskellige stadier i deres livsforløb. Unge under uddannelse har fx typisk en lav indkomst, som stiger når deres uddannelse færdiggøres, og de får mere erhvervserfaring. Herudover kan indkomstforskellene i samfundet også skyldes, at nogle personer bevidst vælger en lavere indkomst, fx ved at arbejde på deltid.

Når indkomstfordeling måles, bør der tages hensyn til, at familier har en form for fælles økonomi, som taler for, at man opgør deres indkomst under et. Således tages i dette afsnit altid udgangspunkt i familiens samlede indkomst og ikke den personlige indkomst.

*Personkredsen
i dette afsnit*

Befolkningen, som indgår i opgørelserne i dette afsnit, er de personer, som indgår i familier med mindst én fuldt skattepligtig voksen over 14 år. Det vil sige, at børn også indgår i personopgørelserne i afsnittet.

*Valg af tælleenhed
afgør fortolknings-
mulighederne*

Valget af indkomstbegreb er vigtigt, når man skal måle indkomstfordelingen. Ved måling af indkomstulighed benyttes oftest den ækvivalerede disponible indkomst. Dette er familiens samlede disponible indkomst, korrigeret for de stordriftsfordele der er ved at bo flere sammen. Se afsnit 7.1 om den ækvivalerede disponible indkomst.

Opdeling i grupper

Til grund for alle fordelingsindikatorerne ligger en rangering af personer eller familier efter størrelsen af deres indkomst. Når befolkningen er rangordnet efter størrelsen indkomsten, kan man fx opdele dem i ti lige store grupper, kaldet decilgrupper. Opdeles befolkningen i stedet i 100 grupper, benævnes disse grupper percentilgrupper.

Decilfordelinger

Mange ulighedsmål er baseret på forskelle mellem decilgrupper. Man kan fx opgøre den enkelte decilgruppes andel af den samlede indkomst eller se på udviklingen i beløbsgrænserne mellem decilerne. Sidstnævnte er særlig vigtigt, når man betragter indkomstfordelingens ender, idet få personer med ekstremt høje eller lave indkomster kan påvirke gennemsnitsindkomsten i mindre grupper ganske markant. Læs mere om decilfordelinger i afsnit 7.2.

Gini

En anden meget anvendt gruppe af ulighedsmål baseres på Lorenz-kurven, som viser, hvor mange procent af den samlede indkomst en given andel af befolkningen med den laveste indkomst har tilsammen. Gini-koefficienten er et matematisk mål, som med udgangspunkt i netop Lorenz-kurven med et enkelt tal angiver graden af ulighed i en fordeling, fx indkomstfordelingen. Se afsnit 7.3.

Risiko for fattigdom I europæiske indkomstanalyser møder man ofte begrebet *Risk of Poverty* – ROP. *Risiko for fattigdom* kan opgøres som antallet af personer, som lever i familier med under 50- eller 60 pct. af medianindkomsten. Eurostat benytter oftest 60 pct. af medianindkomsten, mens det i Danmark oftest er 50 pct. af medianen, som benyttes. Læs mere om *risiko for fattigdom* i afsnit 7.4.

Udviklingen i uligheden Uligheden er steget relativt markant siden årtusindskiftet. I afsnit 7.5 beskrives udviklingen.

En dansk fattigdomsgrænse I juni 2013 udsendte et regeringsnedsat ekspertudvalg en rapport, der indeholdt forslag til en dansk fattigdomsgrænse. Den seneste fattigdomsopgørelse kan findes i Økonomi- og Indenrigsministeriets rapport [Familiernes økonomi - fordeling, fattigdom og incitamenter – 2015](#). Fattigdomsopgørelsen refereres i faktaboksen på side 81, men vil ikke blive behandlet yderligere i denne bog.

7.1 Ækvivalensindkomst

Ækvivalensindkomst gør indkomster sammenlignelige mellem familietyper Når man måler på indkomstfordelingen, måles ofte på familiens samlede indkomst frem for individernes personlige indkomst. Ækvivalensindkomst er en vægtet indkomst, som beregnes for at kunne sammenligne familiers indkomst uafhængigt af familiens størrelse og alderssammensætning.

En familie med mange familiemedlemmer skal have en højere indkomst end familien med få familiemedlemmer for at opnå samme forbrugsmuligheder. Det er derfor ikke retvisende at sammenligne den samlede indkomst for en enlig, med den samlede indkomst for en familie på seks personer.

Det koster selvfølgelig mere at mætte en stor familie end en familie på én person. Men der er stordriftsfordele, som betyder, at den store familie ikke behøver den samme gennemsnitsindkomst pr. familiemedlem, som den enlige for at opnå samme velstand. Familien på seks personer behøver, ikke seks aviser, seks køleskabe osv. For at gøre indkomsterne sammenlignelige på tværs af familietyper korrigeres indkomsterne med en ækvivalensfaktor.

Danmarks Statistik benytter OECD's modificerede ækvivalensskala Til beregningen benytter både Eurostat og Danmarks Statistik OECD's modificerede skala, hvor første voksne har vægten 1, anden voksne og børn over 14 år har vægten 0,5, og børn til og med 14 år har vægten 0,3. Dvs. to voksne uden børn har ved den modificerede skala ækvivalensfaktoren 1,5.

Alle i familien har samme ækvivalerede indkomst Alle familiemedlemmer – herunder også eventuelle børn – får tildelt samme ækvivalerede disponible indkomst, uanset hvor meget det enkelte medlem af familien tjener. Med ækvivaleringen af indkom-

sterne antages det således, at forbrugsmulighederne er helt lige fordelt mellem familiens medlemmer.

*Eksempel på
beregning*

Den gennemsnitlige disponible indkomst for en enlig over 14 år uden børn var 186.400 kr. i 2013. En enlig har en ækvivalensfaktor på 1, og den ækvivalerede disponible indkomst var således også 186.400 kr. En enlig med to børn under 15 år havde i gennemsnit 280.100 kr. Dette skal deles med 1,6 og giver herved en ækvivaleret indkomst på 175.100 kr. pr. familiemedlem.

Beregn din egen ækvivalerede disponible indkomst

$$Æ = \frac{I + 0,051 \cdot E}{0,5 + 0,5 \cdot V + 0,3 \cdot B}$$

Æ er den ækvivalerede disponible indkomst

I er familiens årlige indkomst efter skat og renter er betalt ekskl. lejeværdi

E er værdien af huset for boligejere

V er antal personer på 15 år og derover i familien

B er antal personer under 15 år i familien

Prøv beregneren af ækvivaleret disponibel på vores hjemmeside, og se hvor du og din husstand befinder sig i indkomstfordelingen i forhold til resten af Danmark, i din kommune og i din aldersgruppe.

**DANMARKS
STATISTIK**

Er din indkomst høj, lav eller gennemsnitlig?

Find ud af hvor din familie ligger i indkomstfordelingen.
Testen beregner familiens samlede indkomst efter skat. Der
tages desuden højde for familiens størrelse og boligforhold.
Dette begreb kaldes den ækvivalerede disponible indkomst.
Danmarks Statistik gemmer ikke de data, som du indtaster

Start

Klik på billedet for at teste din indkomst

*Mænd og kvinder har
stort set samme
ækvivalensindkomst*

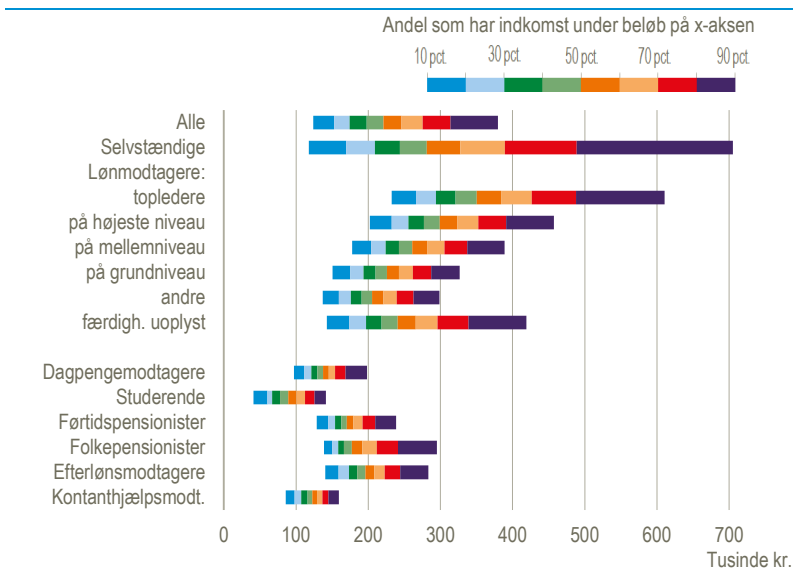
Idet størstedelen af den voksne befolkning bor i par, er der med antagelsen om, at indkomsten fordeles ligeligt indenfor familien, kun små forskelle på mænd og kvinders indkomstniveau, når den ækvivalerede indkomst betragtes.

7.2 Decilfordelinger

<i>Fraktiler</i>	Når en befolkning inddeles i et antal lige store grupper efter størrelsen af deres af indkomst kaldes det en fraktil-inddeling. Indkomstgrupperne ved inddeling i fire, fem, ti og hundrede grupper benævnes henholdsvis kvartiler, kvintiler, deciler og percentiler. I dette afsnit betragtes hovedsageligt deciler og percentiler.
<i>Fordeling på tiendedele</i>	I en decilfordeling er befolkningen opdelt i ti lige store grupper. Her oplistes befolkningen efter størrelsen af deres indkomst. De ti pct. med lavest indkomst tilhører første decilgruppe og de ti pct. med højest indkomst tilhører tiende decilgruppe. Indkomstbeløbet, hvor 10 pct. af befolkningen har en indkomst, der er lavere og 90 pct. har en indkomst, der er højere er den første percentilgrænse.
<i>Decilgrænser for hele befolkningen</i>	De 10 pct. af befolkningen, som havde de laveste indkomster i 2013, havde en ækvivaleret disponibel indkomst under 123.800 kr., mens de 10 pct. med højeste indkomster havde over 379.800 kr. I figur 7.1 kan de to tal aflæses som yderpunkterne på søjlen for <i>alle</i> .
<i>Medianindkomsten</i>	Medianindkomsten er det beløb, hvor halvdelen af befolkningen har en højere indkomst og halvdelen en lavere indkomst. Medianindkomsten målt på ækvivaleret disponibel indkomst var 221.200 kr. i 2013. Den kan i figur 7.1 aflæses, hvor de lysegrønne og orange søjler mødes.
<i>Decilgrænser for selvstændige ...</i>	Decilgrænser kan også beregnes indenfor forskellige undergrupper. Fx efter familiens socioøkonomiske status. Betragtes kun personer i familier, hvor personen med den højeste indkomst var selvstændig, så havde 10 pct. af de selvstændige en ækvivaleret disponibel indkomst under 117.700 kr., mens de 10 pct., som havde den højeste indkomst, alle havde en indkomst over 705.000 kr. De selvstændige er gruppen med den største indkomstspredning.
<i>... og studerende</i>	Familier, hvor hovedindkomstmodtageren er studerende, er gruppen med den laveste indkomst. Her havde 10 pct. en ækvivaleret disponibel indkomst under 41.000 kr., mens medianen for gruppen var 89.300 kr., og kun 10 pct. havde en indkomst over 141.300 kr. Topleddere har det højeste bundniveau. I denne gruppe havde kun 10 pct. en indkomst under 232.500 kr. i 2013.

Figur 7.1

Decilgrænser efter familiens sociogruppe. Ækvivaleret disponibel indkomst. 2013

Nederste decilgruppe

Ved opgørelser på decilgrupper betragtes indkomstgrupperne mellem decilgrænserne. Første decilgruppe består af de 10 pct. af befolkningen, som havde en ækvivaleret disponibel indkomst under 123.800 kr. I gennemsnit havde gruppen en indkomst på 75.700 kr. Det betyder at de 10 pct. af befolkningen med den laveste indkomst havde 3,1 pct. af den samlede ækvivalerede disponible indkomst i 2013.

Anden decilgruppe

De næste 10 pct. havde en gennemsnitlig indkomst på 140.000 kr. i 2013. Det svarer til 5,7 pct. af den samlede ækvivalerede disponible indkomst

Øverste decilgruppe

De 10 pct. med højest ækvivaleret disponibel indkomst er personer med over 379.800 kr. i indkomst. Gruppen havde en gennemsnitsindkomst på 561.000 kr., hvilket svarer til 22,8 pct. af den samlede indkomst.

Den ene procent

Befolkningen kan også opdeles i hundrededele i stedet for tiendedele. Denne gruppering betegnes som en opdeling i *percentiler*. For at tilhøre den ene procent med flest forbrugs- og opsparingsmuligheder i 2013, skulle den ækvivalerede disponible indkomst være over 746.000 kr. Gruppen havde en gennemsnitsindkomst på næsten 1,4 mio. kr., hvilket svarer til 5,6 pct. af den samlede ækvivalerede disponible indkomst i Danmark.

For at tilhøre den procent af befolkningen, som har den laveste indkomst, skulle man i 2013 have en ækvivaleret indkomst på under 19.000 kr. Denne gruppe består hovedsageligt af personer, som ikke modtager nogle offentlige ydelser. En stor del af gruppen lever formo-

dentlig af opsparing fra tidligere år eller forsørges af en person med anden folkeregisteradresse.

Derudover er der hvert år en række personer, som taber penge i løbet af et år. Det kan skyldes meget høje renteudgifter, tab på værdipapirer eller underskud i selvstændig virksomhed. Især de sidste to grupper trækker gennemsnitsindkomsten i nederste decil ned, således at gruppen i gennemsnit havde en negativ indkomst på 71.200 kr.

Tabel 7.1 Ækvivaleret Indkomst fordelt på deciler. 2013

Gruppe	Gruppe beskrivelse	Andel af indkomsten	Gennemsnit i gruppen	Indkomstinterval i gruppen
		pct.	1.000 kr.	
1. decilgruppe	De 10 pct. med lavest indkomst	3,07	75,7	< 124
2. decilgruppe	De 10-20 pct. med lavest indkomst	5,68	140,0	124 - 153
3. decilgruppe	De 20-30 pct. med lavest indkomst	6,63	163,6	153 - 174
4. decilgruppe	De 30-40 pct. med lavest indkomst	7,54	185,9	174 - 198
5. decilgruppe	De 40-50 pct. med lavest indkomst	8,49	209,4	198 - 221
6. decilgruppe	De 40-50 pct. med højest indkomst	9,47	233,5	221 - 246
7. decilgruppe	De 30-40 pct. med højest indkomst	10,56	260,4	246 - 275
8. decilgruppe	De 20-30 pct. med højest indkomst	11,91	293,6	275 - 314
9. decilgruppe	De 10-20 pct. med højest indkomst	13,90	342,9	314 - 380
10. decilgruppe	De 10 pct. med højest indkomst	22,75	561,0	380+
1. percentilgrp.	Den ene procent med lavest indkomst	-0,29	-71,2	< 19
100. percentilgrp.	Den ene procent med højest indkomst	5,58	1 377,2	746+

Andel til halvdelen med den laveste indkomst

Hvis man vil beregne, hvor stor en del af den ækvivalerede familieindkomst, den halvdelen af personerne med de laveste indkomster har, må man beregne den kumulerede fordeling. Den halvdelen af personerne, som har de laveste indkomster, har i alt $(3,1+5,7+6,6+7,5+8,5) = 31,4$ pct. af den totale indkomstmasse målt på personer. Halvdelen med den højeste indkomst havde de resterende 68,6 pct. af den ækvivalerede familieindkomst.

Lav ækvivaleret indkomst blandt unge

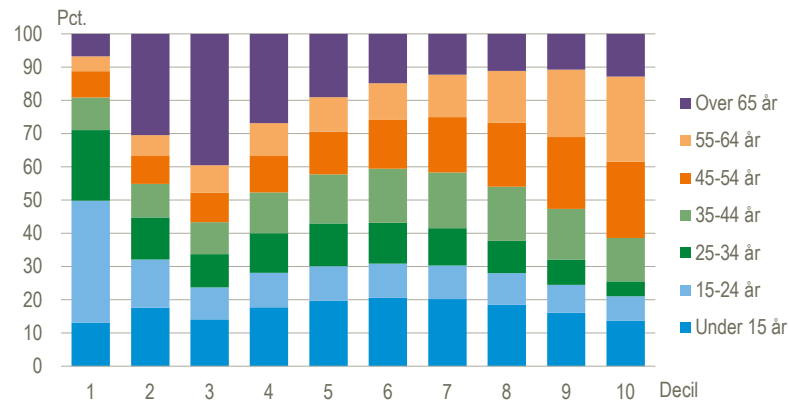
36,6 pct. af personerne i første decilgruppe var mellem 15 og 24 år målt på ækvivaleret disponibel indkomst i 2013. Gruppen af unge udgjorde kun 12,7 pct. af populationen og var derved klart overrepræsenteret i første decilgruppe. Unge i første decil er overvejende udeboende studerende.

Børn er derimod jævnt fordelt over hele indkomstskalaen målt på ækvivaleret disponibel indkomst, med en lille overrepræsentation i de midterste deciler. Årsagen er naturligvis ikke, at børnene tjener penge, men at forældrenes indkomst deles lige ud på alle familiemedlemmer.

25,6 pct. af personerne med de højeste indkomster, dvs. indkomster i tiende decilgruppe, var personer mellem 55 og 64 år. Samme gruppe udgjorde kun 12,4 pct. af populationen.

Andelen af personer over 64 år var klart størst i anden og tredje decilgruppe, hvor de udgjorde mellem 30-40 pct. af hver decilgruppe. Det skal ses i forhold til, at de udgjorde omkring 18 pct. af den samlede befolkning.

Figur 7.2 **Aldersfordeling i deciler efter ækvivaleret disponibel indkomst. 2013**

80/20-raten

Et mål, der bruges internationalt til at beskrive ulighed, er forholdet mellem indkomstmassen for de 20 pct. med de største indkomster og den samlede indkomst hos de 20 pct., der har de laveste indkomster. Dette forhold bliver kaldt 80/20-raten.

80/20-raten kan for personer beregnes med udgangspunkt i tabel 7.1. Dette gøres ved at tage andelen af indkomstmassen for de to højeste deciler og dele det med andelen af indkomstmassen for de to nederste deciler. Således bliver 80/20-raten : $\frac{13,9+22,8}{3,1+5,7} = 4,19$.

*Anbefaling:
Brug grænser i stedet
for gennemsnit i
indkomstfordelingens
ender*

Enkeltpersoner med meget lave eller høje indkomster kan påvirke indkomsten i første og tiende decil ganske meget. Fx var der en stor stigning i mængden af negative indkomster i 2008-2010 ved starten af den økonomiske krise. Det medførte et drastisk fald i indkomsten i første decilgruppe, mens første decilgrænse stort set var upåvirket heraf.

Det giver således to vidt forskellige billeder af indkomstudviklingen for de 10 pct. med den laveste indkomst, selvom begge to er korrekte. Det fald vi så i første decilgruppe afspejler, at relativt få personer tabte mange penge under krisen, hvilket trækker gennemsnitsindkomsten ned i det nederste decil.

Fx er personerne i første decil, for en meget stor del studerende. De var relativt upåvirkede af krisen i indkomstmæssig forstand, hvilket afspejles i udviklingen i første decilgrænse.

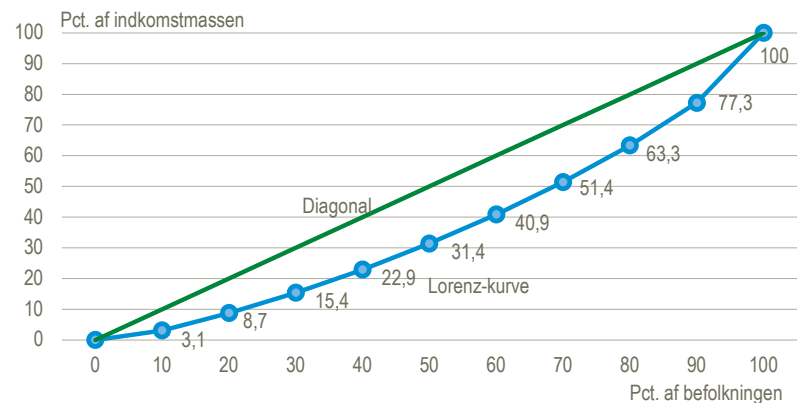
*Benyt decilgrænser
i enderne af
fordelingen*

Da gennemsnit i øverste og nederste decil er meget følsomme overfor få personer med meget høje- og lave indkomster anbefales det, at man benytter decilgrænserne, hvis man ønsker at beskrive indkomstholdet for majoriteten i en given indkomstgruppe. Disse opgørelser er mere robuste overfor enkelt personer med ekstreme indkomster. Det samme gælder øvrige fraktilinddelinger.

7.3 Lorenz-kurver

Tabel 7.1 viser, at de 10 pct. med lavest indkomst havde 3,1 pct. af den samlede ækvivalerede familieindkomst i 2013. De 20 pct. med lavest indkomst havde $3,1 + 5,7 = 8,7$ pct. af den samlede indkomstmasse. Så ledes kan man fortsætte. Tegnes dette ind i et diagram, får man Lorenz-kurven.

Figur 7.3 Lorenz-kurver for personer. Ækvivaleret disponibel indkomst. 2013

*Lorenz-kurven
beskriver ulighed*

Lorenz-kurven er en grafisk illustration af, hvordan indkomstmassen er fordelt i befolkningen. Hvis indkomstfordelingen var helt lige, så 10 pct. af befolkningen havde 10 pct. af indkomsterne, 20 pct. af befolkningen havde 20 pct. af indkomsterne osv., så ville kurven følge diagonalen.

*Afstand til diagonalen
bestemmer uligheden*

Det vil sige, at jo nærmere kurven ligger ved diagonalen, jo mere lige er indkomstfordelingen. Jo fjernere kurven ligger fra diagonalen, jo mere ulige er indkomstfordelingen. Arealet mellem Lorenz-kurven og diagonalen siger noget om størrelsen af uligheden i indkomstfordelingen.

Da det er andele og ikke absolutte størrelser, man sammenligner, er Lorenz-kurver velegnede til at sammenligne indkomstfordelinger i forskellige lande, tidsperioder m.m. Man kan også sammenligne Lorenz-kurver for indkomster før og efter skat og på den måde belyse fordelingsvirkningerne af skatten.

*Gini-koefficient
måler ulighed*

Gini-koefficienten er et af verdens mest anvendte fordelingsmål. Den bestemmes ud fra størrelsen af arealet mellem Lorenz-kurven og diagonalen. Denne deles med det samlede areal under diagonalen og frembringer derved gini-koefficienten.

Gini-koefficienten er 0, hvis Lorenz-kurven er sammenfaldende diagonalen. Det vil kun ske, hvis der er tale om en fuldstændig ligelig indkomstfordeling, dvs. når alle personer i et samfund har den samme indkomst.

De modsatte eksempel kan opstilles, hvor én person modtager al indkomst, og de øvrige personer alle har en indkomst på 0. I dette ekstreme tilfælde bliver arealet mellem kurven lige så stort som arealet under diagonalen, og gini-koefficienten bliver i dette tilfælde lig 100.

Gini-koefficienten

Beregnet på Danmarks Statistiks ækvivalerede disponible indkomst var gini-koefficienten 27,9 i 2013. Det er 3,5 point højere end i år 2000, hvor gini-koefficienten var på 24,4. Læs mere om udviklingen over tid i afsnit 7.5

*Gini er simpel at
anvende*

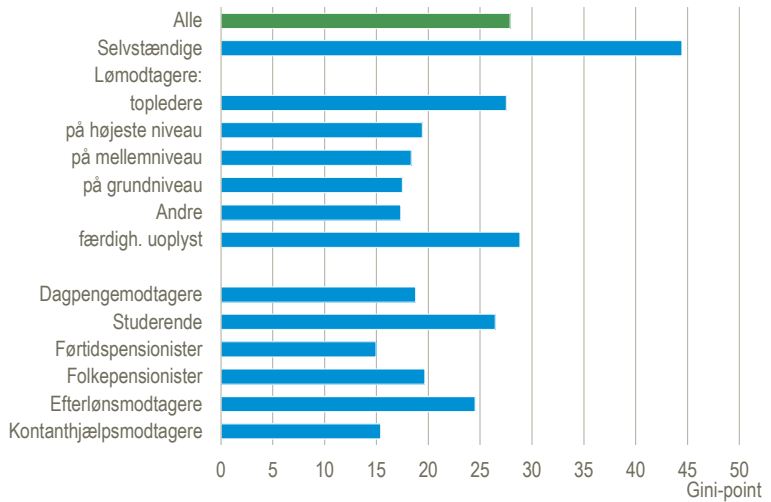
Gini-koefficientens styrke er, at den med et enkelt tal beskriver afstanden i indkomst mellem personerne med de mindste og største indkomster. Den er derfor god at anvende i formidling af indkomstulighed.

Til gengæld er den uafhængig af indkomstniveauet og fortæller altså intet om, hvorvidt at personerne med de laveste indkomster har fået højere eller lavere indkomst. Den giver heller ikke, i den simple udgave som oftest anvendes, ledetråde om årsagen til udviklingen i uligheden. Ønskes sådanne analyser anbefales det, at man bruger mere detaljerede indikatorer på udviklingen i uligheden.

Beregnes gini-koefficienten på ækvivaleret disponibel indkomst indenfor sociogruppen for familiens hovedindkomstmodtager fremgår det, at førtidspensionister var den mest homogene gruppe med en gini på 15,0 point. Det vil sige, at der i økonomisk forstand er relativ lille afstand mellem indkomsten mellem dem med de laveste og højeste indkomster. Der er større økonomiske skel blandt efterløunnerne, hvor gini var på 24,5 point i 2013.

Gruppen med den højeste indkomstspredning er de selvstændige med en gini på 44,4 point. Blandt topledere er gini-koefficienten 27,5. Det er begge grupper med relativt høje indkomstniveauer. At gini-koefficienten er uafhængig af det generelle indkomstniveau illustreres ved, at der også blandt gruppen med den laveste indkomst, som er studerende, er relativt store forskelle i indkomsten. Gruppen af studerende havde en gini-koefficient på 26,4 gini-point i 2013.

Figur 7.4 Gini efter familiens sociogruppe. Ækvivaleret disponibel indkomst. 2013

Den maksimale
udjævningsprocent

Den maksimale udjævningsprocent, som på engelsk er kendt som *the Robin Hood index* eller *the Hoover index*, udtrykker, hvor stor en andel af indkomstmassen, der skal flyttes fra dem, der har over gennemsnittet, til dem, der har under gennemsnittet, for at opnå en fuldstændig ligelig fordeling af indkomsten. Jo højere den maksimale udjævningsprocent er, des skævere er indkomstfordelingen indenfor gruppen.

Hvor meget man
teoretisk skal flytte for
at få fuldstændig lighed

Når man betragter befolkningen under ét, var den maksimale udjævningsprocent i 2013 på 19,1 pct. af indkomstmassen. Det vil sige, at man for at kunne skabe fuldstændig lighed, skal flytte 19,1 pct. af den samlede ækvivalerede disponible indkomst, fra dem, som har en indkomst over gennemsnittet, til personer, som har en indkomst under gennemsnittet.

7.4 Risiko for fattigdom

Fattigdom måles
oftest relativt

I international indkomststatistik, møder man ofte begrebet *Risk of Poverty* (ROP) eller på dansk *risiko for fattigdom*. Opfattelsen af, hvornår en person er fattig, er subjektiv. Den varierer fra person til person. *Risiko for fattigdom* er et fordelingsmål, som definerer en bruttogruppe, hvor i blandt de fattige skal findes. Der er altså ikke tale om et fattigdomsmål, men det kan betragtes som en indikator på udviklingen og omfanget af relativ fattigdom.

Fattigdom måles ofte relativt. Det skyldes dels, at den minimums levestandard, som forventes af den enkelte borger, afhænger af det omgivne samfunds levestandard. Men det skyldes også, at leveomkostningerne, fx boligudgifter, påvirkes af samfundets generelle velstandsniveau.

Grænsen for risiko for fattigdom

Eurostat definerer gruppen i *risiko for fattigdom* som personer med en ækvivaleret disponibel indkomst under 60 pct. af medianen. OECD definerer det som 50 pct. af medianen. Sidstnævnte er den, som oftest anvendes i Danmark på grund af det relative høje danske indkomstniveau. I nedenstående afsnit betegnes de to mål som henholdsvis *ROP60* og *ROP50*. I denne udgave af bogen benyttes *ROP50*, hvis ikke andet er nævnt.

Da grænsen for risiko for fattigdom ændres efter medianindkomstens størrelse, er det en relativ fattigdomsindikator. Ved internationale sammenligninger defineres grænsen oftest ud fra landets medianindkomst. En dansker i risiko for fattigdom, ville altså ikke nødvendigvis blive betragtet som værende i risiko for fattigdom i Tyskland, hvor medianindkomsten er lavere. Personen ville nødvendigvis heller ikke være blevet betragtet som fattig i Danmark med samme indkomst for tyve år siden.

At være i risiko for fattigdom betyder ikke, at man er fattig

Der kan ikke nødvendigvis sættes lighedstegn mellem det at befinde sig i risiko for fattigdom og at være fattig. At en person er i *risiko for fattigdom* indikerer blot, at man alene ved at betragte familiens indkomst ikke kan afvise, at personen/familien er fattig. Det er således muligt, at personen har en stor formue har andre indtægtskilder. Danmarks Statistik ikke kender til (fx får penge af forældre) eller har meget lave leveomkostninger og så videre.

Udeboende studerende, hvor størstedelen er i *risiko for fattigdom*, bliver i mange fattigdomsopgørelser heller ikke betegnet som værende fattige, idet deres situation for det første normalt er selvvalgt og idet det er en midlertidig situation, der - forhåbentlig - efter uddannelsen vil resultere i et godt job.

Risiko for fattigdom kan altså betragtes som en bruttogruppe af personer med lav indkomst, hvor de fattige er en delmængde af denne gruppe. Det kan også beskrives således at personer, som ikke er i *risiko for fattigdom*, vurderes ikke at være fattige.

Grænse for ROP50 i 2013

Medianindkomsten for ækvivaleret disponibel indkomst var i 2013 på 221.200 kr. Det vil sige at en person/familie er i *risiko for fattigdom*, hvis de har en ækvivaleret disponibel indkomst under 110.600 kr. om året, når 50 pct.-grænsen benyttes. Det svarer til 9.200 kr. om måneden til boligudgifter, øvrigt forbrug og opsparing.

Et par uden børn skulle i 2013 tilsammen have en årlig indkomst under 165.900 kr. efter skatter og renter for at være i risiko for fattigdom. Det svarer til 13.800 kr. om måneden. Tilsvarende ville et par med to børn være i risiko for fattigdom med en indkomst under 232.300 kr. om året eller 19.400 kr. om måneden. Læs mere om beregningen af ækvivaleret disponibel indkomst i afsnit 7.1.

En dansk fattigdomsgrænse

Note: Den officielle fattigdomsgrænse er afviklet efter redaktionens afslutning.

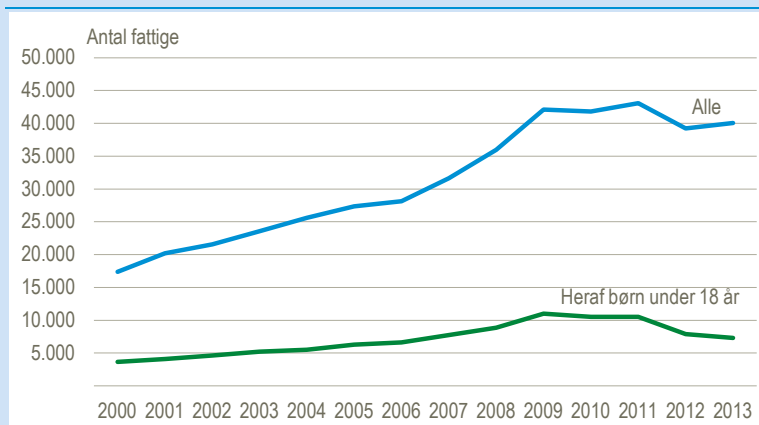
På baggrund af anbefalingerne fra et ekspertudvalg om fattigdom, definerede regeringen i 2013 økonomiske fattige, som personer der opfylder følgende kriterier:

- De havde en ækvivaleret disponibel indkomst, der i tre på hinanden følgende år var under 50 pct. af medianindkomsten.
- Familiens finansielle formue var på under 100.000 kr. pr. voksen – udtrykt i 2010-priser.
- Personen måtte ikke være studerende eller dele husstand med studerende over 17 år.

Læs mere om kriterierne i ekspertudvalgets rapport *En dansk fattigdomsgrænse – analyser og forslag til opgørelsesmetoder, juni 2013*. Fattigdomsmålet er, ligesom begrebet *risiko for fattigdom*, et relativt fattigdomsmål, hvor grænsen for hvornår man er fattig, flytter op eller ned med medianindkomsten for hele befolkningen.

Ifølge den seneste opgørelse var 40.000 personer fattige i 2013. Det er lidt flere end i 2012, hvor der var 39.200 fattige. I 2013 var 7.300 af de fattige børn under 18 år.

Antal økonomisk fattige

Kilde: Familiernes økonomi - fordeling, fattigdom og incitamenter – 2015.

Den seneste fattigdomsopgørelse kan findes i Økonomi- og Indenrigsministeriets rapport [Familiernes økonomi - fordeling, fattigdom og incitamenter – 2015](#).

5.556.700 personer bosat i Danmark indgik i 2013-opgørelsen. Opgørelsen omfatter alle personer, som bor i familier, hvor mindst et af de voksne familiemedlemmer er fuldt skattepligtig i Danmark og over 14 år.

Heraf var 403.700 personer i *risiko for fattigdom* målt ved 50 pct.-grænsen. Det svarer til 7,3 pct. af befolkningen. Det vil sige, at flere end 400.000 personer havde en ækvivaleret disponibel indkomst under 9.200 kr. om måneden. Det er efter skat, men før huslejen og øvrige faste udgifter er betalt.

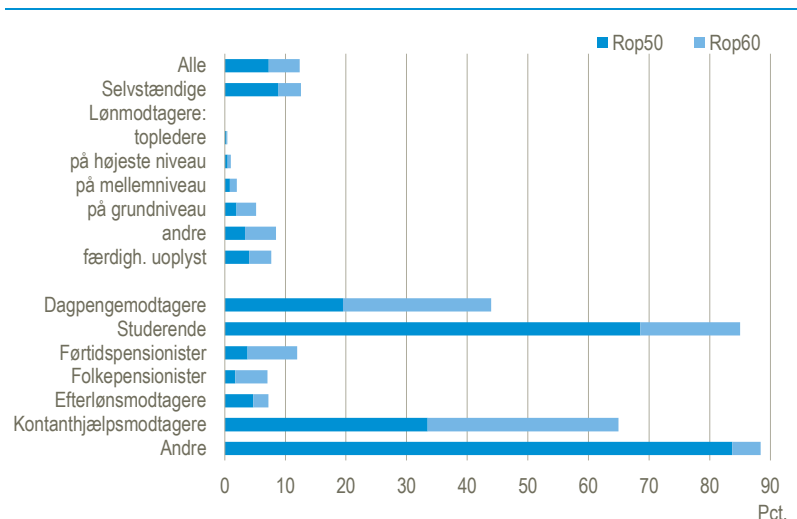
148.400 af personerne i *risiko for fattigdom* boede i familier, hvor personen med den højeste indkomst var studerende. I familier, hvor hovedpersonen var studerende, var 68,5 pct. i risiko for fattigdom. Bemærk, at en stor del af denne gruppe formentlig ikke opfatter sig selv som fattige, da mange studerende har favorable lånemuligheder, adgang til billigere kollegieboliger og i øvrigt ofte er ganske ressourcestærke.

Working poor Internationalt anvendes begrebet *working poor* ofte. Det beskriver personer, som er i arbejde, men som alligevel befinder sig i risiko for fattigdom. Det kan skyldes lav løn, nedsat arbejdstid eller en kombination heraf.

I familier, hvor personen med den højeste indkomst var selvstændig, var 8,9 pct. af gruppen i *risiko for fattigdom* ved 50 -pct.grænsen i 2013. Benyttes i stedet 60 -pct.grænsen, var det samme tal 12,4 pct.

I lønmodtagerfamilierne er kun 1,6 pct. i risiko for fattigdom. Andelen er dog større blandt andre lønmodtagere, som består af personer i stillinger til ufaglærte, hvor det gælder 3,3 pct. Internationalt er Danmark blandt de lande med færrest personer i gruppen *working poor*. Se fx Eurostat tabellen *ilc_li06* i Eurostats database og læs mere om internationale sammenligninger i kapitel 8.

Figur 7.5 Spredning i indkomsten efter familiens socioøkonomiske gruppe. Ækvivaleret disponibel indkomst. 2013

Blandt arbejdsløse og kontanthjælpsmodtagere er andelen af personer i risiko for fattigdom målt ved 50 pct.-grænsen hhv. 19,5 pct. og 33,5 pct.

*ROP varierer
med alderen*

Af tabel 7.2 nedenfor fremgår det, at 4,5 pct. af alle børn under 15 år levede i familier med *risiko for fattigdom* i 2013. Højst er andelen af i aldersgruppen 15-24 år, hvor 23,7 pct. var i *risiko for fattigdom*. Hovedårsagen hertil er den store andel af studerende i denne gruppe. Også i gruppen på 25-34 år var mange under ROP-grænserne.

Gruppen af 65-74-årige havde den laveste risiko for fattigdom. I denne gruppe havde 9.300 personer under 50 pct. af medianindkomsten, hvilket svarer til 1,5 pct. af gruppen. Det skyldes, at folkepensionens grundbeløb sikrer alle en indkomst over 50 -pct.grænsen for risiko for fattigdom.

Tabel 7.2

Personer i risiko for fattigdom efter aldersgrupper. 2013

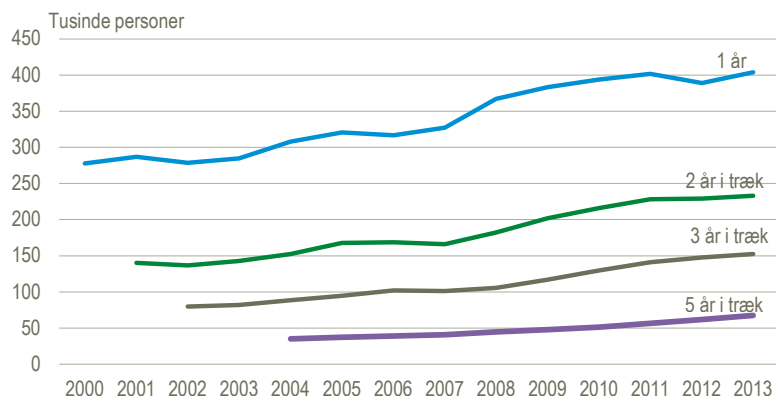
	Personer	ROP50		ROP60	
		Personer	Andel	Personer	Andel
	antal	antal	pct.	antal	pct.
Alle	5 556 728	403 669	7,3	686 372	12,4
-14 år	953 735	42 865	4,5	100 408	10,5
15-24 år	705 482	167 356	23,7	228 537	32,4
25-34 år	634 009	92 718	14,6	138 300	21,8
35-44 år	745 237	37 006	5,0	68 925	9,2
45-54 år	802 139	29 775	3,7	55 729	6,9
55-64 år	690 387	17 839	2,6	31 490	4,6
65-74 år	610 916	9 260	1,5	28 590	4,7
75 år +	414 823	6 850	1,7	34 393	8,3

7.5 Udvikling fra 2000-2013

*Tidsfaktoren
spiller en stor rolle*

Et vigtigt aspekt er varighed af perioden med lav indkomst. Jo længere tid en familie har haft en lav indkomst, des større er risikoen for, at familien er økonomisk fattig. Af de 403.700 personer, som i 2013 var i *risiko for fattigdom*, er de 170.800 nytilkomne til gruppen. Det vil sige, at de i 2012 ikke var i *risiko for fattigdom*. 152.600 personer har derimod befundet sig i gruppen mindst 3 år i træk, og heraf har 67.600 befundet sig i gruppen i 5 års i træk.

Figur 7.6 Risiko for fattigdom efter antal år i træk. 2000-2013

Decilgrænser

I 2000 var den ækvivalerede disponible indkomst for de 10 pct. med lavest indkomst på under 113.000 kr. i 2013-priser. Det samme tal var steget til 123.800 kr. i 2013. Dette svarer til en realstigning på 9,6 pct. siden år 2000. Til sammenligning er den øverste decilgrænse vokset med 25,4 pct. i samme periode, således at alle blandt de 10 pct. med højest indkomst i 2013 tjener over 379.800 kr. mod 302.800 kr. ved årtusindeskiftet.

Udviklingen viser, at den procentvise vækst i indkomsten i de højeste indkomstgrupper er højere end samme vækst i de laveste indkomstgrupper. Dette er en indikation på at indkomstuligheden er vokset siden årtusindeskiftet.

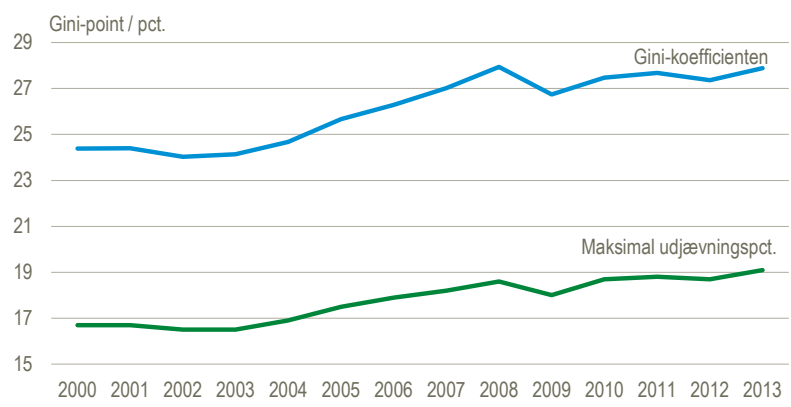
Tabel 7.3 Decilgrænser - udvikling for personer 2000-2013. 2013-priser

	Ækvivaleret disponibel indkomst		Realstigning i ækvivaleret disponibel indkomst	
	2000	2013	I alt	Pr. år
Ækvivaleret disponibel indkomst			1.000 kr.	
1. decilgrænse	113,0	123,8	9,6	0,7
2. decilgrænse	133,9	153,0	14,3	1,0
3. decilgrænse	153,6	174,3	13,5	1,0
4. decilgrænse	172,3	197,7	14,7	1,1
5. decilgrænse (medianen)	189,8	221,2	16,5	1,2
6. decilgrænse	207,9	246,3	18,5	1,3
7. decilgrænse	228,7	275,4	20,4	1,4
8. decilgrænse	256,1	314,0	22,6	1,6
9. decilgrænse	302,8	379,8	25,4	1,8

Gini-koefficienten Billedet med stigende indkomstulighed bekræftes af udviklingen i gini-koefficienten og den maksimale udjævningskoefficient. Begge mål tager, som beskrevet i afsnit 7.3, deres udgangspunkt i Lorenz-kurven.

Gini-koefficienten var på 24,4 gini-point i år 2000. Under lavkonjunkturen i starten af årtusindeskiftet var uligheden relativt uforandret, hvorefter den steg ganske kraftigt i midten af årtusindeskiftet. Den udvikling blev afbrudt af den økonomiske krise, som ramte i 2008, hvor gini lå på 27,9, altså på niveau med indkomstuligheden i 2013.

Figur 7.7 Gini-koefficient og maksimal udjævningspct. Ækvivaleret disponibel indkomst

Arsager til den højere indkomstulighed

Hvad er så forklaringen på, at uligheden er steget siden årtusindeskiftet? I bogens øvrige kapitler fremkommer fire delforklaringer på udviklingen.

Større spredning på erhvervsindkomsten

I afsnit 3.1 kan man læse, hvordan akademikere (lønmodtagere på højeste niveau) og topledere i perioden har haft større stigninger i erhvervsindkomsten end de lavtlønnede. Det kan både skyldes lønniveauet og udvikling i arbejdstiden.

På lang sigt er løndannelsen baseret på udviklingen i udbud og efterspørgsel af arbejdskraft. Udviklingen i erhvervsindkomsten siden år 2000 antyder altså, at udbuddet af højtuddannet arbejdskraft ikke står mål med efterspørgslen og omvendt for de lavt uddannede. Uanset årsagen til udviklingen, vil større forskel i erhvervsindkomsten mellem lavt- og højtlønnede alt andet lige bidrage til stigende indkomstulighed.

Lejeværdi og lave renter

Formueindkomsten er meget koncentreret hos personer med høj indkomst. Formueindkomsten er især afhængig af udviklingen på de finansielle markeder og vil i gode år bidrage til stigende ulighed. *Formueindkomst, brutto* var dog ikke meget højere i 2013 end i år 2000. Bidrag til stigende ulighed på afkast af formue kommer pri-

mært i form af en højere *lejeværdi af egen bolig* for boligejere, som igen hovedsageligt er et resultat af prisudviklingen på landets lejeboliger. Læs mere i kapitel 4.

Indkomstskatter

Som beskrevet i afsnit 6.1 er indkomstskatterne sænket af flere omgange. Den del af skattelettelserne, som er givet i form af skattestoppet på ejendomsværdiskatten, afskaffelse af mellemskatten og lavere topskat bidrager isoleret til, at uligheden målt på indkomsten efter skat er vokset. Indførslen af beskæftigelsesfradraget formodes ikke at have haft nævneværdig effekt på uligheden. Beskæftigelsesfradraget giver de største procentvise skattelettelser til de lavest lønnede, men letter til gengæld ikke skatten for personer udenfor arbejdsmarkedet.

Flere studerende

Endelig ses det i afsnit 6.3, at de unge havde lavere disponibel indkomst i 2013 end i 2000, mens indkomsten er steget markant for alle andre aldersgrupper. Hovedårsagen hertil er, at flere unge studerer, men også at flere unge blot har en meget lav indkomst eller slet ingen. De unge har i forvejen den laveste indkomst. Den store tilgang af unge studerende siden årtusindskiftet vil også have bidraget til den voksende ulighed.

Ovenstående er fire bud på årsagerne til, at uligheden er steget siden årtusindeskiftet. Der er ganske givet flere, ligesom andre elementer kan have bidraget til at trække uligheden i modsatte retning.

Forskellige mål, samme tendens

Ser man på de forskellige mål for ulighed, fremgår det, at de udvikler sig ensartet, selvom de er beregnet efter forskellige principper. Så omkring udviklingen i indkomstfordelingen får man overordnet det samme billede, uanset hvilket fordelingsmål man vælger.

Tabel 7.4

Udvikling i udvalgte fordelingsmål - ækvivaleret disponibel indkomst

	Gini-koefficient	Maksimal udjævningsprocent	80/20 raten	Pct. andel under 50 pct. af medianindkomsten (ROP)
2000	24,4	16,7	3,46	5,2
2001	24,4	16,7	3,48	5,4
2002	24,0	16,5	3,42	5,2
2003	24,1	16,5	3,45	5,3
2004	24,7	16,9	3,54	5,7
2005	25,7	17,5	3,71	6,0
2006	26,3	17,9	3,80	5,9
2007	27,0	18,2	4,00	6,0
2008	27,9	18,6	4,64	6,7
2009	26,7	18,0	4,27	7,0
2010	27,5	18,7	4,27	7,2
2011	27,7	18,8	4,28	7,3
2012	27,4	18,7	4,11	7,0
2013	27,9	19,1	4,19	7,3

Generelt steg uligheden fra 2001 til 2008, hvor den efter krisen faldt i 2009, hvorefter den igen steg frem mod 2011. I 2013 steg uligheden igen.

*Finansielle tab
påvirker ikke
ROP meget*

Det eneste mål som ikke udviser et fald fra 2008 til 2009 er *risiko for fattigdom*. Årsagen til den faldende ulighed i tidsperioden er bl.a. finansielle tab, som primært rammer personer med høje indkomster. Dette påvirker dog ikke *risiko for fattigdom* så meget. Mange personer med høj indkomst tabte godt nok penge på værdipapirer eller oplevede en umiddelbar lønnedgang, men ikke i tilstrækkelig mængde til at komme i risiko for fattigdom.

Endelig går der lidt længere tid inden arbejdsløsheden stiger som følge af den finansielle krise, blandt særlig de lavtlønnede. Derfor slår denne konsekvens af krisen først rigtig gennem på uligheden fra 2009.

*80/20 påvirkes
derimod meget*

Indkomstuligheden målt ved gini-koefficienten var på samme niveau i 2008 som i 2013. Betragtes i stedet 80/20 raten, fremgår det af tabel 7.4, at denne klart toppede i 2008. Årsagen er, at 80/20-raten er enormt følsom overfor finansielle tab. Hovedårsagen er, at en relativ lille gruppe personer har haft enorme indkomsttab, som har givet en stor negativ indkomst. Disse store negative indkomster trækker gennemsnitsindkomsten i første decil meget ned og påvirker 80/20-raten ganske markant. Det skyldes blandt andet også, at de personer, som havde de finansielle tab, er klart overrepræsenteret blandt de 20 pct. med den højeste indkomst.

*Nye tabeller i
Statistikbanken*

I [Statistikbanken](#) kan man under emnet *indkomster*, finde en række nye tabeller om udviklingen i indkomstfordelingen.

8. Indkomster i Europa

Bogens kapitler har indtil videre kun beskæftiget sig med indkomsten for personer og familier bosat i Danmark. Men hvordan er indkomsten i Danmark i forhold til indkomsten i andre lande? Det kan man læse mere om i dette kapitel. Resultaterne præsenteres i afsnit 8.2.

Datakilden Hovedkilden til de internationale sammenligninger i dette kapitel er det europæiske statistikkontor Eurostats *Statistics on Income and Living Conditions (SILC)*. Undersøgelsen betegnes også *levevilkårsundersøgelsen* på dansk og beskrives nærmere i afsnit 8.1.

Usikkerhed ved sammenligninger Det er kompliceret at lave international sammenlignelig indkomststatistik. Den forskellige indretning af vores samfund samt variation i typen af datakilder gør, at data aldrig kan blive fuldstændig sammenlignelige på tværs af lande. Den usikkerhed, som er forbundet med internationale sammenligninger af indkomster, beskrives i afsnit 8.3.

8.1 Hvad er SILC?

Om SILC *Statistics on Income and Living Conditions (SILC)* er en stikprøveundersøgelse, som gennemføres i alle EU's 28 medlemslande. Derudover deltager en række lande frivilligt i undersøgelsen. Det gælder blandt andet Norge, Schweiz og Island. Danmark har deltaget i undersøgelsen siden 2003.

I Danmark deltager omkring 5.500 husholdninger i undersøgelsen årligt. For at kunne se udvikling over tid, er undersøgelsen designet som en panelundersøgelse, hvor deltagerne bliver bedt om at deltage op til fire år i træk.

Undersøgelsens indhold De nationale statistiske institutioner, Danmarks Statistik i Danmark, leverer hvert år et datasæt til Eurostat med omkring 200 variable, som med forskellig detaljeringsgrad beskriver forhold om:

- Indkomst
- Materielle afsavn
- Status på arbejdsmarkedet
- Børnepasning
- Uddannelse
- Boligforhold
- Helbred
- Subjektiv vurdering af husstandens økonomi mv.
- Årlige moduler med varierende emner.

Indsamlingsmetode Langt de fleste af disse 200 variable, som skal indsamles for hver af undersøgelsens deltagere, hentes fra Danmarks Statistiks registre,

men ikke alle variable kan udfyldes ved brug af registre. Der gennemføres derfor et interview på internettet, på telefonen eller på et tilsendt papirskema, hvor deltagerne spørges om de emner, Danmarks Statistik ikke kan belyse ved hjælp af registre. I 2014 gennemførte 66 pct. af deltagerne interviewet på internettet.

Når data er indsamlet gennemføres en kalibrering af stikprøven, hvor undersøgelsens deltagere tildeles en vægt. Vægtningen gennemføres med fokus på at sikre, at basal demografi og indkomster i stikprøven nøjagtig matcher de samme parametre i den fulde befolkning.

*SILC 2014 beskriver
indkomster i 2013*

Interviewet til SILC 2014 er gennemført fra marts til juni i 2014. Her til anvendes de senest anvendelige registeroplysninger, hvilket for indkomsternes vedkommende er 2013-indkomsterne. I de fleste lande er det som i Danmark, sådan at SILC 2014 benytter indkomsterne fra året før.

*Databrud i
dansk SILC*

De danske SILC-serier rummer databrud i 2010 og igen i 2014 forårsaget af ændringer i kalibreringen og en revision af SILC. En del af de tidsserier, som findes på Eurostats hjemmeside, er derfor ikke fuldstændig konsistente over tid, ligesom stikprøveusikkerhed gør år-til-år ændringer usikre på udvalgte serier.

Derfor anbefales det at anvende de nationale danske registerbaserede data i stedet for SILC til opgørelser af ændringer over tid, når det er muligt.

Revision

Ligesom indkomststatistikken er også den danske SILC blevet revideret fra og med 2014. De nye danske tal offentliggøres den 15. september og er desværre ikke blevet klar ved redaktionens afslutning. Revisionen er dels en opfølgning på den revision af indkomststatistikken, men har også til formål at forbedre sammenligneligheden med de øvrige lande og mindske stikprøveusikkerheden. Nogle af revisionens hovedelementer er:

- Kirkeskat betragtes ikke længere som en skat
- Ændring af familiebegreb i kalibreringen
- Loft over negative indkomster i kalibreringen.

Revisionen påvirker i første omgang kun SILC 2014, men vil i løbet af det kommende år også blive ført tilbage i tid, hvorved de danske data-serier igen bliver mere konsistente over tid og databruddene mindre.

Læs mere om [SILC revisionen](#)

8.2 Internationale sammenligninger

Forskel til den nationale opgørelse

SILC's indkomstbegreber adskiller sig lidt fra de begreber, som anvendes i resten af bogen. SILC's definition af disponibel indkomst er fx uden værdi af frynsegoder (med undtagelse af fri bil, som er inkluderet), lejeværdi af egen bolig og prioritetsrenter. Til gengæld indgår udbetalte kapitalpensioner i den disponible indkomst. Det gør de ikke i den nationale opgørelse. Blandt andet derfor er der ikke fuld overensstemmelse mellem opgørelserne i dette kapitel og den øvrige bog.

Danmark har næsthøjest indkomst i EU ...

Den danske medianindkomst var i SILC på 206.800 kr. i 2014. Den var for alle borgere i de 28 EU-Lande var 115.400 kr. målt på ækvivaleret disponibel indkomst i SILC 2013 (Ikke alle lande har opdateret SILC med 2014-tal ved redaktionens afslutning. Derfor er senest tilgængelige dataår anvendt). I EU overgås den danske indkomst kun af Luxembourg, hvor medianindkomsten var på 247.800 kr. (SILC 2014 beskriver indkomsten i 2013).

Af de lande, som deltager i undersøgelsen, overgås den danske medianindkomst også af Schweiz og Norge, hvor medianindkomsten er hhv. 303.600 kr. og 319.400 kr. Til sammenligning havde en gennemsnitlig rumæner en årlig indkomst på 15.300 kr., en græker havde 57.100 kr. og medianindkomsten i Spanien var på 98.700 kr. Medianindkomsten i Danmark, efter der er betalt indkomstskat og korrigeret for husstandendes størrelse, er altså omkring 13 gange højere end i Rumænien og dobbelt så høj som i Spanien.

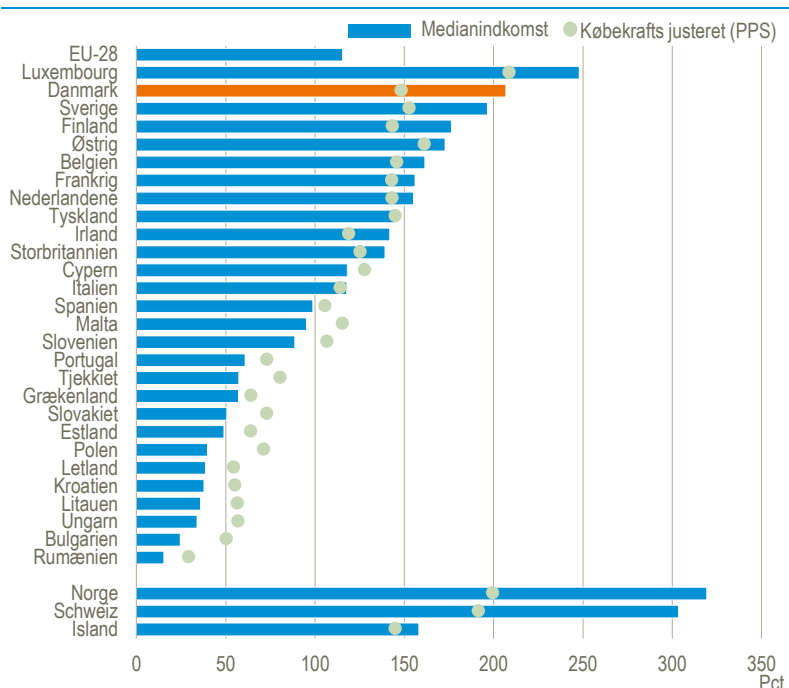
... men det er dyrt at bo i Danmark

Der er dog også forskel på prisniveauet i landene. Leveomkostningerne er væsentligt lavere i særlig det Sydøstlige Europa. Til at korrigere herfor benyttes den såkaldte købekraftsparitet. Korrigeret for købekraften var medianindkomsten 5,1 gange større i Danmark end i Rumænien og 1,4 gange større end i Spanien.

Danmark er også dyrere at leve i end Sverige. Før korrektion for købekraften var medianindkomsten 5,2 pct. højere i Danmark. Efter korrektion var den 2,9 pct. lavere i Danmark.

Købekraftspariteten er beregnet ud fra forbrugerpriserne, dvs. priserne inkl. afgifter og eventuelle subsidier. Det, som tallene ikke er justeret for, er størrelsen af den offentlige sektor. I Danmark er fx flertallet af sundhedsudgifter og uddannelsesomkostninger betalt af det offentlige, ligesom der er massive tilskud til dagpasning. Det er ikke tilfældet i alle Europas lande.

Figur 8.1 Indkomstniveau i Europa. Ækvivaleret disponibel indkomst. 2014

Anm.: SILC 2014 beskriver indkomsterne i 2013. Enkelte lande har ved redaktionens afslutning ikke opdateret SILC med 2014-tal, her er anvendt 2013. Find de senest tilgængelige tal i [Eurostats database](#). Data er behæftet med statistisk usikkerhed, som varierer fra land til land. Medianindkomsten kalibreres nøjagtig på plads i den danske undersøgelse og er derfor for Danmark ikke behæftet med stikprøveusikkerhed. Vær dog opmærksom på databrud i forhold til tidligere år og andre former for usikkerhed vedr. indkomstdefinitioner mv. (Se afsnit 8.3).

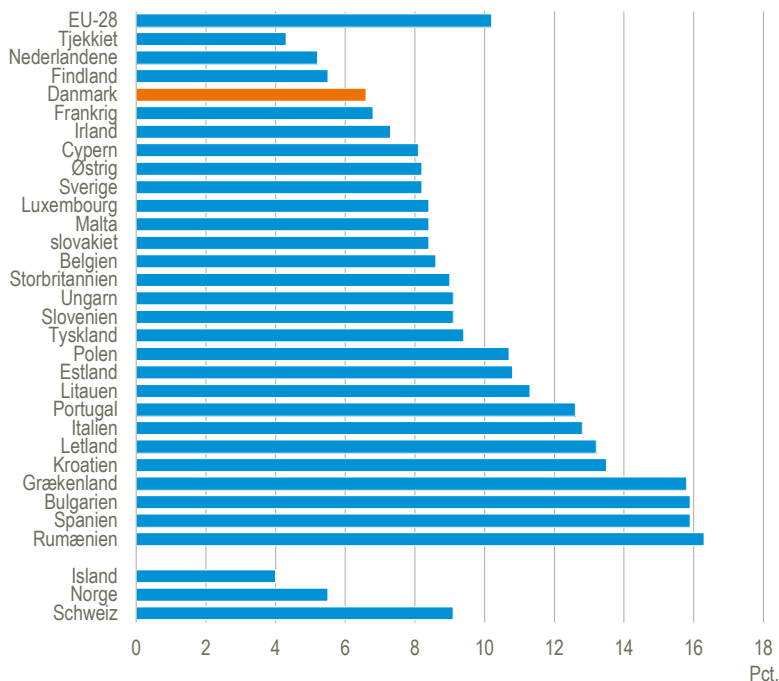
Kilde: [Eurostats database](#), tabel ilc_di01

Risiko for fattigdom

Risiko for fattigdom er et fordelingsmål, der viser andelen af befolkningen, som har en indkomst, der er væsentlig lavere end 'normalen' i samfundet. Læs mere i afsnit 7.4. Når Eurostat måler *risiko for fattigdom* tages udgangspunkt i de enkelte landes medianindkomster. Grænsen for *risiko for fattigdom*, målt ved 50 pct.-grænsen i Danmark, er altså højere end medianindkomsten i lande som Spanien, Portugal, Slovenien og Tjekkiet.

Danmark er blandt landene, hvor der måles den laveste andel af befolkningen i *risiko for fattigdom* i EU med 6,6 pct. i 2014. Den laveste *risiko for fattigdom* måles i Tjekkiet med 4,3 pct. Raten i vores nabolande Norge, Sverige og Tyskland var hhv. 5,5, 8,2 og 9,4 pct.

Figur 8.2 Risiko for fattigdom (50 pct.). Ækvivaleret disponibel indkomst. 2014

Anm.: Indkomsterne er fra 2012. En del lande har ved redaktionens afslutning opdateret SILC med 2014 tal. Se de nyeste tal i [Eurostats database](#). Her er disse anvendt. I Danmark er Interview og familiesammensætningen fra foråret 2014. Data er behæftet med statistisk usikkerhed, som varierer fra land til land. Denne indikator kalibreres nøjagtig på plads i den danske undersøgelse og er derfor ikke behæftet med almindelig stikprøveusikkerhed. Vær dog opmærksom på databrud i forhold til tidligere år og andre former for usikkerhed vedr. indkomstdefinitioner mv (Se afsnit 8.3).

Kilde: [Eurostats database](#), tabel ilc_li02

Materielle afsavn

I interviewet til undersøgelsen spørges blandt andet om husstanden har råd til følgende:

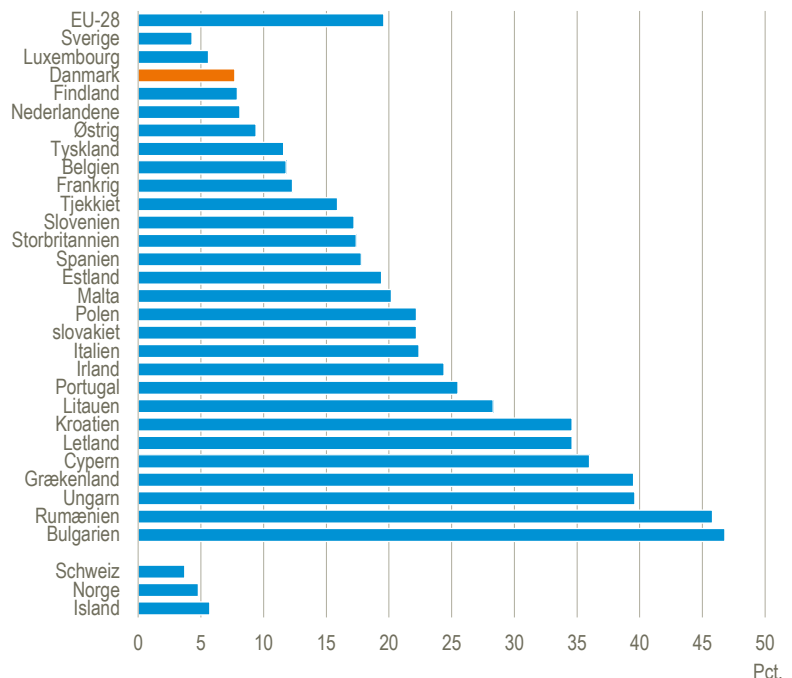
- At betale husleje, afdrag på lån eller varme- og elektricitetsregninger til tiden
- At holde hjemmet tilstrækkeligt varmt
- At betale en uforudset udgift på 10.000 kr. uden at skulle låne
- At spise et varmt måltid med kød eller tilsvarende vegetarret mindst hver anden dag.
- At holde mindst en uges ferie om året væk fra hjemmet
- Et farve-TV
- En vaskemaskine
- En bil
- En telefon.

Det betegnes som et materielt afsavn, hvis en husstand ikke har råd til en af de ni ovenstående. Hvis husstanden derimod har råd, men blot har valgt fx ikke at have en bil, betegnes det ikke som et afsavn.

Figur 8.3 viser andelen af personer i de europæiske lande, der lever i husstande, som har mindst tre af de ovennævnte ni afsavn. Det var i 2014 tilfældet for 7,7 pct. i Danmark, mens det i vores nordiske nabolande Sverige og Norge kun gjaldt for hhv. 4,3 og 4,8 pct. af befolkningen. Schweiz er med 3,7 pct. det SILC-land med den laveste andel af materielle afsavn.

I Tyskland har 11,6 pct. af befolkningen tre ud af de 9 afsavn, mens det er 19,6 pct. af alle husstande i EU's 28 medlemslande. I EU er de materielle afsavn størst i lande som Grækenland, Ungarn, Rumænien og Bulgarien. I sidstnævnte har 46,8 pct. af befolkningen mindst 3 af de 9 nævnte afsavn.

Figur 8.3 Mindst tre ud af ni materielle afsavn. 2014

Anm.: Data er behæftet med statistisk usikkerhed, som varierer fra land til land. I Danmark er usikkerheden på op til +/- 1,3 pct. Enkelte lande har ved redaktionens afslutning ikke opdateret SILC med 2014 tal. Her er 2013-tal anvendt. De danske tal her er fra 2014. Se de senest offentliggjorte tal i [Eurostats database](#).

Kilde: [Eurostats database](#). Tabel tessi082

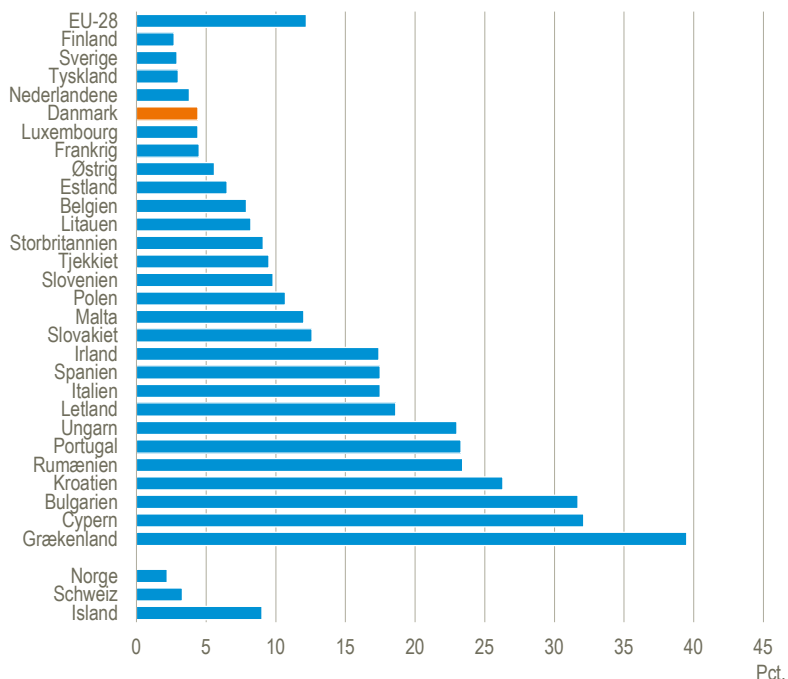
Er indkomsten tilstrækkelig?

I SILC bliver husstandende også spurgt, om det er let eller svært at få pengene til at slå til (dvs. at betale faste og nødvendige udgifter), når de tager husholdens samlede indkomst i betragtning.

Her viste undersøgelsen, at 12,2 pct. af borgerne i EU's 28 lande lever i husstande, hvor det er *meget svært* at få pengene til at slå til. Det samme gjaldt 4,4 pct. i Danmark i foråret 2014. Det er en større andel end i vores nabolande Sverige, Norge og Tyskland, men langt under gennemsnittet i EU's 28 medlemslande.

Grækenland er det land, hvor flest angiver, at de har *meget svært* ved at få pengene slå til. Det gjaldt her 39,5 pct. af befolkningen i 2014.

Figur 8.4 **Andel som har meget svært ved at få pengene til at slå til. 2014**

Anm.: Data er behæftet med statistisk usikkerhed, som varierer fra land til land. I Danmark er usikkerheden på op til +/- 1,1 pct. Enkelte lande har ved redaktionens afslutning ikke opdateret SILC med 2014 tal. Her er 2013-tal anvendt. De danske tal her er fra 2014. Se de senest offentliggjorte tal i [Eurostats database](#).

Kilde: [Eurostats database](#). Tabel ilc_mdes09

8.3 Usikkerhed ved internationale sammenligninger

Lande er indrettet forskelligt

Ved sammenligninger af indkomster på tværs af landegrænser er det vigtigt at huske på, at man sammenligner indkomster i lande med meget forskellige pensions-, forsikrings- og velfærdssystemer samt forskellige arbejdsmarkeder. Alderssammensætningen i en befolkning kan også have ganske stor betydning for både indkomstniveau og fordeling.

*Vejledninger kan
fortolkes forskelligt*

Eurostat udsender retningslinjer for, hvordan indkomsterne skal defineres. Men der er i retningslinjerne gråzoner, hvor de enkelte landes tolkning kan afvige fra tolkningen i nogle af undersøgelsens øvrige lande. Dette kan påvirke statistikkernes sammenlignelighed.

*Eksempel på de valg
der foretages*

73,3 pct. af befolkningen over 14 år betalte kirkeskat i 2013. Før de nylige revisioner betragtede Danmarks Statistik kirkeskat, som en obligatorisk skat, og den var trukket fra i den disponible indkomst. Efter de nylige revisioner af både den nationale indkomststatistik og af den danske SILC trækkes betalt kirkeskat ikke længere fra i den disponible indkomst, da den vurderes at have karakter af et frivilligt bidrag og ikke en obligatorisk skattebetaling. Denne ændring er en konsekvens af revisionen af det danske nationalregnskab til at følge de nye internationale retningslinjer, ESA2010. Hvorvidt kirkeskatten medtages eller ej giver en forskel på op til 1.280 kr. om året på gennemsnitsindkomsten.

Udover spørgsmålet om denne type bidrag/skatter er obligatoriske eller ej er andre forhold, hvor landenes og organisationers praksis er kendt for at variere primært tidspunkt og metode for opgørelse af selvstændiges virksomhedsoverskud og for kapitalgevinster samt behandlingen af pensions ind- og udbetalinger.

*Forskellige
datakilder*

En anden kilde til usikkerhed er varierende datakilder. I nogle lande bliver alle deltagere i SILC spurgt om deres indkomst af en besøgsinterviewer, i andre lande bruges en blanding af interview-oplysninger og registre. Slovenien, Holland og de nordiske lande, inklusiv Danmark, er derimod eksempler på lande, hvor indkomstoplysningerne er registerbaserede.

Anvendelsen af registre stiller krav til registerkvaliteten. Registrerne kan i nogle tilfælde være ukomplette. Det kan de fordi, nogle typer af indkomster ikke skal beskattes, hvorfor skattevæsenet ikke indsamler data. Hertil kommer sorte indkomster, som i sagens natur ikke indgår i registrerne.

*Varierende
datakvalitet*

Datakvaliteten kan også være afgørende for om og hvordan forskellige indkomsttyper medtages i de enkelte lande. Et felt hvor praksis fx varierer som konsekvens heraf er ved behandlingen af meget høje og lave indkomster. Nogle lande indberetter fx overhovedet ikke negative indkomster til Eurostat. Her sættes negativ indkomst blot til nul eller man lader husstande med negativ indkomst udgå af undersøgelsen, mens negative indkomster har været fuldt medregnet i den danske opgørelse.

*Loft over negative
indkomster*

Danmark har indtil nu været det land, som har indberettet klart den største mængde af negative indkomster i SILC. For at fremme sammenligneligheden med de øvrige lande, har Danmarks Statistik dog valgt at indføre et loft over de negative indkomster kan blive i forbin-

delse med [SILC revisionen](#). Loftet er sat til -100.000 Euro svarende til -745.000 kr. i 2013 på ækvivaleret disponibel indkomst.

Nogle mål er mere robuste end andre

Disse usikkerheder påvirker indkomst- og ulighedsmål i forskellig grad. Gennemsnitsindkomster, 80/20-raten og gini-koefficienten er mål, som er baseret på indkomstmassen. Disse mål er gerne lidt mere følsomme overfor afvigelser i opgørelsesmetoder end mål, der er baseret på indkomstgrænser, som fx medianindkomsten og *risiko for fattigdom*.

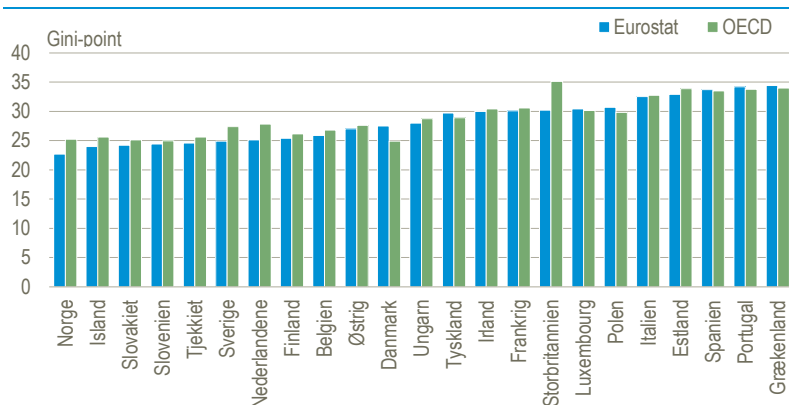
Denne usikkerhed er tydelig, når gini-koefficienten betragtes i opgørelser lavet af henholdsvis OECD og Eurostat. Ifølge OECD's opgørelse, som udkom i foråret 2015, var Danmark i 2012 det mest lige land målt på gini-koefficienten. Kigger man på SILC 2013, der ligeledes omhandler 2012-indkomster, var Danmark på tiende pladsen.

Regeringen opgjorde gini-koefficienten til 24,9 gini-point for OECD, mens Eurostat på baggrund af Danmarks Statistiks SILC-data opgjorde den til 27,5.

Forklaringen på denne forskel skal dels findes i, at Eurostats seneste tal er baseret på 2013-indkomster, mens OECDs er baseret på 2012, hvor uligheden siden er steget med omkring 0,5 gini-point. Men herudover skal kilden til forskellen findes i forskellige metoder til familieækvivalering, behandling af ekstreme indkomster og forskelle på den præcise definition af disponibel indkomst hos hhv. Danmarks Statistik og den opgørelse som er lavet til OECD baseret på *lovmodellen*.

OECD anvender for mange lande Eurostat grunddata som kilde. Derfor er der i en del lande meget god overensstemmelse mellem de to organisationers opgørelser.

Figur 8.5 Sammenligning af OECD og Eurostat-opgørelse af gini. 2012/2013

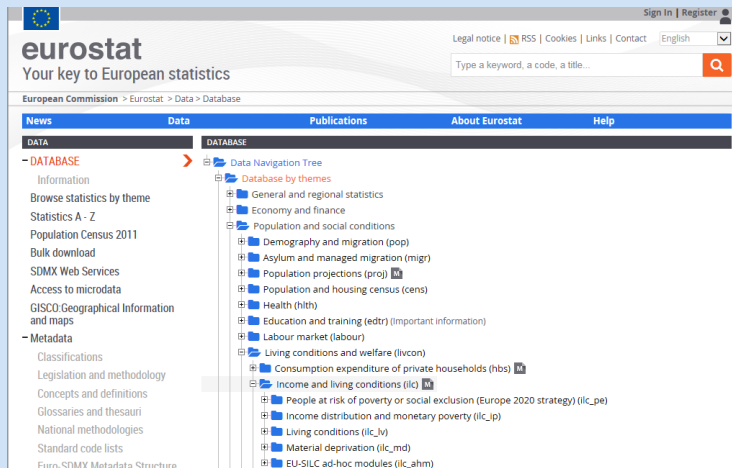

Kilde: [Eurostat 2013](#) og [OECD 2012](#). Begge opgørelser vedrører for de fleste lande indkomster fra 2012.

<i>Anbefalinger</i>	Ved internationale sammenligninger af indkomstfordeling har Danmarks Statistik følgende anbefalinger:
<i>Tag forbehold</i>	Mindre niveauforskelle mellem lande bør tolkes med forsigtighed. Man kan med ro i sindet slå fast, at Danmark er blandt de mest lige lande i verden målt på gini-koefficienten, men om Danmark også har den absolut mest lige indkomstfordeling, som har været fremme på baggrund af OECDs 2012-opgørelse, er ikke en sikker konklusion på det foreliggende grundlag.
<i>Udvikling over tid</i>	Man kan oftest godt tolke på udviklingen over tid. Undtagelserne er dog, når der er markeret databrud, som i nogle af de danske Eurostat serier. Ved tolkning af ændringer over tid bør man være opmærksom på, at stikprøveusikkerhed kan gøre år-til-år ændringer usikre. Usikkerheden vil variere meget fra indikator til indikator og fra land til land.
<i>Brug nationale opgørelser, hvor de er tilgængelige</i>	Er man ikke interesseret i internationale sammenligninger, men blot udviklingen i den danske indkomstulighed og niveau anbefales det til enhver tid at anvende de nationale indkomstopgørelser (kapitel 2-7) frem for de internationale opgørelser.
<i>Indkomstulighed tegner ikke et komplet billede</i>	Endelig bør man også ved internationale sammenligninger være opmærksom på, at indkomstuligheden ikke er et komplet billede af ligheden i et land. Ved måling af indkomstulighed tages ikke hensyn til fordelingen af formuer, pris- og afgiftsniveauer samt kvaliteten og prisen på offentlige serviceydelser og graden af social mobilitet. Alle disse elementer kan have stor indflydelse på det komplette billede af ligheden i et land.

Anvendelse af SILC data i Eurostats database

I [Eurostats database](#) findes mange spændende indikatorer baseret på SILC. Det gælder f.eks. 2013 modulet om trivsel (Well-being). Her kan man blandt andet finde indikatorer om livstilfredshed samt tillid til andre mennesker og institutioner i de lande, som deltagte i SILC.

I [Eurostats database](#) kan tabeller baseret på SILC identificeres på tabelnavnet, som indledes med *ilc_*.

Ved brug af SILC data er det vigtigt at huske på, at undersøgelsen er stikprøvebaseret. Mens de fleste indikatorer generelt er relativt robuste, når hele befolkningen betragtes, så kan opgørelserne være temmelig usikre, når befolkningen deles op i mindre grupper. Ved opdeling af befolkningen i fx aldersgrupper er den stikprøve, der betragtes mindre, og den statistiske usikkerhed vokser. Derfor bør man her tolke markante år-til-år ændringer med forsigtighed.

Ved tvivl eller spørgsmål til SILC- opgørelser, kontakt JAQ@dst.dk.

Man kan også læse mere om resultaterne af SILC 2013-modulet om trivsel i Eurostat publikationen [Quality of life](#). Her fremgår det blandt andet, at Danmark er blandt landene med den højeste selvrapporterede livskvalitet i Europa.

9. Ordforklaringer og definitioner

<i>Aktieindkomst</i>	Aktieindkomst beskattes efter særlige regler og indregnes som anden formueindkomst, se nærmere under skat af aktieudbytte mv.
<i>Alder</i>	En persons alder er lig med alderen den 31. december indkomståret.
<i>Anden personlig indkomst</i>	I anden personlig indkomst indgår legater, visse gaver, dusører, underholdsbidrag, visse udenlandske indkomster m.m.
<i>Arbejdsløse</i>	Hvis en person i årets løb har været registreret ved det offentlige arbejdsformidlingssystem og har haft en gennemsnitlig ledighedsgrad over 50 pct., klassificeres personen som arbejdsløs, også selv om personen har haft indkomst som selvstændig erhvervsdrivende, medarbejdende ægtefælle eller lønmodtager.
<i>Arbejdsløshedsdagpenge</i>	Arbejdsløshedsdagpenge o.l. omfatter almindelige arbejdsløshedsdagpenge samt uddannelsesgodtgørelse til ledige.
<i>Arbejdsmarkedsbidrag</i>	Alle erhvervsaktive skal som hovedregel betale et arbejdsmarkedsbidrag på otte pct. af deres erhvervsindkomst. Man betaler AM-bidrag af sin indkomst før fradrag. Der skal også svares AM-bidrag af fri bil og fri telefon samt fratrædelsesgodtgørelse og jubilæumsgratiale. Der skal ikke betales AM-bidrag af følgende indtægter: Folkepensioner, førtidspension, tjenestemandspension, ydelser fra pensionsforsikringer og ratepensioner, arbejdsløshedsdagpenge, sygedagpenge, orlovsydelse, efterløn, kontanthjælp, stipendier fra SU, underholdsbidrag samt rente og udbytte.
<i>Arbejdsstyrken</i>	Arbejdsstyrken er alle over 14 år, som enten er selvstændig erhvervsdrivende, lønmodtager, arbejdsløs mindst halvdelen af året eller modtager af sygedagpenge ifølge den socioøkonomiske klassifikation.

- ATP pension** ATP (Arbejdsmarkedets Tillægspension) er en tvungen pensionsordning for de fleste lønmodtagere mellem 16 og 64 år - tidligere 66 år. Der skal også betales ATP af en række overførselsindkomster, hvoraf de væsentligste er arbejdsløshedsdagpenge samt barsels- og sygedagpenge. Ordningen skal sikre, at man får en ekstra pension ved siden af sin folkepension. Man kan få ATP-pension når man fylder 65. Tidligere var aldersgrænsen 67 år. Pensionens størrelse afhænger af, hvor meget man har indbetalt gennem tiden, og den udbetales normalt i månedlige rater.
- Befordringsfradrag** Man har ret til et befordringsfradrag (transportfradrag), hvis man dagligt har mere end 24 kilometers transport til og fra sit arbejde. Betingelsen for at få befordringsfradrag er, at arbejdet er indtægtsgivende. Derfor kan man ikke fradrage transportudgiften til et uddannelsessted. Fradraget regnes ud efter faste satser, og ikke på baggrund af de udgifter, som man reelt har til sin transport. Man beregner fradraget ud fra, hvor langt man har til arbejde, og hvor mange arbejdsdage man har haft. Det er derfor ligegyldigt, hvilket transportmiddel man har brugt til arbejde.
- Boligform** Opdeler familierne i ejere og lejere. Familien klassificeres som ejer, når familien bor i en bolig, som ifølge kommunens BBR oplysninger er beboet af ejer selv, og når familien samtidigt betaler ejendomsskat. Voksne der bor hos forældre, der er ejere, betragtes altid som lejere. I denne publikation er benyttet BBR-oplysninger 1.januar 2013.
- Boligtype** Opdeler familierne efter typen af deres ejerbolig ud fra kommunernes registrering i BBR-registret (Bygnings- og Boligregistret – I denne publikation 1. januar 2012).
- Parcel- og rækkehus er defineret som de boliger, der i BBR er registreret som parcelhus, stuehus, rækkehus, dobbelthus eller kædehus.
- Ejerlejlighed er defineret som en bolig, der både er registreret som etagebolig i BBR og klassificeret som ejerbolig.
- Andre boliger er lig BBR's øvrige kategorier, så som kollegieboliger, sommerhuse m.m.
- Boligstøtte** Boligstøtte kan udbetales enten som boligsikring (til ikke-pensionister) eller som boligydelse (til pensionister). I begge tilfælde er boligstøtten skattefri. Boligstøtte kan ydes som hjælp til betaling af den løbende boligudgift. Man kan som hovedregel kun få boligstøtte, hvis boligen har eget køkken. Boligstøttens størrelse afhænger af familiens indkomst samt huslejens og boligens størrelse.
- Bopæl** Bopælskommunen bestemmes af personens eller familiens adresse ved årets udgang.

<i>Børn</i>	Alle under 15 år regnes som børn i den socioøkonomiske klassifikation, mens alle under 25 år regnes som børn i familieopgørelserne, såfremt de bor sammen med deres forældre og ikke selv har børn.
<i>Børnefamilieydelse og børnetilskud</i>	Børnefamilieydelse tildeles alle familier med børn under 18 år, uafhængig af indkomstforhold. Børnetilskud tildeles enlige forældre, forældrelose o.l., børn af pensionister, børn født uden for ægteskab uden bidragspligtige, børn af enker/enkemænd, flerbørnsfamilier og uddannelsessøgende forældre.
<i>Dagpenge og lign.</i>	Er lig med kontanthjælp, arbejdsløshedsdagpenge inkl. uddannelsesgodtgørelse, orlovsydelser, sygedagpenge og andre kontanthjælpsydelser.
<i>Dansk oprindelse</i>	En person er af dansk oprindelse, hvis mindst én af forældrene både er dansk statsborger og født i Danmark. Det har således ikke betydning, om personen selv er dansk statsborger eller født i Danmark. Hvis der ikke findes oplysninger om personens forældre, er personen af dansk oprindelse, hvis den pågældende er dansk statsborger og født i Danmark.
<i>Datagrundlag for indkomststatistikken</i>	Der er anvendt følgende fire registre fra Skat: Det Centrale Slutningsregister, e-indkomstregistret, Det Centrale Pensionsregister og Pensionsafgiftsregistret. Derudover er anvendt flg. registre fra Danmarks Statistik: Erhvervsregistret, Register for personer uden ordinær beskæftigelse, Dagpengeudbetalingsregister, Befolkningsstatistikregister, Børnetilskudsstatistikregister, Pensionsstatistikregister, Boligstøtteregister og Kontanthjælpsstatistikregister.
<i>Deciler</i>	Deciler bruges til at beskrive spredningen i indkomstfordelingen. Ved beregning af deciler sorteres talmaterialet efter indkomststørrelse. Materialet inddeles derefter i ti lige store grupper. 10 pct. af indkomsterne ligger under (til venstre) for den værdi der skiller nederste gruppe og anden nederste gruppe, kaldet første decil og andet decil. Ti pct. af befolkningen har en indkomst under den største indkomst i 1. decil og 90 pct. har en indkomst over denne værdi. 20 pct. af befolkningen har en indkomst under største indkomst i andet decil, og 80 pct. har en indkomst over denne værdi osv.
<i>Direkte skatter mv.</i>	Direkte skat mv. består af statsskat, sundhedsbidrag, kommuneskat, ejendomsværdiskat, aktieskat, betalt udenlandsk skat, arbejdsmarkedsbidrag og til og med 2003 særligt pensionsbidrag. Moms og punktafgifter er derimod indirekte skatter. Kirkeskat betragtes som et frivilligt bidrag og ikke som en skat.

DISCO-koder Er en 4-cifret FN nomenklatur, der opdeler alle jobs i 372 stillingsgrupper. Jobs med samme DISCO-kode omfatter arbejdsfunktioner, der i indhold og opgaver er karakteriseret ved en høj grad af ensartethed.

Discogrupperingen har følgende ti hovedgrupper (første ciffer i DISCO-koden):

- 0 Militært arbejde
- 1 Ledelse på øverste plan i virksomheder, organisationer og den offentlige sektor
- 2 Arbejde, der forudsætter viden på højeste niveau inden for pågældende område
- 3 Arbejde, der forudsætter viden på mellemniveau
- 4 Kontorarbejde
- 5 Salgs-, service- og omsorgsarbejde
- 6 Arbejde inden for landbrug, gartneri, skovbrug, jagt og fiskeri, der forudsætter viden på grundniveau
- 7 Håndværkspræget arbejde
- 8 Proces- og maskinoperatørarbejde samt transport- og anlægsarbejde
- 9 Andet arbejde.

Disponibel indkomst Disponibel indkomst er det beløb, man har tilbage af indkomsten til forbrug og opsparing, når direkte skat mv., underholdsbidrag og renteutgifter er betalt.

Efterløn Efterløn gør frivillig tilbagetrækning fra arbejdsmarkedet muligt fra det fyldte 60. år. For at gå på efterløn skal man have været medlem af en a-kasse i mindst 25 år inden for 30 år og have betalt efterlønsbidrag.

Efterkommer Ved efterkommer forstås en person, der er født i Danmark af forældre, hvoraf ingen er danske statsborgere.

Ejendomsformue Ejendomsformuen er opgjort som summen af de offentlige vurderinger af personens ejendomme ganget med ejerprocenten for hver enkelt ejendom.

Ejendomsvurdering En skattemæssig anslået værdi, som skal afspejle ejendommens handelspris. Ejendomsværdien består af grundværdi + bygningsværdi og anvendes for parcel-, række- og sommerhuse samt ejerlejligheder til beregning af ejendomsværdiskat. Vurderingen foretages af SKAT og finder sted hvert andet år. Vurderingsterminen er den 1. oktober i det år, hvori vurderingen foretages.

<i>Ejendoms- værdiskat</i>	Ejendomsværdiskatten 2013 er baseret på skattemyndighedernes vurdering af ejendommens værdi 2001, 2002 og 2013. Ejendomsværdiskatten beregnes som udgangspunkt med en pct. af ejendomsværdien. For den del af ejendomsværdien, der ligger ud over 3.040.000, beregnes der tre pct. i ejendomsværdiskat. Der er indbygget lempelser for personer på efterløn samt førtids- og folkepension. Har man ejet ejendommen før 1. juli 1998, er der også lempelser.
<i>Enlige</i>	Voksne personer som enten bor alene eller sammen med børn under 25 år. Desuden personer der bor sammen med andre voksne personer, men hvor personerne på adressen ikke opfylder kriterierne for at blive karakteriseret som en parfamilie. Fx vil en familie bestående af en mor og hendes to hjemmeboende børn på hhv. 22 og 25 år blive karakteriseret som enlig med børn, og den 25-årige vil danne sin egen familie, enlig uden børn.
<i>Erhvervsaktiv</i>	Personer over 14 år, som enten er selvstændig erhvervsdrivende eller lønmodtager ifølge den socioøkonomiske klassifikation.
<i>Erhvervs- indkomst</i>	Erhvervsindkomsten omfatter løn mv. som ansat og overskud af selvstændig virksomhed. I "Løn mv. i alt" indgår ud over almindelige løn-udbetalinger også vederlag og honorarer til medlemmer af bestyrelser og udvalg, diæter, værdien af fri bil, fri telefon mv.
<i>Faggrupper</i>	I denne publikation bruges faggruppe synonymt med stillingsgruppe.
<i>Familie</i>	En familie afgrænses som en eller flere personer, der bor på samme adresse og som har visse indbyrdes relationer. En familie kan bestå af en enlig voksen, af et par eller af et ikke-hjemmeboende barn under 25 år. Hjemmeboende børn under 25 år regnes med til forældrenes familie.
<i>Familietyper</i>	Familierne kategoriseres i denne publikation i følgende familietyper: Enlige med og uden børn og Par med og uden børn.
<i>Folke- og førtidspension inkl. tillæg</i>	Alle danske statsborgere med fast bopæl her i landet kan, fra 1. juli 2004, søge om folkepension fra de er fyldt 65 år. Pensionens størrelse afhænger af den samlede indkomst og kan helt bortfalde ved en større arbejdsindtægt. Pensionen består af et indtægtsreguleret grundbeløb og pensionstillæg. Det er derudover muligt at søge om forskellige Andre tillæg. Der er særlige regler for danske og udenlandske statsborgere, der har eller har haft længerevarende ophold i udlandet. Personer hvis erhvervsevne er varigt nedsat, og som derfor ikke er i stand til at forsørge sig selv, kan søge om førtidspension. Førtidspension består af en skattepligtig del og en skattefri del- begge afhængig af invaliditetsgraden.

<i>Forbrugerprisindeks</i>	Forbrugerprisindekset er et vægtet indeks udregnet på basis af de varer og tjenester, der indgår i familiernes forbrug i Danmark. Indekset opgøres på grundlag af de faktiske forbrugerpriser, inklusive moms og afgifter. Formålet er at belyse prisudviklingen for de varer og tjenester, der indgår i familiernes forbrug.
<i>Formueindkomst brutto</i>	I formueindkomsten indgår renteindtægter, skattepligtig indtægt fra udlejning af sommerhus og helårsbolig en del af året, reservefondsudlodninger fra kreditforeninger, overskud på skibsanparten anskaffet før d. 12. maj 1989, aktieudbytter, visse fortjenester ved salg af fast ejendom, visse fortjenester ved salg af aktier og visse kursgevinster på værdipapirer. I nogle af indkomstberegningerne tillægges formuen en beregnet lejeværdi af egen bolig, her kaldet samlet formueindkomst.
<i>Forskerindkomst</i>	Højtlønnede udlændinge, der arbejder i Danmark, har særlig gunstige beskatningsforhold. De første fem år i Danmark beskattes man med 26 pct., hvilket betyder, at man som forsker betaler væsentligt mindre i skat. Det er også muligt at få fradrag for dobbelt husførelse, hvis familien bliver boende i hjemlandet.
<i>Fradrag</i>	Fradrag kan opdeles i ligningsmæssige fradrag, fradrag i den personlige indkomst og fradrag i formueindkomsten. Når et fradrag gives som et ligningsmæssigt fradrag (fradrag i kommune- og kirkeskatten samt sundhedsbidraget), er skatteværdien af fradraget omkring 33 pct. Det betyder at et ligningsmæssigt fradrag på 1.000 kr. vil reducere ens samlede skat med 330 kr. Et ligningsmæssigt fradrag kan således ikke reducere ens topskat. Det kan kun fradrag, der gives i den personlige indkomst.
<i>Fradrag i alt</i>	Beregnes som bruttoindkomst fratrukket skattepligtig indkomst og arbejdsmarkedsbidrag.
<i>Formue indkomst</i>	Formueindkomst brutto tillagt beregnet lejeværdi af egen bolig.
<i>Frynsegode mv.</i>	Skattemæssigt ansat værdi af fri bil, fri telefon, fri kost, fri bolig, fri sommerbolig, fri lystbåd, fri tv-licens, fri bil til hovedaktionærer, arbejdsgiverbetalt gruppelivsforsikring.
<i>Fuldtidsbeskæftiget lønmodtager</i>	Ved fuldtidsbeskæftiget lønmodtager medregnes alle, som har haft mindst 1.900 timers ansættelse i indkomståret.

<i>Fuldt skattepligtige personer</i>	Alle personer, som hele året har opholdt sig i Danmark, opholdt sig på et dansk skib eller udsendt i tjeneste uden for landet af den danske stat.
<i>Funktionel indkomstfordeling</i>	Den funktionelle indkomstfordeling dækker over fordelingen af samfundets indkomster på produktionsfaktorerne jord, arbejdskraft og kapital.
<i>Førtidspension</i>	Se "Folke- og førtidspension inkl. tillæg".
<i>Gennemsnit</i>	Det aritmetiske gennemsnit findes ved at lægge alle de enkelte talværdier sammen og dividere med antallet af talværdier (observationer). Gennemsnittet samler alle talværdierne i en enkelt værdi, som anses for at være repræsentativ for en større mængde tal eller observationer. Gennemsnittet skal vise niveauet via en <i>midterværdi</i> , hvorom øvrige tal eller observationer grupperer sig.
<i>Gini-koefficient</i>	Nøgletal, som beskriver uligheden i indkomstfordelingen. Gini-koefficienten reducerer informationerne fra Lorenz-kurven til et enkelt tal. Hvis alle personer har samme indkomst, er gini-koefficienten nul. Har derimod én person al indkomsten, er gini-koefficienten 100.
<i>Herkomst</i>	Gruppering af personer i Danmark som værende af dansk oprindelse, indvandrere eller efterkommere til indvandrere.
<i>Indkomst før skat</i>	Indkomst før skat er lig summen af personens/familiens erhvervsindkomst, overførselsindkomst, formueindkomst brutto og anden ikke klassificerbar indkomst. Indkomst før skat kan også opgøres som samlet indkomst fratrukket beregnet lejeværdi af egen bolig.
<i>Indkomstfordeling</i>	Indkomstfordeling viser hvordan indkomsterne er fordelt mellem personer/familierne i Danmark.
<i>Indkomstskat</i>	Skat der betales af den personlige indkomst, herunder overskud af selvstændig virksomhed, kapitalindkomst, aktieindkomst og boligværdien (ejendomsværdiskat).
<i>Indvandrer</i>	Ved indvandrer forstås en person, der er født i udlandet og hvor begge forældre (evt. den ene, hvis der ikke findes oplysninger om den anden) er udenlandske statsborgere eller født i udlandet. Hvis der ikke findes oplysninger om nogen af forældrene, og personen er født i udlandet, opfattes personen også som indvandrer.
<i>Jubilæumsgratiale mv.</i>	Jubilæumsgratiale, fratrædelsesgodtgørelse samt værdi af tegnings- og købsrettighed til aktier i virksomheden i det år hvor de realiseres.

<i>Kapitalindkomst</i>	Kapitalindkomst er renteindtægter, skattepligtig indtægt fra udlejning af sommerhus og helårsbolig en del af året, reservefondsudlodninger fra kreditforeninger, overskud på skibsanparten anskaffet før 12. maj 1989, visse fortjenester ved salg af fast ejendom, visse fortjenester ved salg af aktier og visse kursgevinster på værdipapirer, fratrullet betalte renteudgifter. Kapitalindkomst er lig med formueindkomst brutto fratrullet aktieudbytter og aktiegevinster/tab af aktier ejet mere end tre år og fratrullet betalte renteudgifter.
<i>Kommune</i>	Kommuneopdelingen er en geografisk og administrativ inddeling af landet i 98 områder. Man kan groft sige, at kommunerne skal varetage de opgaver, hvor ydelserne primært er til gavn for kommunens egne borgere. Kommunerne varetager således en række lokale opgaver, så som driften af folkeskoler, bibliotek m.m.
<i>Kontanthjælp</i>	Kontanthjælp tildeles når følgende to betingelser er opfyldt samtidigt: ☐ på grund af store ændringer, er personen ikke i stand til at forsørge sig selv og sin familie ☐ personen kan ikke få dækket behovet gennem andre ydelser Bopælskommunen vurderer, om der er behov for kontanthjælp.
<i>Kvartiler</i>	Kvartiler bruges til at beskrive spredningen i indkomstfordelingen. Ved beregning af kvartiler sorteres talmaterialet efter indkomststørrelse. Materialet inddeles derefter i fire lige store grupper. 25 pct. af indkomsterne ligger under (til venstre) for den værdi der skiller nederste gruppe og anden nederste gruppe. Denne indkomstværdi kaldes nedre kvartil. Øvre kvartil er skillelinien mellem de 25 pct. højeste indkomster og de øvrige 75 pct. Den midterste indkomstværdi kaldes median. Ved anvendelsen af kvartiler undgår man, i modsætning til fx gennemsnit, ekstreme værdiers indflydelse.
<i>Lejeværdi af egen bolig</i>	Værdien af at bo i egen bolig. Basis for lejeværdiberegningen er summen af vurderingerne for den bolig, man både ejer og bor i, samt de sommerhuse, man ejer. Lejeværdien udgør en fast procentdel af vurderingerne, som fastsættes ud fra Nationalregnskabs opgørelse af udgifter til boligbenyttelse. Hvis ejerskabet deles med andre personer, fordeles den beregnede lejeværdi ud fra ejerandelen. Lejeværdi bruges i indkomstbegreber, hvor boligejere og lejeres indkomst sammenlignes og regnes som en del af formueindkomsten.
<i>Ligningsmæssige fradrag</i>	Beskæftigelsesfradrag, underholdsbidrag og børnebidrag, gaver til godkendte foreninger, befodringsfradrag, fagforeningskontingent, A-kassebidrag, efterløn/fleksydelsesbidrag, indskud på etableringskonto m.m.

<i>Lorenz-kurve</i>	En grafisk præsentation af indkomstfordelingen. Kurven viser de akkumulerede andele af indkomsten op ad y-aksen, og befolkningen sorteret efter indkomststørrelse ud af x-aksen. Ved en fuldstændig lige fordeling af indkomsterne (alle har samme indkomst) er kurven sammenfaldende med diagonalen. Afviger kurven fra diagonalen, er der ulighed.
<i>Lønindkomst</i>	Indkomst som lønmodtager både i Danmark og i udlandet, inkl. frynsegoder og ekskl. arbejdsgiveradministreret pensionsbidrag og ATP-pensionsbidrag.
<i>Lønmodtagere</i>	Personer, hvis væsentligste indkomst i året har været lønindkomst, og hvor det samlede beløb har været større end 57.438 kr. i 2012 priser (reguleres med forbrugerprisindekset).
<i>Maksimal udjævningskoefficient</i>	Angiver hvor stor en procentdel af de samlede indkomster der skal flyttes, for at give alle personer den samme indkomst.
<i>Median</i>	Angiver den indkomst, hvor 50 pct. i samfundet har under og 50 pct. over dette indkomstbeløb.
<i>Midlertidigt ude af arbejdsstyrken</i>	Er benævnelsen man før benyttede for " <i>Modtagere af sygedagpenge m.m.</i> ", dvs. personer på sygedagpenge, uddannelsesgodtgørelse, orlovsydelser m.m.
<i>Nettoindbetaling til virksomhedsordning</i>	Nettobeløb selvstændige lader blive stående i virksomheden ifølge særlige beskatningsordninger for selvstændige. Formålet med ordningerne er at give de selvstændige mulighed for at udjævne den skattemæssige virkning af svingende indkomster.
<i>Nominel indkomst</i>	Den nominelle indkomst er indkomsten målt i året prisniveau, direkte i kr. og øre. Dette kaldes også beløb i løbende priser. Se også realindkomst.
<i>Oprindelseslandegruppe</i>	Gruppering af indvandrere og efterkommere ud fra, om de oprindeligt stammer fra et vestligt eller et ikke vestligt land.
<i>Orlovsydelser</i>	Forældre med børn under ni år kan holde børnepasningsorlov i en periode på mellem 8-13 og op til 52 uger pr. barn. Både lønmodtagere, selvstændige, arbejdsløse og modtagere af kontanthjælp kan holde orlov og står i denne periode ikke til rådighed for arbejdsmarkedet. Ordningerne omfatter børn født før 27. marts 2002, og som er under 9 år. I denne publikation omfatter orlovsydelser alene A-kassemedlemmer.
<i>Overførselsindkomst</i>	Overførselsindkomster er ikke resultat af erhvervsmæssig indsats eller af kapitalbesiddelse. Overførselsindkomst overføres til personen fra de offentlige kasser og fra pensionsordninger (ordninger med livsvarige løbende udbetalinger fra et givet tidspunkt eller ratepension).

<i>Parfamilier</i>	Par omfatter to voksne, der bor på samme adresse og som enten er gift, er registreret som partnere, har fælles børn eller er af forskelligt køn og med aldersforskel mindre end 15 år.
<i>Pension og lign. indkomst</i>	Omfatter folke- og førtidspension inkl. skattefrie tillæg til førtidspensionister, ATP-pensioner, efterløn, overgangsydelse, tjenestemandspensioner, udbetalinger fra arbejdsmarkedspensioner og privattegnede pensioner (undtagen kapitalpension).
<i>Pensionsindbetaling</i>	Omfatter indbetalinger på overenskomstaftalte pensionsordninger samt indbetalinger på de privattegnede ordninger. Indbetalinger til de offentlige pensionssystemer ATP, LD og SP er ikke medtaget i opgørelserne.
<i>Pensionsordning (løbende pension)</i>	Løbende pension er pensionsordninger, der bliver udbetalt løbende. Pensionsordninger kan opdeles i to typer: ordninger med løbende udbetaling og ordninger, hvor hele beløbet udbetales som engangsbeløb. Både de overenskomstaftalte arbejdsmarkedspensioner og ratepensioner og livrente er pensionsordninger med løbende udbetaling, hvorimod kapitalpensioner udbetales som et engangsbeløb.
<i>Pensionister</i>	Personer hvis indkomst fra folke- og førtidspension, efterløn og overgangsydelse er større end deres erhvervsindkomst.
<i>Personel indkomstfordeling</i>	Indkomstfordeling mellem personer.
<i>Population - familier</i>	Indkomststatistikens familiepopulation omfatter alle familier, hvor mindst en voksen person over 14 år har haft bopæl i Danmark hele året. Familien klassificeres efter sammensætning ved årets udgang.
<i>Population - personer</i>	Indkomststatistikens personpopulation omfatter alle personer, som har haft bopæl i Danmark hele året og er mindst 15 år ved årets udgang.
<i>Realindkomst</i>	Realindkomsten udtrykker den købekraft, man har ved en given indkomst. Det vil sige den mængde af varer og tjenester, man kan købe for den nominelle indkomst. Ved sammenligning af indkomster fra forskellige år, fx år O og år T, divideres indkomsterne år T med pristigningen (her forbrugerprisindeks) fra år O til år T. Det giver realindkomst år T med basis år O. Ændringen i realindkomsten fra år O til år T er lig med ændringen i de faktiske forbrugsmuligheder.
<i>Renteindtægt</i>	Renter af indestående i pengeinstitutter mv., pantebreve og obligationer.
<i>Renteudgifter</i>	Betalte renter af gæld til pengeinstitutter, Hypotekbanken, pensionskasser, forsikrings- og finansieringsselskaber, kontokortordninger, kreditforeningsgæld og pantebrevsgæld.

<i>ROP</i>	ROP er forkortelsen for "Risk of Poverty" eller på dansk risiko for fattigdom. ROP angiver den andel af persongruppe eller familiegruppe, der har under 60 pct. af medianindkomsten for hele gruppen.
<i>Samlet formue indkomst</i>	Formueindkomst brutto tillagt beregnet lejeværdi af egen bolig kaldes også formueindkomst.
<i>Samlet indkomst</i>	Alle skattepligtige indkomster, skattefrie overførsler fra det offentlige, men ekskl. arbejdsgiveradministreret pensionsbidrag, ATP-bidrag, lotterigevinster, hævede kapitalpensioner og andre pensioner hævet i utide. Samlet indkomst er også lig med indkomst før skat tillagt beregnet lejeværdi af egen bolig.
<i>Samlet indkomst med nettorenter</i>	Samlet indkomst fratrukket betalte renteudgifter.
<i>Selvstændige</i>	Personer hvis væsentligste indkomst kommer fra overskud af selvstændig virksomhed.
<i>Skat af aktieudbytte</i>	Skatten på aktieindkomster afhænger af aktieindkomstens størrelse. I 2013 blev aktieindkomster op til 48.300 kr. (96.600 kr. for ægtepar) beskattet med 27 pct. og aktieindkomster over 48.300 kr. (96.600 kr. for ægtepar) beskattet med 42 pct.
<i>Skat for selvstændige erhvervsdrivende</i>	Selvstændigt erhvervsdrivendes indkomst kan variere meget fra det ene år til det andet, og de har ofte store renteudgifter i virksomheden. Det kan være løbende kassekredit og renter af lån til investering. De selvstændige har derfor mulighed for at fratrække en del eller alle virksomhedsrenteudgifterne i virksomhedsoverskuddet inden det indgår i skatteberegningen. De selvstændige har også mulighed for at lade noget af overskuddet blive stående i virksomheden i et godt år, og først lade dette overskud indgå i skatteberegningen i det år, hvor beløbet trækkes ud af virksomheden. I det år, hvor overskuddet bliver stående i virksomheden, betales en foreløbig skat af beløbet, i 2012 25 pct.
<i>Skat mv.</i>	Personlig indkomstskat inkl. ejendomsværdiskat, arbejdsmarkedsbidrag og (1998-2003) særlig pension. Ejendomsskatten (grundskylden) til kommunen indgår ikke.
<i>Skattesystemet</i>	Lovgrundlaget for det danske skattesystem er "lov nr. 104 af 15. maj 1903 om Indkomst og Formueskat til Staten". Før indkomstskattens indførelse i 1903 fik staten i overvejende grad sine indtægter gennem beskatning af jord og told. Centrale elementer fra statsskatteoven er fortsat gældende. Grundtanken om at de bredeste skuldre, skal bære de største byrder, dvs. det progressive element samt personfradraget, som oprindeligt var tænkt som det beløb der skulle til for at oprethol-

de et eksistensminimum, stammer begge fra den oprindelige stats-skattelov.

Skattefri indkomster Skattefri ydelser omfatter børnetilskud og familieydelse, boligsikring og boligydelse, skattefri tillæg til førtidspensionister, varmhjælp til pensionister, skattefri kontanthjælp og skattefri uddelinger fra fonde og foreninger.

Skattepligt Alle, som har fast bopæl i Danmark, eller som har opholdt sig i landet i mere end 6 måneder, benævnes fuldt skattepligtige. Som hovedregel betaler man skat af alle indkomster, både de indkomster der er erhvervet i Danmark samt af de indkomster der kommer fra udlandet. Hvis man derimod bor i udlandet, men arbejder i Danmark, er man begrænset skattepligtig og betaler kun skat til Danmark af erhvervsindkomst.

Skattepligtig indkomst Personlig indkomst og kapitalindkomst fratrukket ligningsmæssige fradrag.

Socioøkonomisk gruppe Opdeling af befolkningen efter væsentligste indkomstkilde og tilknytning til arbejdsmarkedet i det givne indkomstår.

Selvstændige

er personer hvis væsentligste indkomst kommer fra overskud af selvstændig virksomhed inkl. honoraraflønning (foredrag, kurser, konsulentarbejde mv.). Selvstændig er underopdelt efter, hvor mange ansatte de har i virksomheden.

Medarbejdende ægtefælle

er personer hvis væsentligste indkomst er som medarbejdende ægtefælle.

Lønmodtagere

er personer hvis væsentligste indkomst er løn, og lønnen er større end et grundbeløb reguleret med forbrugerprisindeks (57.438 kr. i 2012). Lønmodtagere er underopdelt efter hvilken type arbejde de udfører, jf. DISCO.

Førtidspensionister

er personer hvis væsentligste indkomst er førtidspension.

Folkepensionister

er personer som er mindst 65 år og som ikke er lønmodtager eller selvstændig.

Efterlønsmodtager

er personer hvis væsentligste indkomst er efterløn.

<i>Socioøkonomisk gruppe, forts.</i>	<i>Arbejdsløse</i> Personer der har været tilmeldt arbejdsformidlingen som arbejdsløs mere end halvdelen af året. <i>Modtagere af sygedagpenge m.m.</i> Personer hvis væsentligste indkomst er sygedagpenge, orlovsydeler og uddannelsesgodtgørelse mv. <i>Kontanthjælpsmodtager</i> er personer hvis væsentligste indkomst er kontanthjælpsydelser. <i>Uddannelsessøgende</i> er personer som har været under uddannelse i mere end tre måneder i løbet af året eller er tilmeldt en uddannelsesinstitution 1. oktober og som ikke har lønindkomst over grundbeløbet for lønmodtagere. <i>Andre</i> er personer som ikke er faldet ind under en af de ovenstående kategorier.
<i>Statens uddannelsesstøtte</i>	Økonomisk hjælp, den danske stat giver unge over 18, der tager en uddannelse. Kaldes blot SU i daglig tale.
<i>Statsborgerskab</i>	Eller indfødsret, giver en række rettigheder og pligter i det land, hvor man har sit statsborgerskab.
<i>Stillingsbetegnelse</i>	Eller stillingsgruppe. Et sæt af arbejdsfunktioner, der i indhold og opgaver er karakteriseret ved en høj grad af ensartethed, kan samles i en stillingsbeskrivelse med samme stillingsbetegnelse og DISCO-kode.
<i>Særlig pension</i>	Fra 1998-2003 blev én pct. af erhvervsindkomsten indsat på en personlig konto i den Særlige Pensionsopsparing. Indbetalingerne er ved lov sat i bero for 2004-2008. Pengene skulle udbetales ved pensionering, dog tidligst fra man fylder 65 år, som månedlige rater over 10 år, en gang om året i 10 år eller som engangsbetaling, afhængig af beløbsstørrelsen. I 2009 blev ordningen ophævet og det opsparede beløb blev udbetalt efter fradrag af en afgift på 35 pct. af de første 15.000 kr. og 50 pct. af beløb over.
<i>Tjenestemandspensioner</i>	Tjenestemænd (ansættelsesform i det offentlige) har efter 10 års ansættelse ret til tjenestemandspension. I stedet for månedlig indbetaling til en pensionsordning forpligter arbejdsgiveren sig til at udbetale et månedligt beløb. Pensionens størrelse afhænger af ansættelsens varighed og lønindplacering. Personer ansat på tjenestemandslignende vilkår kan også have en tjenestemandspensionsaftale.

Transportfradrag Se befordringsfradrag ovenover.

Uddannelse Uddannelserne er delt i syv hovedgrupper:

Grundskole

Folkeskole, efterskole og almen voksenuddannelse.

Gymnasial

STX (almen gymnasial uddannelse) HF, studenterkurser, HHX og HTX (erhvervsgymnasiale uddannelser), gymnasiale suppleringskurser, HF-enkeltfag, og adgangseksamen til ingeniøruddannelserne.

Erhvervsfaglig

Faglige uddannelser er fx. salgs-/handelsassistent, kontorassistent, finansassistent m.m., smed, tømrer, industritekniker, murer, vvs-uddannelsen, social- og sundhedsassistent, slagter, frisør, landmand, gartner. Uddannelserne kan tages på handelsskoler, tekniske skoler, kombinationsskoler, landbrugsskoler og på visse AMU-centre.

Kort videregående

Kort videregående uddannelse omfatter især erhvervsakademiuddannelser som fx merkonom, finansøkonom, datamatiker, IT-teknolog, produktionsteknolog, procesteknolog, laborant, E-designer elinstallatør, vvs-installatør, byggetekniker, jordbrugsteknolog. Uddannelserne er normeret til 1 - 2 år efter gymnasiet eller anden adgangsgivende uddannelse. Uddannelsen foregår for hovedpartens vedkommende på erhvervsskolerne.

Mellemlang

Eksempler på mellemlange videregående uddannelser er professionsbachelorer som pædagog, folkeskolelærer, sygeplejerske, tandplejer, ergoterapeut, journalist, socialrådgiver, maskinmester, diplomingeniør, og andre som HD (handelshøjskolerne erhvervsøkonomiske diplomuddannelser), og de treårige akademiske bachelor uddannelser ved universiteterne. Uddannelserne er normeret til 3 - 4 år efter gymnasiet eller anden adgangsgivende uddannelse. Uddannelserne foregår især på professionshøjskoler og universiteter.

<i>Uddannelse forts.</i>	<i>Lang videregående</i> De lange videregående uddannelser er samfundsvidenskabelige kandidater (cand. polit., cand. oecon., cand. scient. pol. mv.), humanistiske og naturvidenskabelige kandidater (sprog, historie, fysik, matematik, datalogi mv.), gymnasielærere, civilingeniører, læger, tandlæger, dyrlæger, agronomer. De lange videregående uddannelser er normeret til 5 - 6 år efter gymnasiet eller anden adgangsgivende uddannelse. Til de lange videregående uddannelser hører også PHD- studiet, som er en treårig forskeruddannelse oven på de lange videregående uddannelser. Uddannelserne foregår primært på universiteterne.
<i>Underholdsbidrag til børn/børnebidrag</i>	Børnebidrag optræder både som et ligningsmæssigt fradrag og som en indkomst i indkomststatistikken. Der gives fradrag for udgifter til underholdsbidrag til børn (børnebidrag), der på grund af skilsmisse eller separation ikke opholder sig hos bidragsyderen. Det samme gælder, hvis der betales bidrag til børn uden for ægteskab. Standardbidraget til børn er fradragsberettiget hos bidragsyderen og skattefri indkomst hos barnet.
<i>Underholdsbidrag til ægtefælle</i>	Hvis et ægtepar bliver separeret eller skilt, kan den ene blive pålagt at betale et økonomisk bidrag til den anden. Det kaldes et underholdsbidrag. Underholdsbidrag består af: Normalbidrag, tillæg til normalbidrag, ægtefællebidrag og uddannelsesbidrag. Hvor meget den ene skal betale i underholdsbidrag til den anden afgøres på grundlag af parrets bruttoindtægter - normalt er bidraget på 1/5 af forskellen mellem parternes bruttoindtægt.
<i>Virksomheds- overskud</i>	Nettooverskuddet af selvstændig virksomhed før renter (bruttoindtægter fratrukket driftsudgifter og afskrivninger) og arbejdsmarkedsbidragspligtig honoraraflønning (konsulentarbejde, foredrag mv. men uden en registreret selvstændig virksomhed).
<i>Vestlige lande</i>	Vestlige lande omfatter EU-lande (ekskl. ansøgerlande), samt Island, Norge, Schweiz, Liechtenstein, USA, Canada, Australien og New Zealand.
<i>Ækvivalens- indkomst</i>	Til sammenligning af indkomst og levevilkår for familier med forskellig størrelse korrigeres indkomsten. Ved korrektionen tages højde for familiestørrelsen. Familier med to eller tre personer har på en række områder ikke dobbelt henholdsvis tredobbelt udgift i forhold til en familie med én person. Da udgifterne til børn er mindre end udgifter til voksne, vægtes børn mindre end voksne. Ved beregningen af ækvivalensindkomsten summeres indkomsterne for alle personer i familien og divideres med et vægtet antal personer i familien (familiens ækvivalensskala).
<i>Ækvivalens- skala</i>	Vægtet antal personer i familien, hvor første voksne over 14 år tæller én, øvrige over 14 år tæller 0,5 og hvert barn (under 15 år) tæller 0,3.

Skalaen er en OECD-skala og kaldes den modificerede ækvivalensskala.

Øvrig formueindkomst Skattepligtig indtægt fra udlejning af sommerhus og helårsbolig en del af året, reservefondsudlodninger fra kreditforeninger, overskud på skibsanparten anskaffet før d. 12. maj 1989, aktieudbytter, visse fortjenester ved salg af fast ejendom, visse fortjenester ved salg af aktier og visse kursgevinster på værdipapirer. Øvrig formueindkomst er også lig med formueindkomst brutto fratrukket renteindtægter.

10. Bilag med indkomstabeller. 2013

Tabel 10.1

Gennemsnitlig indkomst efter køn, alder og indkomsttype. 2013

Mænd og kvinder	Alle	Under 25 år	25- 34 år	35- 44 år	45- 54 år	55- 64 år	65 år +
Antal personer	4 592 453	702 552	629 520	743 440	801 333	690 011	1 025 597
	1.000 kr.						
1 Disponibel indkomst (2+30-31-32-35)	209,7	68,1	191,3	265,6	278,2	256,9	192,0
2 Indkomst i alt, før skatter mv. (3+7+22+26+29) ..	294,0	89,8	278,2	389,6	407,4	361,1	240,4
3 Erhvervsindkomst (4+5+6)	202,6	59,5	225,0	335,2	351,0	266,5	31,9
4 Løn	188,6	59,0	218,7	316,3	325,5	243,2	22,6
5 Virksomhedsoverskud	13,5	0,3	5,7	18,1	24,6	22,5	9,1
6 AMB-pligtige honorarer	0,6	0,2	0,6	0,8	0,9	0,7	0,3
7 Offentlige overførsler (8+14+19)	61,0	26,1	49,9	44,9	40,2	61,9	119,2
8 Dagpenge og kontanthjælp i alt (9+10+11+12+13)	13,0	7,1	26,2	20,9	17,2	12,1	0,3
9 Arbejdsløshedsdagpenge mv.	4,0	1,8	7,7	6,0	5,5	4,8	0,1
10 Øvrige dagpenge fra A-kasser	0,5	0,2	1,0	0,7	0,6	0,6	0,0
11 Kontanthjælp	2,9	2,7	5,6	4,9	3,8	1,8	0,1
12 Aktiverings-, ledigheds- og revalideringsydelse mv.	3,0	1,8	5,3	4,9	4,3	2,7	0,0
13 Syge og barselsdagpenge, ekskl. refusion til arbejdsgiver	2,6	0,7	6,6	4,4	3,1	2,3	0,1
14 Øvrige overførsler(15+16+17+18)	11,5	17,5	19,0	15,6	7,6	3,2	8,6
15 Statens uddannelsesskøtte	3,9	15,3	9,7	1,2	0,3	0,0	0,0
16 Boligstøtte	2,9	0,7	1,8	2,0	1,7	1,7	7,2
17 Børmefamilieydelse	3,6	0,4	6,2	11,1	4,6	0,3	0,0
18 Grøn check	1,2	1,1	1,3	1,1	1,0	1,1	1,4
19 Offentlige pensioner(20+21)	36,6	1,5	4,7	8,5	15,4	46,6	110,3
20 Efterløn, fleksydelse	3,9	0,0	0,0	0,0	0,0	21,3	3,1
21 Folke- og førtidspension	32,7	1,5	4,7	8,5	15,4	25,3	107,3
22 Private pensioner(23+24+25)	18,9	0,5	0,2	1,2	3,6	16,3	69,7
23 Tjenestemandspension	6,3	0,1	0,0	0,1	0,6	7,3	22,5
24 ATP pension	2,5	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	11,2
25 Arbejdsmarkeds- og privatpensioner (Rate og Livrente)	10,2	0,4	0,2	1,1	2,9	9,0	36,0
26 Formueindkomst, brutto (27+28)	9,9	0,8	2,3	7,3	11,5	14,4	18,4
27 Renteindtægt	2,7	0,4	0,7	1,2	1,9	3,5	6,5
28 Øvrig formueindkomst (Akteindkomst mv.)	7,3	0,4	1,7	6,1	9,7	11,0	11,9
29 Anden personlig indkomst	1,5	2,9	0,8	1,0	1,2	1,9	1,2
30 Lejeværdi af egen bolig	23,6	0,5	11,7	28,6	32,2	32,5	30,6
31 Renteudgifter	14,2	1,0	14,3	23,8	21,8	17,0	8,5
32 Skat mv. (33+34)	93,1	21,2	83,8	127,2	138,2	119,3	70,4
33 Indkomstskat	77,3	16,5	66,1	101,0	110,8	98,5	68,0
34 Arbejdsmarkedsbidrag, særlig pensionsopsparing	15,8	4,7	17,7	26,3	27,4	20,8	2,4
35 Betalt underholdsbidrag	0,6	0,0	0,4	1,6	1,5	0,3	0,0
Ækvivaleret disponibel indkomst	247,1	199,4	205,6	255,5	287,1	307,0	227,5
Ejendomsskat (grundskyld), boligejere	2,8	0,0	1,2	3,1	3,7	3,9	3,9
Ejendomsskat (grundskyld), lejere	1,1	0,6	1,4	1,2	1,1	0,9	1,2
Skattepligtig indkomst	220,7	72,3	206,2	275,7	293,6	268,9	202,1

¹ Minus tilbagebetalt kontanthjælp

Flere tal og oplysninger findes i [Statistikbanken](#)

Tabel 10.1 (fortsat) Gennemsnitlig indkomst efter køn, alder og indkomsttype. 2013

Mænd	Alle	Under 25 år	25- 34 år	35- 44 år	45- 54 år	55- 64 år	65 år +
Antal personer	2 260 565	360 201	316 707	371 740	403 761	342 610	465 546
	1.000 kr.						
1 Disponibel indkomst (2+30-31-32-35)	229,0	69,8	198,1	282,7	306,6	287,8	219,8
2 Indkomst i alt, før skatter mv. (3+7+22+26+29) ..	328,3	93,0	294,9	430,3	461,7	410,7	275,2
3 Erhvervsindkomst (4+5+6)	241,0	65,8	255,3	388,5	405,4	316,3	51,3
4 Løn	219,8	65,1	245,9	360,8	368,3	281,5	35,2
5 Virksomhedsoverskud	20,4	0,5	8,6	26,6	35,9	33,8	15,7
6 AMB, pligtige honorarer	0,8	0,2	0,7	1,1	1,2	1,0	0,5
7 Offentlige overførsler (8+14+19)	50,7	22,8	35,8	28,9	34,3	56,7	109,5
8 Dagpenge og kontanthjælp i alt (9+10+11+12+13)	11,8	6,4	20,2	17,0	16,8	13,4	0,4
9 Arbejdsløshedsdagpenge mv.	4,1	2,0	7,3	5,4	5,6	5,5	0,1
10 Øvrige dagpenge fra A-kasser	0,4	0,2	0,8	0,6	0,6	0,6	0,1
11 Kontanthjælp	2,9	2,1	5,1	4,6	4,0	2,1	0,1
12 Aktiverings-, ledigheds- og revalideringsydelse mv.	2,7	1,7	4,9	3,9	3,7	2,7	0,0
13 Syge og barselsdagpenge, ekskl. refusion til arbejdsgiver	1,7	0,4	2,1	2,6	2,9	2,6	0,1
14 Øvrige overførsler(15+16+17+18)	6,7	14,6	10,5	3,5	3,1	2,7	6,5
15 Statens uddannelsesstøtte	3,4	13,1	8,1	0,7	0,1	0,0	0,0
16 Boligstøtte	1,9	0,5	1,0	1,1	1,4	1,6	5,2
17 Børnefamilieydelse	0,3	0,0	0,2	0,9	0,8	0,2	0,0
18 Grøn check	1,0	1,1	1,1	0,8	0,8	0,9	1,3
19 Offentlige pensioner(20+21)	32,2	1,7	5,1	8,4	14,4	40,5	102,6
20 Efterløn, fleksydelse	3,4	0,0	0,0	0,0	0,0	18,2	3,0
21 Folke- og førtidspension	28,8	1,7	5,1	8,4	14,4	22,4	99,6
22 Private pensioner(23+24+25)	21,2	0,5	0,2	1,0	3,2	15,5	87,3
23 Tjenestemandspension	6,5	0,1	0,0	0,1	0,5	7,0	25,7
24 ATP pension	2,8	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	13,8
25 Arbejdsmarkeds- og privatpensioner (Rate og Livrente)	11,9	0,4	0,2	0,9	2,7	8,6	47,8
26 Formueindkomst, brutto (27+28)	13,9	0,9	2,8	10,7	17,5	20,4	26,0
27 Renteindtægt	2,8	0,4	0,7	1,3	2,1	3,6	7,1
28 Øvrig formueindkomst (Akteindkomst mv.)	11,1	0,4	2,1	9,4	15,4	16,8	18,9
29 Anden personlig indkomst	1,6	3,1	0,9	1,2	1,4	1,8	1,1
30 Lejeværdi af egen bolig	27,4	0,6	12,0	30,4	35,4	38,2	41,2
31 Renteudgifter	16,0	1,1	14,8	25,5	24,0	19,7	11,1
32 Skat mv. (33+34)	109,5	22,7	93,4	149,6	163,8	140,8	85,4
33 Indkomstskat	90,8	17,5	73,4	119,4	132,5	116,3	81,6
34 Arbejdsmarkedsbidrag, særlig pensionsopsparing	18,7	5,2	20,0	30,2	31,3	24,5	3,8
35 Betalt underholdsbidrag	1,2	0,0	0,7	2,9	2,7	0,6	0,1
Ækvivaleret disponibel indkomst	250,5	203,6	201,7	256,6	285,7	311,1	240,1
Ejendomsskat (grundskyld), boligejere	3,2	0,1	1,2	3,2	3,9	4,5	5,2
Ejendomsskat (grundskyld), lejere	0,9	0,5	1,3	1,0	1,0	0,8	0,9
Skattepligtig indkomst	246,2	74,5	223,3	312,4	333,4	301,7	225,3

Tabel 10.1 (fortsat)

Gennemsnitlig indkomst efter køn, alder og indkomsttype. 2013

Kvinder	Alle	Under 25 år	25-34 år	35-44 år	45-54 år	55-64 år	65 år +
Antal personer	2 331 888	342 351	312 813	371 700	397 572	347 401	560 051
	1.000 kr.						
1 Disponibel indkomst (2+30-31-32-35)	190,9	66,3	184,4	248,4	249,4	226,5	168,9
2 Indkomst i alt, før skatter mv. (3+7+22+26+29) ..	260,7	86,4	261,3	348,8	352,3	312,1	211,6
3 Erhvervsindkomst (4+5+6)	165,4	52,9	194,3	281,9	295,7	217,3	15,8
4 Løn	158,3	52,7	191,2	271,8	282,1	205,5	12,1
5 Virksomhedsoverskud	6,7	0,1	2,7	9,5	13,2	11,4	3,6
6 AMB, pligtige honorarer	0,4	0,2	0,4	0,5	0,5	0,4	0,2
7 Offentlige overførsler (8+14+19)	71,1	29,5	64,1	60,9	46,1	67,1	127,3
8 Dagpenge og kontanthjælp i alt (9+10+11+12+13)	14,1	7,9	32,4	24,8	17,6	10,9	0,3
9 Arbejdsløshedsdagpenge mv.	3,9	1,5	8,1	6,5	5,3	4,1	0,0
10 Øvrige dagpenge fra A-kasser	0,5	0,1	1,2	0,9	0,6	0,5	0,0
11 Kontanthjælp	3,0	3,2	6,2	5,3	3,6	1,5	0,1
12 Aktiverings-, ledigheds- og revalideringsydelse mv.	3,2	2,0	5,7	5,8	4,9	2,6	0,0
13 Syge og barselsdagpenge, ekskl. refusion til arbejdsgiver	3,5	1,0	11,2	6,3	3,3	2,0	0,0
14 Øvrige overførsler(15+16+17+18)	16,2	20,4	27,5	27,6	12,1	3,6	10,3
15 Statens uddannelsesstøtte	4,5	17,6	11,2	1,8	0,5	0,1	0,0
16 Boligstøtte	3,7	0,9	2,6	3,0	2,0	1,9	8,9
17 Børefamilieydelse	6,7	0,8	12,2	21,4	8,4	0,5	0,0
18 Grøn check	1,3	1,1	1,5	1,4	1,2	1,2	1,5
19 Offentlige pensioner(20+21)	40,8	1,2	4,2	8,5	16,4	52,6	116,7
20 Efterløn, fleksydelse	4,4	0,0	0,0	0,0	0,0	24,4	3,1
21 Folke- og førtidspension	36,4	1,2	4,2	8,5	16,4	28,2	113,7
22 Private pensioner(23+24+25)	16,8	0,5	0,2	1,4	3,9	17,0	55,1
23 Tjenestemandspension	6,1	0,1	0,0	0,1	0,7	7,6	19,9
24 ATP pension	2,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	8,9
25 Arbejdsmarkeds- og privatpensioner (Rate og Livrente)	8,6	0,4	0,2	1,3	3,2	9,4	26,2
26 Formueindkomst, brutto (27+28)	6,1	0,8	1,9	3,9	5,5	8,5	12,0
27 Renteindtægt	2,5	0,4	0,6	1,1	1,7	3,3	6,0
28 Øvrig formueindkomst (Akteindkomst mv.)	3,5	0,4	1,2	2,8	3,8	5,2	6,0
29 Anden personlig indkomst	1,4	2,7	0,7	0,8	1,0	2,1	1,4
30 Lejeværdi af egen bolig	20,0	0,4	11,3	26,9	28,9	26,9	21,7
31 Renteudgifter	12,5	1,0	13,9	22,1	19,5	14,3	6,4
32 Skat mv. (33+34)	77,2	19,6	74,1	104,8	112,2	98,2	58,0
33 Indkomstskat	64,2	15,4	58,8	82,5	88,8	81,0	56,8
34 Arbejdsmarkedsbidrag, særlig pensionsopsparing	13,1	4,2	15,4	22,3	23,4	17,2	1,2
35 Betalt underholdsbidrag	0,1	0,0	0,1	0,4	0,2	0,0	0,0
Ækvivaleret disponibel indkomst	243,7	195,0	209,5	254,3	288,5	302,9	217,1
Ejendomsskat (grundskyld), boligejere	2,4	0,0	1,2	3,0	3,4	3,3	2,7
Ejendomsskat (grundskyld), lejere	1,2	0,6	1,5	1,3	1,1	1,0	1,4
Skattepligtig indkomst	196,0	70,0	188,8	239,0	253,1	236,7	182,9

Tabel 10.2

**Familiernes gennemsnitlige erhvervsindkomst efter socioøkonomisk gruppe
og kommune. 2013**

Kom. nr.		Selv- stændige i alt ¹	Selv- stændige med ansatte	Selv- stændige uden ansatte	Lønmod- tagere i alt	Top- ledere	Lønmodt. på højeste- og mellem- niveau	Andre lønmod- tagere
1.000 kr.								
	Hele landet	734,5	1 164,6	596,2	564,3	1 049,6	658,2	511,3
	Byen København	548,4	1 047,5	467,5	533,7	1 074,1	608,8	529,0
101	København	507,0	978,8	438,3	511,4	1 041,3	589,0	571,3
147	Frederiksberg	725,5	1 394,0	588,3	611,3	1 198,1	660,9	500,7
155	Dragør	767,0	1 168,3	667,9	775,5	1 287,1	844,9	467,1
185	Tårnby	572,6	741,3	520,0	591,2	941,5	710,9	492,0
	Københavns omegn	865,9	1 334,3	711,0	638,5	1 295,7	745,4	619,1
151	Ballerup	614,7	824,5	545,7	604,5	1 061,8	728,8	590,9
153	Brøndby	510,7	647,3	431,9	522,0	931,1	654,2	562,2
157	Gentofte	1 401,0	2 485,6	1 041,4	916,3	1 862,2	896,8	490,0
159	Gldsaxe	661,1	1 010,7	577,8	622,3	1 094,6	731,6	467,8
161	Glostrup	567,5	770,3	502,8	556,0	971,0	669,3	486,0
163	Herlev	556,0	712,8	503,0	574,1	981,6	688,0	408,5
165	Albertslund	512,5	631,9	456,7	530,0	926,3	646,8	425,8
167	Hvidovre	603,3	749,4	554,9	560,8	932,1	681,3	456,4
169	Høje-Taastrup	594,7	813,7	522,4	557,6	957,5	682,2	452,7
173	Lyngby-Taarbæk	997,7	1 613,0	841,4	769,3	1 469,7	819,5	504,1
175	Rødovre	519,3	755,7	452,0	546,9	909,0	670,4	439,9
183	Ishøj	512,1	668,0	453,5	505,6	904,2	623,9	434,1
187	Vallensbæk	683,7	802,7	627,5	651,8	1 055,8	747,3	513,3
	Nordsjælland	839,9	1 285,2	718,4	703,9	1 326,7	790,5	497,7
190	Furesø	921,8	1 215,2	819,8	800,2	1 451,8	870,3	509,6
201	Allerød	751,0	1 038,0	681,7	806,1	1 281,7	865,6	549,2
210	Fredensborg	836,9	1 249,9	719,4	682,5	1 220,5	772,2	493,1
217	Helsingør	752,4	1 113,6	659,3	601,4	1 125,0	694,7	447,0
219	Hillørød	757,0	1 109,1	651,6	659,1	1 129,9	753,2	474,0
223	Hørsholm	1 080,6	1 794,4	867,8	909,2	1 763,1	888,1	592,1
230	Rudersdal	1 296,9	2 053,2	1 074,5	924,8	1 723,0	926,3	577,6
240	Egedal	729,3	952,5	675,2	717,5	1 116,7	797,7	544,7
250	Frederikssund	636,7	967,0	552,9	605,6	1 012,3	715,9	482,4
260	Halsnæs	575,9	854,2	506,0	545,4	904,8	656,3	463,7
270	Gribskov	623,0	1 010,6	532,2	596,0	1 032,8	694,3	481,1
	Bornholm	609,8	946,1	457,7	468,8	771,0	554,2	402,2
	Østsjælland	743,0	1 086,7	638,6	644,9	1 115,1	740,9	500,5
253	Greve	674,5	952,3	575,3	669,0	1 119,8	775,7	521,0
259	Køge	715,0	1 024,8	623,0	591,5	1 020,6	695,5	484,8
265	Roskilde	786,9	1 218,1	665,6	650,3	1 165,6	739,4	478,7
269	Solrød	710,6	972,0	648,8	692,9	1 159,0	765,2	544,6
350	Lejre	791,7	1 140,7	671,2	661,7	1 066,8	750,9	530,7

¹ Inklusiv medarbejdende ægtefælle

Tabel 10.2 (fortsat)

**Familiernes gennemsnitlige erhvervsindkomst efter socioøkonomisk gruppe
og kommune. 2013**

Kom. nr.		Selv- stændige i alt ¹	Selv- stændige med ansatte	Selv- stændige uden ansatte	Lønmod- tagere i alt	Top- ledere	Lønmodt. på højeste- og mellem- niveau	Andre lønmod- tagere
		1.000 kr.						
	Vest- og Sydsjælland	682,7	1 046,7	560,9	527,9	883,2	627,0	451,3
306	Odsherred	599,5	924,8	498,8	503,0	828,6	598,8	445,4
316	Holbæk	727,1	1 041,6	620,4	562,1	982,3	657,6	465,6
320	Faxe	619,5	954,6	520,6	547,0	900,6	651,9	470,5
326	Kalundborg	664,3	1 018,3	539,5	538,7	809,2	628,4	485,5
329	Ringsted	667,2	1 036,9	556,5	558,5	942,7	672,0	465,7
330	Slagelse	652,7	979,3	535,3	513,3	863,8	609,4	442,3
336	Stevns	658,9	1 008,8	550,3	564,2	947,2	666,9	480,0
340	Sorø	702,4	961,7	608,5	559,5	927,5	659,6	470,4
360	Lolland	814,7	1 222,2	660,7	467,8	782,8	577,3	408,1
370	Næstved	688,2	1 148,9	540,3	533,6	894,8	629,0	450,9
376	Guldborgsund	720,3	1 112,9	596,8	490,2	813,1	583,2	420,1
390	Vordingborg	624,3	999,4	493,4	510,7	805,0	606,9	436,3
	Fyn	645,2	1 012,7	513,6	529,7	936,7	623,3	435,0
410	Middelfart	718,1	1 206,3	517,7	581,2	1 032,5	683,2	471,8
420	Assens	569,7	812,7	487,9	540,9	944,4	642,8	458,6
430	Faaborg-Midtfyn	641,3	995,5	506,6	527,5	834,8	628,2	453,6
440	Kerteminde	655,9	1 006,7	520,5	540,2	940,9	640,4	457,2
450	Nyborg	644,5	1 336,0	356,5	528,9	890,4	627,3	450,8
461	Odense	657,8	1 006,2	548,1	522,1	968,6	611,6	406,6
479	Svendborg	640,1	1 011,5	493,8	529,6	912,3	616,5	438,3
480	Nordfyns	702,4	988,2	600,5	531,4	897,4	635,9	457,6
482	Langeland	545,2	847,0	442,7	459,7	652,9	555,3	415,0
492	Ærø	501,4	635,6	458,3	473,7	844,7	576,9	410,8
	Syddjylland	767,3	1 190,5	602,3	545,8	971,0	640,4	456,1
510	Haderslev	722,5	1 041,1	600,3	525,9	877,4	624,2	446,5
530	Billund	944,7	1 659,4	709,9	551,6	970,7	663,1	478,2
540	Sønderborg	732,2	1 096,8	555,2	542,5	1 066,1	635,4	430,0
550	Tønder	652,8	954,1	550,3	490,1	844,6	585,7	436,8
561	Esbjerg	848,8	1 253,5	652,2	547,3	959,8	627,6	466,8
563	Fanø	597,6	817,3	505,4	558,8	912,9	616,9	471,3
573	Varde	970,6	1 440,9	762,8	541,0	860,1	651,9	474,5
575	Vejen	788,2	1 315,0	586,3	527,5	885,8	635,0	459,7
580	Aabenraa	653,9	956,3	552,3	524,7	909,0	616,4	450,5
607	Fredericia	661,3	1 053,4	527,7	553,2	1 025,6	660,0	455,8
621	Kolding	739,3	1 211,7	569,4	561,5	983,8	653,1	455,9
630	Vejle	760,1	1 257,1	596,1	574,9	1 038,4	661,3	458,7
	Østjylland	754,7	1 176,6	621,4	553,1	990,7	636,9	444,5
615	Horsens	689,5	968,9	584,5	536,5	938,2	632,4	444,9
706	Syddjurs	672,5	1 106,6	532,1	545,4	904,6	631,2	464,5
707	Norddjurs	623,4	959,3	498,4	500,9	843,9	590,7	450,7
710	Favrskov	780,2	1 155,1	648,3	600,4	989,4	704,9	488,3
727	Odder	745,2	1 063,9	638,8	568,3	915,6	669,4	466,4
730	Randers	679,0	1 036,6	532,2	518,5	902,4	619,0	435,8
740	Silkeborg	754,8	1 099,3	648,8	573,7	1 032,3	664,5	459,4
741	Samsø	575,7	863,8	496,7	456,9	726,2	523,9	412,7
746	Skanderborg	752,6	1 074,0	648,1	633,3	1 090,8	714,2	499,1
751	Aarhus	834,1	1 477,3	670,0	545,2	1 035,5	616,0	407,1
766	Hedensted	728,3	1 061,2	605,8	567,8	908,9	664,2	494,1

Tabel 10.2 (fortsat)

Familiernes gennemsnitlige erhvervsindkomst efter socioøkonomisk gruppe og kommune. 2013

Kom. nr.		Selv- stændige i alt ¹	Selv- stændige med ansatte	Selv- stændige uden ansatte	Lønmod- tagere i alt	Top- ledere	Lønmodt. på højeste- og mellem- niveau	Andre lønmod- tagere
1.000 kr.								
	Vestjylland	845,2	1 292,9	658,8	532,2	904,2	627,4	452,7
657	Herning	758,7	1 184,0	599,9	535,6	909,5	626,7	449,4
661	Holstebro	1 081,7	1 611,5	806,0	526,8	885,5	615,2	446,8
665	Lemvig	1 035,5	1 471,0	807,8	531,9	883,4	628,0	473,4
671	Struer	897,6	1 318,4	693,3	512,8	871,4	622,0	434,3
756	Ikast-Brande	742,2	1 135,6	611,9	533,8	905,3	619,8	459,5
760	Ringkøbing-Skjern	890,1	1 391,2	672,1	530,6	914,2	628,9	462,4
779	Skive	721,6	1 114,4	554,0	509,7	872,5	609,8	436,4
791	Viborg	758,0	1 115,0	630,5	547,6	928,6	645,4	457,9
	Nordjylland	766,8	1 158,2	602,3	525,7	889,3	624,8	443,8
773	Morsø	816,3	1 174,4	639,2	487,0	845,3	588,2	429,1
787	Thisted	760,1	1 043,5	631,3	500,5	852,0	594,5	442,9
810	Brønderslev	801,0	1 222,9	633,9	528,4	870,1	633,3	452,8
813	Frederikshavn	800,0	1 149,8	592,1	517,6	853,2	613,6	458,4
820	Vesthimmerlands	757,5	1 288,5	558,9	500,6	787,8	608,1	441,2
825	Læsø	645,3	1 023,9	436,6	450,6	706,8	589,0	391,8
840	Rebild	772,8	1 166,1	603,0	579,6	966,9	690,7	473,1
846	Mariagerfjord	710,9	1 096,6	552,9	527,1	902,3	633,3	450,9
849	Jammerbugt	886,5	1 426,8	666,3	526,6	840,5	630,9	457,7
851	Aalborg	705,1	1 053,1	590,3	536,3	936,2	626,9	429,2
860	Hjørring	817,5	1 218,2	615,8	514,9	836,5	610,1	448,1

Tabel 10.3

**Familiernes gennemsnitlige indkomst før skat efter socioøkonomisk gruppe
og kommune. 2013**

Kom. nr.		Selv- stændige i alt ¹	Selv- stændige med ansatte	Selv- stændige uden ansatte	Lønmod- tagere i alt	Top- ledere	Lønmodt. på højeste- og mellem- niveau	Andre lønmod- tagere
		1.000 kr.						
	Hele landet	876,0	1 295,6	742,0	640,9	1 195,8	726,5	525,1
	Byen København	645,7	1 131,6	566,8	588,5	1 185,3	660,2	452,6
101	København	595,8	1 055,8	528,7	562,8	1 145,9	637,4	433,4
147	Frederiksberg	856,0	1 500,8	723,5	678,6	1 345,0	722,4	497,1
155	Dragør	943,4	1 262,3	866,8	867,9	1 384,8	928,4	674,7
185	Tårnby	668,3	834,0	616,5	653,0	1 027,9	770,9	556,9
	Københavns omegn	1 056,8	1 531,1	900,3	723,4	1 484,7	818,0	551,2
151	Ballerup	719,0	881,9	665,7	674,7	1 178,3	795,5	524,9
153	Brøndby	605,4	721,5	538,8	588,7	1 034,0	717,2	501,9
157	Gentofte	1 705,1	2 695,9	1 377,8	1 097,3	2 239,0	1 006,2	835,8
159	Gladsaxe	775,0	1 095,2	699,0	688,4	1 208,2	793,7	519,3
161	Glostrup	681,2	831,0	633,4	616,4	1 052,1	726,8	510,1
163	Herlev	649,2	779,1	605,8	652,7	1 075,3	749,3	543,3
165	Albertslund	644,5	707,1	615,1	596,6	1 010,1	710,3	493,5
167	Hvidovre	677,0	831,0	625,6	621,5	1 017,7	738,0	517,9
169	Høje-Taastrup	710,4	887,6	652,4	623,1	1 047,3	744,4	518,4
173	Lyngby-Taarbæk	1 349,2	2 505,2	1 051,7	861,4	1 675,5	899,4	585,3
175	Rødovre	608,9	840,2	543,2	607,9	988,6	729,4	500,8
183	Ishøj	612,2	738,5	565,3	577,3	1 002,0	689,3	506,8
187	Vallensbæk	815,5	881,3	786,0	729,6	1 187,6	818,6	589,1
	Nordsjælland	1 091,0	1 733,4	913,8	802,9	1 541,8	874,2	604,5
190	Furesø	1 069,1	1 315,2	984,7	891,3	1 638,3	955,0	604,7
201	Allerød	926,6	1 135,4	876,6	901,3	1 441,4	941,8	675,2
210	Fredensborg	1 040,1	1 381,5	945,1	785,9	1 385,8	861,5	606,9
217	Helsingør	901,8	1 242,1	813,3	694,2	1 303,3	768,0	564,0
219	Hillerød	882,4	1 194,6	789,6	733,4	1 233,0	826,6	562,7
223	Hørsholm	1 453,4	2 003,3	1 294,0	1 087,9	2 116,2	1 001,0	821,4
230	Rudersdal	2 067,0	4 249,2	1 408,9	1 095,3	2 132,8	1 044,6	744,6
240	Egedal	840,3	1 031,6	794,9	794,5	1 239,2	866,2	640,3
250	Frederikssund	753,5	1 053,3	678,2	677,8	1 101,1	787,3	561,1
260	Halsnæs	679,4	930,7	617,3	618,9	1 060,6	724,7	538,7
270	Gribskov	742,3	1 098,6	658,5	675,1	1 173,6	767,9	562,3
	Bornholm	721,4	1 023,7	585,8	545,3	919,3	624,9	482,6
	Østsjælland	873,2	1 155,4	788,1	721,8	1 235,5	812,8	575,4
253	Greve	794,5	1 028,5	711,9	749,3	1 245,8	846,2	602,1
259	Køge	823,4	1 086,4	746,2	663,2	1 132,4	763,9	554,4
265	Roskilde	942,3	1 274,6	849,4	725,9	1 281,1	811,9	551,0
269	Solrød	819,3	1 034,0	768,6	776,9	1 308,8	840,1	623,7
350	Lejre	923,5	1 236,7	814,9	742,7	1 177,1	826,7	611,7

¹ Inklusiv medarbejdende ægtefælle

Tabel 10.3 (fortsat)

**Familiernes gennemsnitlige indkomst før skat efter socioøkonomisk gruppe
og kommune. 2013**

Kom. nr.		Selv- stændige i alt ¹	Selv- stændige med ansatte	Selv- stændige uden ansatte	Lønmod- tagere i alt	Top- ledere	Lønmodt. på højeste- og mellem- niveau	Andre lønmod- tagere
1.000 kr.								
	Vest- og Sydsjælland	807,1	1 161,0	689,1	602,6	993,0	696,6	526,2
306	Odsherred	736,4	1 015,6	651,6	581,8	928,3	675,0	524,1
316	Holbæk	837,5	1 134,6	736,8	635,1	1 087,8	724,9	539,3
320	Faxe	734,3	1 060,3	638,0	619,8	1 006,1	723,7	541,3
326	Kalundborg	780,6	1 115,8	664,3	614,7	948,8	700,4	559,9
329	Ringsted	823,0	1 324,3	671,6	629,5	1 055,6	737,3	536,1
330	Slagelse	779,5	1 109,9	660,4	588,7	963,1	678,0	519,6
336	Stevns	764,5	1 084,4	666,7	644,0	1 063,7	742,0	559,2
340	Sorø	829,7	1 046,6	753,9	637,2	1 029,8	728,5	550,9
360	Lolland	937,3	1 304,6	798,7	546,0	881,8	652,8	486,3
370	Næstved	823,0	1 269,6	680,0	603,6	985,5	694,9	521,6
376	Guldborgsund	847,5	1 233,9	726,0	566,1	954,8	652,1	495,2
390	Vordingborg	742,4	1 117,7	612,0	587,4	929,1	680,2	511,5
	Fyn	777,1	1 107,1	660,0	608,0	1 071,6	695,4	512,0
410	Middelfart	857,7	1 297,8	677,4	658,4	1 198,9	756,6	541,5
420	Assens	677,6	885,4	609,8	622,4	1 068,3	720,5	538,6
430	Faaborg-Midtfyn	766,6	1 092,0	643,8	608,3	954,1	702,1	534,8
440	Kerteminde	791,3	1 113,7	667,1	639,3	1 090,5	722,1	560,9
450	Nyborg	770,9	1 453,1	488,3	611,0	1 023,4	702,8	532,3
461	Odense	807,1	1 109,1	711,9	594,8	1 102,8	677,4	478,5
479	Svendborg	768,9	1 110,5	635,9	611,5	1 048,6	699,4	514,8
480	Nordfyns	811,3	1 057,9	725,2	612,9	1 030,3	714,6	535,8
482	Langeland	670,4	921,9	587,3	538,8	753,3	631,6	494,0
492	Ærø	613,6	709,5	585,8	546,5	913,2	650,9	483,3
	Syddjylland	897,0	1 273,9	753,7	624,6	1 101,6	710,4	534,8
510	Haderslev	853,9	1 127,0	754,4	606,9	1 047,4	696,6	524,4
530	Billund	1 071,0	1 752,7	849,7	642,8	1 108,8	732,4	574,9
540	Sønderborg	853,8	1 175,8	699,0	624,6	1 275,3	703,2	508,8
550	Tønder	782,0	1 033,1	705,4	565,5	946,1	660,1	511,1
561	Esbjerg	996,1	1 345,8	830,4	625,3	1 108,6	694,0	545,2
563	Fanø	703,3	894,6	622,1	649,7	1 059,6	697,0	565,6
573	Varde	1 084,9	1 515,4	901,6	618,9	999,6	720,2	551,8
575	Vejen	897,7	1 386,8	713,1	614,8	1 009,2	709,6	549,0
580	Aabenraa	778,0	1 044,3	692,9	604,8	1 023,7	689,7	530,9
607	Fredericia	784,7	1 141,5	662,8	626,2	1 135,2	729,0	527,7
621	Kolding	892,4	1 306,4	744,9	636,3	1 075,5	720,3	533,3
630	Vejle	884,6	1 331,3	739,3	651,8	1 149,0	734,6	533,5
	Østjylland	890,8	1 290,7	765,3	631,3	1 136,0	707,5	521,4
615	Horsens	843,2	1 156,6	726,2	615,6	1 052,4	703,3	525,5
706	Syddjurs	815,7	1 206,5	691,1	645,2	1 027,2	712,4	572,6
707	Norddjurs	743,4	1 047,3	632,1	576,2	953,9	662,2	525,3
710	Favrskov	892,8	1 235,5	774,3	677,2	1 101,2	776,1	564,9
727	Odder	902,9	1 139,5	828,8	650,2	1 041,4	748,5	545,6
730	Randers	790,6	1 125,9	653,0	592,1	1 026,3	687,9	507,8
740	Silkeborg	830,5	1 187,5	719,0	652,5	1 165,2	736,0	536,9
741	Samsø	702,4	1 064,8	591,9	540,1	784,1	602,6	499,0
746	Skanderborg	908,7	1 184,5	819,2	714,0	1 213,9	788,1	579,0
751	Aarhus	997,1	1 619,3	838,9	620,9	1 209,3	684,5	479,2
766	Hedensted	831,6	1 120,5	726,3	650,4	1 113,3	737,5	569,4

Tabel 10.3 (fortsat)

Familiernes gennemsnitlige indkomst før skat efter socioøkonomisk gruppe og kommune. 2013

Kom. nr.		Selv-stændige i alt ¹	Selv-stændige med ansatte	Selv-stændige uden ansatte	Lønmod-tagere i alt	Top-ledere	Lønmodt. på højeste- og mellem-niveau	Andre lønmod-tagere
1.000 kr.								
	Vestjylland	969,9	1 377,5	803,3	612,1	1 053,2	698,5	531,0
657	Herning	897,3	1 286,1	756,2	617,2	1 062,0	701,7	527,3
661	Holstebro	1 202,3	1 687,5	953,1	601,4	1 006,3	684,9	519,9
665	Lemvig	1 156,1	1 533,7	965,0	610,4	998,1	707,4	549,4
671	Struer	1 022,6	1 393,1	846,1	591,9	974,3	694,4	514,7
756	Ikast-Brande	869,4	1 222,8	753,9	625,0	1 063,4	687,9	554,4
760	Ringkøbing-Skjern	1 022,6	1 483,7	825,5	612,7	1 051,6	704,9	542,7
779	Skive	836,1	1 199,9	683,1	585,5	1 009,8	675,5	512,1
791	Viborg	873,6	1 196,0	760,6	625,7	1 114,3	713,6	532,4
	Nordjylland	900,4	1 250,5	757,0	602,1	1 019,0	694,2	519,9
773	Morsø	925,2	1 257,7	763,7	568,3	998,7	659,5	509,3
787	Thisted	890,1	1 152,4	773,2	583,2	978,9	673,2	524,3
810	Brønderslev	919,9	1 312,2	769,2	607,6	1 012,2	705,9	530,7
813	Frederikshavn	960,3	1 237,3	800,8	595,2	948,8	689,4	535,6
820	Vesthimmerlands	875,5	1 351,0	702,9	576,5	891,5	683,5	515,4
825	Læsø	723,5	1 081,3	530,1	528,0	799,8	645,5	474,8
840	Rebild	903,0	1 254,6	756,6	655,6	1 072,5	761,9	549,1
846	Mariagerfjord	829,0	1 184,9	685,3	604,9	998,9	709,6	528,0
849	Jammerbugt	1 001,8	1 516,2	795,7	609,4	972,1	705,9	540,4
851	Aalborg	863,1	1 153,5	768,9	607,9	1 088,9	690,2	499,8
860	Hjørring	933,7	1 315,4	746,6	594,2	955,1	683,1	528,0

Tabel 10.4

**Gennemsnitlig indbetaling for alle med pensionsindbetaling efter ordning,
køn og kommune. 2013**

Kom. nr.		Mænd				Kvinder				Alle
		Antal	Arbejds- giver adm.	Private indbe- talingen	I alt	Antal	Arbejds- giver adm.	Private indbe- talingen	I alt	
		antal	gnsntl. beløb i kr.			antal	gnsntl. beløb i kr.			
	Hele landet	1 191 939	41,8	6,8	48,6	1 155 120	33,8	3,7	37,5	43,2
	Byen København	150 154	44,4	4,6	49,0	155 036	37,4	3,1	40,6	44,7
101	København	117 318	42,4	4,1	46,5	119 809	36,4	2,8	39,2	42,8
147	Frederiksberg	21 056	52,3	8,0	60,3	23 101	42,0	4,7	46,6	53,1
155	Dragør	2 708	62,9	8,0	70,9	2 907	45,8	5,3	51,0	60,6
185	Tårnby	9 072	45,2	3,4	48,6	9 219	37,1	2,2	39,3	43,9
	Københavns omegn	106 263	50,4	7,1	57,5	108 618	40,3	3,9	44,2	50,8
151	Ballerup	9 633	47,8	3,8	51,6	9 962	38,8	2,4	41,2	46,3
153	Brøndby	6 484	39,8	3,2	43,0	6 608	32,3	2,0	34,4	38,6
157	Gentofte	13 960	74,5	24,7	99,2	15 018	52,1	10,8	62,9	80,4
159	Gladsaxe	13 702	49,7	5,1	54,8	14 018	41,1	3,2	44,3	49,5
161	Glostrup	4 765	43,5	4,1	47,6	4 733	37,1	2,0	39,0	43,3
163	Herlev	5 578	44,9	3,3	48,2	5 823	37,8	2,0	39,8	43,9
165	Albertslund	5 083	40,4	3,3	43,7	5 185	34,8	2,3	37,1	40,4
167	Hvidovre	10 876	41,6	3,6	45,2	10 957	35,8	2,3	38,2	41,7
169	Høje-Taastrup	10 149	43,3	3,5	46,8	9 675	35,6	2,2	37,8	42,4
173	Lyngby-Taarbæk	11 194	64,0	8,8	72,8	11 563	48,5	5,8	54,3	63,4
175	Rødovre	7 613	43,1	3,8	46,9	7 777	36,6	2,2	38,8	42,8
183	Ishøj	4 043	37,5	2,9	40,5	4 052	31,4	1,8	33,2	36,8
187	Vallensbæk	3 183	50,5	5,1	55,6	3 247	39,4	3,6	43,0	49,3
	Nordsjælland	90 633	55,5	7,9	63,4	93 824	42,1	4,9	47,0	55,1
190	Furesø	7 767	66,5	8,5	75,0	8 162	49,1	5,8	54,9	64,7
201	Allerød	5 045	64,1	6,6	70,7	5 395	48,9	4,5	53,4	61,8
210	Fredensborg	7 810	55,2	8,1	63,3	8 186	40,8	5,0	45,8	54,3
217	Helsingør	11 780	46,7	6,6	53,2	12 160	36,7	4,3	41,0	47,0
219	Hillerød	10 254	52,3	6,4	58,8	10 769	40,7	4,2	44,9	51,7
223	Hørsholm	4 439	78,8	14,8	93,6	4 927	49,1	7,8	56,9	74,3
230	Rudersdal	10 583	75,9	15,3	91,2	11 057	52,8	8,6	61,5	76,0
240	Egedal	9 351	53,1	5,0	58,1	9 618	42,5	3,0	45,5	51,7
250	Frederikssund	9 236	45,9	5,5	51,5	9 293	36,7	3,3	40,0	45,7
260	Halsnæs	6 222	39,2	4,8	44,0	6 169	32,9	3,0	36,0	40,0
270	Gribskov	8 146	43,1	6,9	49,9	8 088	36,1	4,3	40,4	45,2
	Bornholm	7 941	31,2	8,4	39,7	7 615	27,5	4,1	31,6	35,7
	Østsjælland	50 328	49,7	5,7	55,4	50 947	38,8	3,5	42,3	48,8
253	Greve	10 057	50,4	5,1	55,5	10 361	39,6	2,9	42,6	48,9
259	Køge	12 285	44,1	5,1	49,1	12 045	35,2	3,1	38,3	43,8
265	Roskilde	17 593	52,4	5,9	58,3	18 076	40,6	4,1	44,8	51,4
269	Solrød	4 582	53,7	5,5	59,2	4 642	39,2	3,1	42,3	50,7
350	Lejre	5 811	48,7	7,7	56,4	5 823	38,4	4,1	42,5	49,5

Tabel 10.4 (fortsat)

Gennemsnitlig indbetaling for alle med pensionsindbetaling efter indbetalere, køn og kommune. 2013

Kom. nr.		Mænd				Kvinder				Alle
		Antal	Arbejds- giver adm.	Private indbe- talinger	I alt	Antal	Arbejds- giver adm.	Private indbe- talinger	I alt	
		antal	gnsntl. beløb i kr.			antal	gnsntl. beløb i kr.			
	Vest- og Sydsjælland . .	117 187	37,7	6,1	43,8	113 350	31,2	3,2	34,4	39,2
306	Odsherred	6 032	34,3	6,6	41,0	5 921	29,3	3,1	32,4	36,7
316	Holbæk	14 225	42,3	6,2	48,5	14 331	33,4	3,7	37,1	42,8
320	Faxe	7 480	39,9	5,4	45,3	6 991	32,1	2,7	34,8	40,2
326	Kalundborg	10 207	40,3	5,9	46,2	9 443	32,4	3,0	35,4	41,0
329	Ringsted	7 269	40,2	5,2	45,4	7 035	32,5	3,0	35,5	40,5
330	Slagelse	15 612	36,8	5,5	42,3	15 057	30,3	2,9	33,2	37,8
336	Stevns	4 468	41,0	6,1	47,1	4 391	32,2	3,1	35,3	41,2
340	Sorø	6 140	41,0	6,2	47,2	6 075	33,2	3,3	36,5	41,9
360	Lolland	8 035	30,3	9,1	39,4	7 523	27,4	3,7	31,1	35,4
370	Næstved	17 176	38,5	5,5	43,9	16 620	31,7	2,9	34,6	39,3
376	Guldborgsund	11 871	33,2	6,6	39,8	11 437	29,7	3,3	33,0	36,4
390	Vordingborg	8 672	34,6	5,8	40,4	8 526	30,1	3,2	33,3	36,9
	Fyn	98 944	37,5	5,7	43,3	95 627	30,7	3,2	33,9	38,7
410	Middelfart	8 231	41,5	6,8	48,3	7 779	32,3	3,9	36,3	42,4
420	Assens	8 581	36,7	5,8	42,5	7 922	31,1	2,9	34,0	38,4
430	Faaborg-Midtfyn	10 515	35,8	6,8	42,6	9 803	29,8	3,5	33,3	38,1
440	Kerteminde	4 739	37,7	6,0	43,7	4 582	31,0	2,8	33,8	38,8
450	Nyborg	6 415	36,2	6,3	42,6	6 088	29,8	2,9	32,7	37,8
461	Odense	39 196	38,4	4,5	42,9	38 932	31,4	3,2	34,5	38,7
479	Svendborg	11 680	37,7	6,0	43,7	11 530	29,9	3,5	33,4	38,6
480	Nordfyns	6 123	35,4	8,0	43,4	5 712	29,1	2,9	32,1	37,9
482	Langeland	2 324	29,2	6,7	35,9	2 218	26,8	3,2	30,1	33,0
492	Ærø	1 140	34,8	8,2	43,0	1 061	25,7	4,2	29,9	36,6
	Syddjylland	157 795	39,0	7,6	46,5	145 289	30,5	3,8	34,3	40,7
510	Haderslev	11 851	36,4	7,5	43,9	10 892	30,0	4,1	34,2	39,2
530	Billund	6 202	38,2	7,3	45,6	5 562	30,0	3,0	33,0	39,6
540	Sønderborg	15 845	40,6	6,2	46,9	14 740	31,3	3,4	34,7	41,0
550	Tønder	8 007	31,1	8,9	40,0	7 213	26,8	4,2	31,0	35,8
561	Esbjerg	26 045	38,7	8,0	46,8	24 038	29,7	3,7	33,4	40,3
563	Fanø	629	42,9	9,6	52,5	622	31,6	6,1	37,7	45,1
573	Varde	11 437	35,5	11,7	47,1	10 153	28,5	4,7	33,2	40,6
575	Vejen	9 739	35,9	8,6	44,5	8 486	29,3	4,2	33,5	39,4
580	Aabenraa	12 541	35,7	7,8	43,5	11 461	29,6	3,4	33,0	38,5
607	Fredericia	11 111	44,8	4,6	49,5	10 065	31,9	3,4	35,3	42,8
621	Kolding	19 835	41,2	6,9	48,1	18 773	31,9	3,3	35,2	41,9
630	Vejle	24 553	42,0	7,0	49,0	23 284	32,5	3,9	36,4	42,9
	Østjylland	187 324	40,2	6,5	46,7	180 051	31,7	3,6	35,3	41,1
615	Horsens	19 415	39,0	5,1	44,1	17 778	30,8	3,0	33,8	39,2
706	Syddjurs	8 764	37,4	7,8	45,2	8 351	30,8	4,3	35,1	40,3
707	Norddjurs	8 117	34,0	7,7	41,7	7 239	28,3	3,9	32,2	37,2
710	Favrskov	10 961	42,2	6,6	48,8	10 321	33,2	3,7	36,9	43,1
727	Odder	4 728	39,9	7,3	47,2	4 607	32,3	4,5	36,8	42,1
730	Randers	21 155	37,1	5,8	42,9	19 637	29,3	2,5	31,9	37,6
740	Silkeborg	19 709	43,4	6,6	50,0	18 674	33,2	3,9	37,1	43,7
741	Samsø	697	29,6	11,7	41,3	686	26,8	4,5	31,3	36,3

Tabel 10.4 (fortsat)

Gennemsnitlig indbetaling for alle med pensionsindbetaling efter indbetaler, køn og kommune. 2013

		Mænd				Kvinder				Alle
Kom. nr.		Antal	Arbejds- giver adm.	Private indbe- talingen	I alt	Antal	Arbejds- giver adm.	Private indbe- talingen	I alt	
		antal	gnsntl. beløb i kr.			antal	gnsntl. beløb i kr.			
	Østjylland (fortsat)									
746	Skanderborg	13 502	46,3	7,3	53,6	13 190	35,3	3,7	39,0	46,4
751	Aarhus	69 524	40,2	6,5	46,7	69 908	31,9	3,8	35,7	41,2
766	Hedensted	10 752	40,2	6,8	47,0	9 660	30,9	2,9	33,8	40,8
	Vestjylland	96 667	36,9	9,1	46,0	86 810	29,9	4,2	34,1	40,3
657	Herning	19 857	37,5	7,6	45,1	17 997	29,7	3,6	33,4	39,5
661	Holstebro	13 085	36,6	11,7	48,3	12 124	30,2	5,2	35,4	42,1
665	Lemvig	4 807	36,6	12,3	48,9	4 064	28,7	4,6	33,2	41,7
671	Struer	4 860	35,4	10,1	45,5	4 205	29,3	4,2	33,5	40,0
756	Ikast-Brande	9 194	37,1	6,8	43,9	8 263	28,9	3,8	32,7	38,6
760	Ringkøbing-Skjern	13 223	36,4	12,1	48,5	11 488	28,6	4,5	33,0	41,3
779	Skive	10 608	35,3	8,3	43,6	9 294	29,5	4,0	33,5	38,9
791	Viborg	21 033	37,7	7,5	45,3	19 375	31,6	4,2	35,8	40,7
	Nordjylland	128 703	36,2	8,2	44,4	117 953	30,0	3,9	34,0	39,4
773	Morsø	4 517	31,6	9,6	41,2	3 939	27,4	4,2	31,6	36,7
787	Thisted	9 932	32,9	12,1	45,0	8 728	28,4	4,6	33,0	39,4
810	Brønderslev	7 949	34,8	8,4	43,2	7 183	30,1	4,4	34,4	39,0
813	Frederikshavn	13 229	35,8	8,1	43,9	12 132	28,6	3,4	32,0	38,2
820	Vesthimmerlands	8 395	33,0	9,6	42,6	7 512	27,8	3,9	31,7	37,5
825	Læsø	345	27,9	10,7	38,6	311	25,2	2,8	28,0	33,5
840	Rebild	6 775	39,9	9,6	49,6	6 152	32,9	4,3	37,1	43,7
846	Mariagerfjord	9 373	35,6	8,0	43,6	8 422	29,5	3,9	33,4	38,8
849	Jammerbugt	8 493	34,1	9,6	43,7	7 803	28,8	5,0	33,7	38,9
851	Aalborg	45 395	38,8	5,9	44,7	42 305	31,7	3,4	35,1	40,1
860	Hjørring	14 300	35,1	9,8	45,0	13 466	29,0	4,6	33,6	39,5

Tabel 10.5

30-60-årige med pensionsindbetaling efter procentdel af indkomst indbetalt på pension og kommune. 2013

Kom. nr.		Pct. af indkomst før skat					Andel med indbetaling i alt	
		Under 1	1-5	6-10	11-15	16-20		Over 20
		pct. af 30-60 årige						
	Hele landet	1,2	12,2	21,4	34,6	5,8	2,9	78,1
	Byen København	1,1	10,3	17,9	31,6	6,4	2,6	69,9
101	København	1,1	10,2	17,6	30,7	6,0	2,4	68,0
147	Frederiksberg	1,0	10,7	17,6	33,9	8,1	3,7	75,1
155	Dragør	1,2	9,9	20,8	35,7	9,0	4,4	80,9
185	Tårnby	1,2	11,1	21,2	37,2	7,6	2,7	81,0
	Københavns omegn	1,1	11,2	20,3	34,5	6,3	3,0	76,5
151	Ballerup	1,1	12,2	19,8	36,6	6,4	2,7	78,7
153	Brøndby	1,1	12,2	20,8	30,3	4,3	1,8	70,4
157	Gentofte	1,3	11,0	18,4	31,3	7,9	5,6	75,5
159	Gladsaxe	1,0	10,7	20,2	36,7	6,7	2,9	78,3
161	Glostrup	0,9	10,7	22,1	36,0	5,9	2,5	78,1
163	Herlev	1,1	10,9	21,6	35,4	6,0	2,3	77,2
165	Albertslund	1,1	11,2	20,0	32,4	4,7	1,9	71,3
167	Hvidovre	1,2	11,8	22,0	35,3	5,6	2,2	78,0
169	Høje-Taastrup	1,0	11,3	20,8	34,1	5,4	2,1	74,8
173	Lyngby-Taarbæk	1,0	10,6	19,3	36,8	9,0	5,0	81,7
175	Rødovre	1,1	10,7	20,4	35,6	5,8	2,3	75,9
183	Ishøj	1,3	11,7	20,3	29,7	3,7	1,5	68,3
187	Vallensbæk	1,1	10,5	21,4	38,1	7,1	2,7	81,0
	Nordsjælland	1,1	11,4	21,0	35,7	7,0	3,7	79,8
190	Furesø	0,8	11,0	19,6	38,0	8,7	4,9	83,0
201	Allerød	1,0	10,2	20,7	39,3	9,7	4,8	85,8
210	Fredensborg	1,0	11,4	20,8	33,3	6,8	3,5	76,8
217	Helsingør	1,1	12,1	20,5	32,7	5,4	2,8	74,6
219	Hillerød	1,0	11,2	21,8	36,7	7,5	3,8	82,0
223	Hørsholm	1,2	12,1	19,6	32,3	8,1	5,3	78,7
230	Rudersdal	1,2	11,1	19,6	33,9	8,5	5,8	80,1
240	Egedal	1,0	10,6	21,8	41,6	7,7	3,1	85,7
250	Frederikssund	1,1	11,3	22,6	36,4	5,7	3,0	80,1
260	Halsnæs	1,1	11,4	22,6	35,3	4,7	2,0	77,1
270	Gribskov	1,0	12,4	20,9	34,0	5,4	2,8	76,6
	Bornholm	1,6	14,2	22,4	31,6	4,5	2,6	77,0
	Østsjælland	1,1	11,3	21,6	37,1	6,8	3,1	80,9
253	Greve	1,2	11,6	21,6	37,2	6,7	3,0	81,3
259	Køge	1,2	11,5	22,5	35,7	5,4	2,3	78,6
265	Roskilde	1,0	10,6	20,7	37,8	7,6	3,7	81,4
269	Solrød	1,2	11,7	22,0	37,2	7,1	3,0	82,1
350	Lejre	1,2	12,0	21,9	37,4	7,1	3,4	83,0

Tabel 10.5 (fortsat)

30-60-årige med pensionsindbetaling efter procentdel af indkomst indbetalt på pension og kommune. 2013

Kom. nr.		Pct. af indkomst før skat						Andel med indbetaling i alt
		Under 1	1-5	6-10	11-15	16-20	Over 20	
		pct. af 30-60-årige						
	Vest- og Sydsjælland	1,3	13,1	21,5	33,4	4,7	2,2	76,2
306	Odsherred	1,3	13,7	21,4	30,4	4,0	2,0	72,7
316	Holbæk	1,2	11,7	21,9	34,6	5,6	2,7	77,7
320	Faxe	1,4	11,7	22,1	35,2	4,8	2,4	77,6
326	Kalundborg	1,2	12,8	19,3	36,1	5,5	2,4	77,3
329	Ringsted	1,3	12,5	22,6	35,4	4,5	2,2	78,6
330	Slagelse	1,4	12,8	22,1	33,1	4,3	1,9	75,6
336	Stevns	1,3	13,1	22,7	33,6	4,2	2,3	77,3
340	Sorø	1,1	12,5	21,5	35,0	5,6	2,7	78,4
360	Lolland	1,3	15,2	19,4	29,2	3,6	1,8	70,6
370	Næstved	1,3	12,8	22,1	34,5	4,9	2,2	77,7
376	Guldborgsund	1,3	13,7	21,6	31,6	4,4	2,1	74,7
390	Vordingborg	1,5	14,9	20,5	31,9	4,3	2,1	75,2
	Fyn	1,2	12,7	21,8	33,9	5,0	2,4	77,0
410	Middelfart	1,3	12,6	22,8	36,4	5,4	2,8	81,3
420	Assens	1,5	12,9	22,8	34,2	4,8	2,3	78,5
430	Faaborg-Midtfyn	1,2	12,9	22,6	34,0	5,1	2,3	78,1
440	Kerteminde	1,3	12,2	23,1	34,8	4,7	2,3	78,3
450	Nyborg	1,3	14,5	21,8	33,9	4,4	2,2	78,1
461	Odense	1,1	11,7	20,5	34,1	5,1	2,2	74,8
479	Svendborg	1,3	14,0	22,0	32,7	5,4	2,5	78,0
480	Nordfyns	1,4	12,9	23,2	34,4	4,5	2,2	78,7
482	Langeland	1,4	14,7	23,3	28,2	3,2	2,1	72,8
492	Ærø	1,2	14,3	21,7	27,4	4,4	4,5	73,5
	Syddjylland	1,4	12,8	22,4	35,3	5,6	2,9	80,4
510	Haderslev	1,6	13,0	21,7	33,6	5,4	3,1	78,5
530	Billund	1,2	12,5	23,6	38,1	5,8	2,5	83,7
540	Sønderborg	1,1	12,2	22,5	36,0	5,9	3,1	80,8
550	Tønder	2,1	14,4	21,2	31,4	5,5	3,0	77,6
561	Esbjerg	1,2	13,6	22,2	35,0	5,6	2,8	80,4
563	Fanø	1,8	14,3	21,4	31,0	5,4	4,7	78,5
573	Varde	1,5	14,6	23,7	34,2	6,2	2,8	83,0
575	Vejen	1,3	13,1	23,4	35,3	5,9	2,9	81,8
580	Aabenraa	1,6	13,0	21,4	34,3	5,4	2,8	78,5
607	Fredericia	1,3	12,7	21,1	35,6	5,1	2,7	78,5
621	Kolding	1,2	11,6	23,3	36,2	5,4	2,5	80,1
630	Vejle	1,2	11,8	22,7	36,8	5,8	3,0	81,3
	Østjylland	1,2	12,8	22,3	35,8	5,7	2,9	80,7
615	Horsens	1,2	12,9	22,8	36,3	5,2	2,4	80,9
706	Syddjurs	1,4	13,3	22,8	34,2	5,3	2,9	79,9
707	Norddjurs	1,4	13,2	22,7	33,7	5,1	2,5	78,7
710	Favrskov	1,2	11,7	24,2	39,6	6,1	3,1	85,9
727	Odder	1,2	12,9	23,8	36,1	5,8	3,1	83,0
730	Randers	1,3	13,4	23,8	35,0	4,6	2,0	80,1
740	Silkeborg	1,3	11,1	23,4	36,6	6,0	3,4	81,7
741	Samsø	1,7	14,6	22,2	27,0	5,2	3,2	74,0
746	Skanderborg	1,2	11,4	24,3	40,0	6,3	3,3	86,5
751	Aarhus	1,2	13,6	20,1	34,3	6,0	3,1	78,3
766	Hedensted	1,3	11,9	24,5	37,7	5,5	3,0	83,9

Tabel 10.5 (fortsat)

30-60-årige med pensionsindbetaling efter procentdel af indkomst indbetalt på pension og kommune. 2012

Kom. nr.		Pct. af indkomst før skat						Andel med indbetaling i alt
		Under 1	1-5	6-10	11-15	16-20	Over 20	
		pct. af 30-60-årige						
	Vestjylland	1,2	14,0	20,8	36,0	8,2	4,8	85,0
657	Herning	1,1	14,5	21,7	35,3	8,0	4,4	85,0
661	Holstebro	1,2	13,7	19,8	36,9	8,6	5,5	85,7
665	Lemvig	1,2	13,9	19,8	35,9	9,3	5,3	85,4
671	Struer	1,2	13,4	20,4	36,4	8,5	4,9	84,8
756	Ikast-Brande	1,3	14,2	22,1	35,7	6,8	4,2	84,3
760	Ringkøbing-Skjern	1,4	14,2	19,8	36,8	8,9	5,4	86,5
779	Skive	1,3	14,6	20,3	35,9	8,0	4,4	84,5
791	Viborg	1,3	13,5	21,1	35,7	8,1	4,6	84,2
	Nordjylland	1,4	14,2	20,1	35,2	7,8	4,9	83,7
773	Morsø	1,4	15,7	19,8	33,1	6,9	4,1	80,8
787	Thisted	1,3	14,1	19,4	35,5	8,2	5,5	84,0
810	Brønderslev	1,2	14,3	20,4	35,7	8,0	5,3	85,0
813	Frederikshavn	1,5	16,2	20,6	34,2	7,7	4,5	84,5
820	Vesthimmerlands	1,6	14,2	20,4	35,0	8,1	5,4	84,7
825	Læsø	1,4	18,5	27,0	23,5	5,1	4,7	80,2
840	Rebild	1,3	13,0	20,7	38,6	8,5	5,1	87,2
846	Mariagerfjord	1,4	14,6	20,8	35,5	7,1	4,3	83,6
849	Jammerbugt	1,4	15,8	20,7	34,4	7,8	4,7	84,8
851	Aalborg	1,3	12,8	19,6	35,9	7,8	4,8	82,4
860	Hjørring	1,5	15,3	20,2	33,8	8,2	5,4	84,4

Tabel 10.6

Gennemsnitlig disponibel indkomst for personer efter socioøkonomisk gruppe. 2013

	Personer	Gennem- snit	Nedre kvartil	Median	Øvre kvartil	Maks. udj.pct.
	antal	1.000 kr.				pct.
Personer i alt	4 592 453	209,7	122,8	187,7	264,6	24,4
Selvstændige i alt	155 442	378,6	140,4	230,8	380,6	38,3
Selvstændige med 10 eller flere ansatte ..	1 984	1 651,4	444,9	876,6	1 927,8	42,9
Selvstændige med 5-9 ansatte	4 173	853,5	274,4	493,8	863,8	40,2
Selvstændige med 1-4 ansatte	27 605	487,6	183,8	300,0	535,2	36,9
Selvstændige uden ansatte	116 189	323,9	131,5	217,0	342,7	35,3
Medarbejdende ægtefæller	5 491	168,4	121,2	163,2	207,1	16,5
Lønmodtagere i alt	97 701	500,9	310,0	393,2	523,3	23,0
Topledere	387 085	349,3	269,0	322,9	394,5	13,4
Lønmodtagere på højeste niveau	473 825	285,8	229,6	267,9	319,5	11,6
Lønmodtagere på mellemniveau	833 065	231,2	185,2	225,2	269,2	12,1
Lønmodtagere på grundniveau	185 570	208,3	169,7	203,2	241,7	11,5
Andre lønmodtagere	229 598	279,4	180,7	232,7	307,5	21,3
Lønmodtagere, stilling uoplyst	1 261 557	169,8	127,7	158,1	194,7	15,8
Pensionister i alt	230 611	172,3	142,9	165,6	194,0	10,2
Førtidspensionister	912 951	172,6	122,0	156,0	195,5	16,3
Folkepensionister	117 995	143,2	135,7	156,9	191,4	27,4
Efterlønsmodtager mv.	74 041	156,4	123,5	147,9	178,0	12,1
Arbejdsløs mindst halvdelen af året	52 900	149,0	121,7	145,6	170,4	11,2
Modtagere af sygedagpenge m.m.	145 313	131,8	98,0	123,6	156,3	13,7
Kontanthjælpsmodtagere	572 301	53,2	15,5	45,9	80,7	34,0
Uddannelsessøgende	124 055	46,5	1,6	27,1	57,4	51,2
Andre	894 569	70,7	19,3	61,0	106,9	34,6

Tabel 10.7

Gennemsnitlig disponibel indkomst efter alder og decilgruppe. 2013

	I alt	Aldersgruppe					
		15-24 år	25-34 år	35-44 år	45-54 år	55-64 år	65 år +
Personer i alt	4 592 453	702 552	629 520	743 440	801 333	690 011	1 025 597
		1.000 kr.					
1. decil	12,9	0,2	36,2	70,6	69,2	70,4	74,7
2. decil	84,8	8,9	96,5	155,6	153,7	142,6	106,2
3. decil	122,4	19,5	128,1	188,7	185,3	165,5	125,4
4. decil	150,1	32,8	155,3	213,7	211,4	187,8	141,4
5. decil	174,4	48,6	179,3	235,8	234,8	211,8	154,3
6. decil	201,8	63,8	200,6	257,5	258,4	236,6	166,5
7. decil	231,2	80,9	220,8	281,5	285,1	264,1	184,0
8. decil	265,2	103,5	243,5	312,0	320,1	298,1	211,3
9. decil	313,8	130,0	275,3	359,0	376,5	350,3	259,6
10. decil	540,1	192,9	377,5	581,2	687,8	642,2	496,2
		pct.					
Maksimal udjævning	24,4	34,5	18,9	17,8	20,0	20,5	20,4

Tabel 10.8 **Antal familier efter den type ejendom de bor i og den offentlige vurdering af ejendommen. 2013**

	Parcel- og rækkehus ¹	Ejer- lejlighed	Anden ejerbolig
	antal familier		
I alt	1 184 472	117 664	20 680
Under 500.000 kr.	56 106	7 383	2 446
500.000 - 999.999 kr.	314 709	37 657	8 235
1.000.000 - 1.499.999 kr.	322 083	28 821	5 513
1.500.000 - 1.999.999 kr.	227 649	17 982	2 423
2.000.000 - 2.499.999 kr.	122 237	10 720	973
2.500.000 - 2.999.999 kr.	61 788	5 861	486
3.000.000 - 3.999.999 kr.	49 603	5 530	372
4.000.000 - 4.999.999 kr.	15 193	1 991	119
5.000.000 - 7.499.999 kr.	11 957	1 477	90
7.500.000 kr. +.	3 147	242	23

¹ Inkl. stuehuse, kæde- og dobbelthuse.

Tabel 10.9 **Antal personer efter oprindelseslandegruppe og landsdel. 2013**

	Indvandrere		Efterkommere		Personer med dansk oprindelse
	Vestlige lande	Ikke vestlige lande	Vestlige lande	Ikke vestlige lande	
	antal personer				
Hele landet	159 135	244 585	10 567	55 772	4 122 394
Byen København.	40 236	58 826	3 125	14 980	479 562
Københavns omegn	17 102	42 617	1 488	13 463	350 982
Nordsjælland.	12 274	17 097	1 038	4 064	328 852
Bornholm.	853	605	51	42	32 917
Østsjælland	5 165	8 856	475	2 434	176 101
Vest- og Sydsjælland	9 580	16 414	692	3 216	449 579
Fyn	10 330	18 159	578	3 852	368 083
Syddjylland	20 711	23 766	1 136	3 440	533 569
Østjylland	21 914	33 245	1 104	7 055	628 659
Vestjylland	8 772	10 938	367	1 515	322 761
Nordjylland	12 198	14 062	513	1 711	451 329

Tabel 10.10 Gennemsnitlig indkomst før skat efter oprindelseslandegruppe og landsdel. 2013

	Indvandrere		Efterkommere		Personer med dansk oprindelse
	Vestlige lande	Ikke vestlige lande	Vestlige lande	Ikke vestlige lande	
	1.000 kr.				
Hele landet	266,3	212,3	257,6	130,5	302,2
Byen København	264,5	213,7	249,9	146,7	316,6
Københavns omegn	331,0	228,4	291,9	150,9	352,9
Nordsjælland	360,3	228,3	352,6	151,9	369,4
Bornholm	234,1	194,9	176,0	72,4	253,9
Østsjælland	281,9	218,4	286,1	134,1	328,8
Vest- og Sydsjælland	254,1	202,5	235,6	119,9	278,8
Fyn	239,2	199,0	232,4	103,3	275,7
Syddjylland	250,2	204,1	213,1	89,5	287,6
Østjylland	230,0	204,7	234,2	106,9	294,8
Vestjylland	236,7	208,4	214,0	83,4	284,5
Nordjylland	228,6	199,0	233,5	76,3	276,8

Tabel 10.11 Antal familier efter alderen på den ældste i familien og familieindkomst i alt. 2013

	I alt	Alder på ældste person i familien					
		Under 25 år	25-34 år	35-44 år	45-54 år	55-64 år	65 år +
		antal familier					
I alt	2 859 058	230 478	420 273	463 319	521 562	448 360	775 066
Under 100.000 kr.	164 068	88 985	41 227	11 649	9 738	7 216	5 253
100.000 - 199.999 kr.	404 667	81 323	68 626	26 236	29 482	30 718	168 282
200.000 - 299.999 kr.	602 012	35 801	82 876	60 161	71 235	78 782	273 157
300.000 - 399.999 kr.	421 936	14 429	72 719	66 714	67 541	59 529	141 004
400.000 - 499.999 kr.	280 693	6 135	44 617	51 589	53 896	50 495	73 961
500.000 - 749.999 kr.	495 174	3 596	78 196	113 188	116 928	110 545	72 721
750.000 - 999.999 kr.	288 432	148	24 957	82 739	93 330	64 890	22 368
1.000.000 - 1.999.999 kr.	179 658	46	6 702	46 966	70 613	40 647	14 684
2.000.000 kr. +	22 418	15	353	4 077	8 799	5 538	3 636